

DIYARBAKIR

bultena

Sûrên Amedê êdî di
LÎSTEYA MÎRATEYÊN ÇANDÎ
yên Cîhanê de ye

4

**HERÊMÊN ENERJIYÊ
YÊN HÊŞÎN
TÊ AVAKIRIN**

» r10

Şaredariya me erdê xwe
BI GUNDIYÊN BÊZEVÎ
re parve dike

» r7

**HÎMÊ WARGEHA
XWENDEKARÊN
KEÇIK HATE DANÎN**

» r18

NAVEROK

Pirsgirêka kertulan çareser dibe **06**

Şaredariya me erdê xwe bi gundiyeñ bêzevî re parve dike **07**

Herêmên enerjîyê yên heşîn tê avakirin **10**

Sûrên Amedê êdî di Lîsteya Mîrateyên Çandî yên Cihanê de ye **4**

Asfaltkirin bi germ û gurî didome **14**

Di heyama perwerde û hîndekariya nû de krêşên bi 480 xwendekari vedibin **17**

LI SER NAVÊ ŞAREDA RIYA BAJARÊ MEZIN A AMEDÊ XWEDÎ
Gultan KIŞANAK

BERPIRSYARA WEŞANÊ Û
GERÎNENDEYA KARÊN NIVÎSKARAN
Serpil KAPAN

NAVÎŞANA TÊKILIYÊ
Diyarbakir Büyükşehir Belediyesi
T: 0412 228 09 86
0412 228 48 80

DERHÊNERÊ DÎTBARIYÊ
Naturel Basın
T: (0412) 251 61 98

ÇAPXANE
Gün Matbaası
Beşyol Mah. Akasya Sok. N: 23
Küçükçekmece-İSTANBUL
T: 0212 580 63 81

WÊNEYÊ BERGÊ
Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê

Du mehan çarekê tê weşandin û
bê pere tê belavkirin

Taxa ku bi koçberiyê mezinbûyî: Fiskaya **42**

Himê wargeha xwendekarên keçik hate danîn **18**

JI HEVŞARENDARAN

Gultan KIŞANAK- Firat ANLI

Hevşaredarên Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê

Şîara me; Ji Amedê re xizmet, ji siberojê re razemenî

Gava me xwe bo rêveberiya xwecihî da rê rêgezê me hebû: Xizmeta ser binemayê demokratîkiyê, tevî-kariyê, zelaliyê wekheviya zayenda civakî û di çarçoveya ekolojîyê de xebat.

Ji ber vê yekê mecliseke çalak, bi beşdariyê xurt, bajarekî ekolojîk ê li ser binemayê saziyên kargerî yên civakane, veguhastineke jîngehparêz, aboriyê hevgirtiyane, li navçeyan ku dewletê 90 sal e paşguh kiriye xebatên binesazî, rê û asfaltê dane destpêkirin û bo pêkanîna van proje û xizmetan xebatek gur hate meşandin.

Xizmetên em ji bo bajarê xwe di warê bajarvaniyê bi pêş ve bibin, standartên jiyane berz û bilind bikin dimeşînin, projeyên ku me dane ber xwe, heman demê nişan wê yekê bû ku têgihîştina bajarekî din ê rêzdarê xwezayê, hevsenga civakî li ber çavan digire mimkûn e.

Ger em van xizmetan ên herî giring rêz bikin, bêguman em ê xebata raçandina şebekeya ava barînan ku gelek ked, çavkaniyên aborî, xebat û sebir jê re divê deynin serê hemûyan. Ev projeya qerase ya binesaziyê dawîya salê di-qede, bi vê, êdî gava barîneke diwar bê riyên me nabin gol, xanî û kargêhên me di bin avê de namînin bi vê jî rê dê li xirabûna rîyan were girtin. Heman demê ava paqij a barîne dê bigihêje Çemê Dijleyê û bi vê re Çemê Dijleyê jî dê boştir û gurtir bibe. Bi vî awayî em ê bo bajarekî ekolojîk û modern gaveke din a giring binin cih.

Her dîsa ji bo em li hemû navçeyan dezgeha parzînan-dina avê, xeta ava vexwarinê û kanalizasyonê raçînin îhaleyên pêwîst dest pê kirin. Çawa ku ev xebatên binesaziyê tev bi encam werin em ê siberoja 100 salan a bajêr bigirin bin mîsogeriyê û di serboriya 15 salan a bajarvaniya xwe de em ê gaveke qerase bavêjin.

Em projeyên xwezdostane tinin cih

Xebateke din a giring bo bajarê me xebatên ji bo bicihanîna pergalên xwezdostane bû. Dabînkirina xizmetê veguhastina tomerî ya bi ewletir, bi konfêrtir, bi pêkan û xwegihanetir, di nav kirinên me yên sereke de cihekî taybet hebû. Îsal me 48 otobûsên bi gazê dixebitin standin, dan ber xizmeta xelkê xwe û ji bo bicihanîna kirinên xwe yên sereke de me gaveke giring avêt. Xizmeta veguhastina tomerî ji bo hemû navçeyan hate destpêkirin. Xebatên me ji bo bermişekirina pergalên veguhastineka xwezdostane berdewam dikin, em ê hejmara otobûsên gazxwer ango bi gazê dişuxilin zêdetir bikin.

Xebateke din a me ku derkete pêş bi bikaranîna jêderkên enerjîya xwenûker a bajarê xwe, me bermişekirina projeyên xwezdostane daye ber xwe. Me Santrala Enerjîya Tavê ya pêşîn li Sumerparkê danî û dest pê kir ji sedî 85ê enerjîya ceyranê ya vê derê ji santralê terxan kir. Santrala Enerjîya Tavê ya duyan jî me li Dezgehên Hewzeya Gozelê ya DîSKîyê ava kir. Danîna du Santralên Enerjîya Tavê yên nû jî da ku pêwîstiya enerjîya DÎŞTÎ û Avahiya Xizmetê ya DîSKîyê pê pêk bîne meha tebaxê dest pê kir. Demêke nêzik em ê van herdu projeyên xwe bibin serî û wan bidin ber xizmeta bajêr. Bi van projeyan, em ji aliyekî ve enerjîyê paqij dijenin, ji aliyê dîtir ve jî mesrefên elektrîka şaredariya me kêmtir dikin û ji bo tevahiya bajêr jî di warê "enerjîya paqij/xwenûker" de hişyarî û serwestiyê çêdikin.

Budçeya herî mezin a dîroka şaredariyê bo xebatên asfaltê hat veqetandin

Di serê pirsgrêkên herî giring a bajarê me de riyên xirabûyî dihat, ji ber ku ev sê sal in hin sazî û DîSKî xebatên binesaziyê dikin rê tev bûbûn kort û çal. Îsal budçeya herî

mezin a dîroka şaredariyê ji bo xebatên rê hat veqetandin. Ji serê meha gulanê heta niha, li hemû rê û kuşeyên ku xebata binasaziya wan qediyaye, xebatên asfaltê hatin kirin, 160 hezar ton asfalt hate darêtin. Heta dawiya kewçêrê em ê 100 hezar tonê din jî darêjinê û di çarçoveya bernamneyê de em ê hemû bulvar û cadeyan qîr bikin.

Bi têgihîştina biberçavgirtina hevsenga civakî xebatên kirin

Xebateke din jî ku em giringiyê pê didin ew e ku em çavkaniyên bajêr bi modêla aboriyeye hev girtin xwazî bidin ber xizmeta kesên xwedî pêdivî bin, xizmetê bi şiklekî wekî hev li bajêr dabêş bikin, bi vê jî bajarên dadmend ava bikin. Bi vê bir û boçûnê ji 35 donim erdê Şaredariya xwe me 12 donimê çandiniyê veqetand û kirin bîstan. Ev bîstan, ji bo kesên destteng û xizan ku wek karkerên demsalî diçin bajarên rojava hate terxankirin da ku debara xwe pê bikin. Armanca me zêdekirina van xebatan e û em ê xizanî û koça karkeran jî bi ked, xwêdana eniyê û hev girtinê rê li ber bigirin.

Her weha ji bo bipêşvebirina çandinî û sewalkariyê jî pengavên avdanê hatin çêkirin, ji bo bazarên çandiniya organîk li navçeyan bê danîn proje hatin amadekirin. Bi handana çandiniya xwezayî û sewalkariyê, dest bi pêkanîna aboriya wê hate kirin.

Projeya Dezgeha Vehewandina Kertûl û Gilêşan ku xewn û xiyala 30 salan a bajêr bû dest bi avakirina wê hate kirin. Proje bi buhayê 100 milyon lîreyî di-

gire û dê du salan biqede, bi vê projeyê re em ê gaweke giring di warê bajarvaniyê de biavêjin.

Em krêş, Zarokistan, şevnişinan ava dikin

Vê heyamê yek ji xebata me ya balê dikêşe ser xwe jî hewldana me ya bo pêşkêşkirina xizmeta cemawerî ya bi zimanê dayikê ye. Bi yek krêşa me ya berê re vê heyamê 10 Zarokistan lê hatin zêdekirin. Du krêşên ku ser astê Tirkiye û herêmê yê herî berfireh in ku bi destê rêveberiyên xwecihî ava dibin hatine ber qedandinê. Ji ber ku xizmeta şevnişinên xwendekaran a cemawerî kême, ji bo xwendekarên keç ên zanîngehê şevnişîneke 8 qatî tê avakirin.

Em pêkve hildibêrin û em pêkve birêve dibin

Îro em li çar aliyên bajêr, li navçeyên der, li bajarokên herî veder, xebatên xwe, bêyî ku qurûşeke xelkê heba bikin didomînin.

Ji bo pêkanîna van kar û xebatan jî, em bi gelê xwe, meclisên taxên xwe, keyayên xwe, rêxistinên pişeyî re pêkve dixebitin, budçeya xwe pêkve amade dikin û pêkve jî em ê xebata xwe binin cih. Bi hêvî, bi kelecacan em ê hildibêrin, bi hev girtin, em ê dest bidine hevdu, em ê xeletiyên xwe nîşanî hev bidin, rastiyên xwe bidin xwedî û pêkve bajarê xwe birêve bibin.

Bi rêz û hurmet.

Sûrên Amedê êdî MÎRATEYA ÇANDÎ YA Cîhanê ne

Mîrateya me ya dîrokî Sûr û Baxçeyên Hewselê, di Civîna Komîteya Mîrateyên Çandî ya Cîhanê ya 39an a UNESCOyê de wek mîrateya cîhanê hate çespondin û girte bin nîrê parastinê. Biryar bi yekûniya dengan û çepikan hate girtin, piştî biryarê Hevşaredaran got, "Bila şika we tune be em ê bê mîrateya bêemsal wek ronahiya çavê xwe biparêzin; em ê her awa tevdira parastinê wergirin."

Sûrên dîrokî ku sembola bajêr in, bi nivîs, kitabe û figurên hilpişandî dişibe muzeyeke servekirî 5 hezar û 700 metre dirêj û 12 metre bilindiya xwe bi navûdeng in ligel Baxçeyên Hewselê ku li ser 700 hektar aqarî ne û bi hezaran salan e deriyê jiyara bajêr in, wek "Mîrateya Cîhanê" hatin çespondin.

Di Civîna Komîteya Mîrateyên Cîhanê ya 39an a UNESCOyê de ku biryar li ser dosyeya Qada Peyzaja Çandî a Baxçeyên Hewselê û Keleha Amedê hate dayîn sefirên 26 welatan yek bi yek mafê axaftinê wergirt û nêrîneke erênî li ser da û endamê Sirbistanê di dawiya axaftina xwe de got, "Bijî Amed." Di encama dengdanê de Sûrên Amedê û Baxçeyên Hewselê ji bo "Listeya Mîrateyên Çandî ya Cîhanê" hate qebûl kirin. Biryar, li solana civin lê hate kirin bi çepikan hate pêşwazî kirin, endamên welatan yek bi yek Hevşaredarên me Gultan Kîşanak Firat Anli pîroz kirin. Piştî biryarê Hevşaredar Gultan Kîşanak axaftinek spasîyê kir û bal kişand ser gotina "sûrên mezin, çandên mezin peyda dîke" û got ku ev gotin li dîrokê gotina peytandî ya herî xurt e. Kîşanak, bi bir xist ku Çemê Dijleyê malovanê çandên Mezopotamyaya Jorîn e û da zanîn ku Amed jî bajarekî pirçandî, pîrbîrewerî, pîralî ye ku Dijle jiyandê didê û bi hezaran salan e jiyana bêrawestan lê de berdewam dîke û weha axivî, "Bi vî biryarê re, Sûrên Amedê û Baxçeyên Hewselê ku mîrateya hemû mirovahiyê ne di huzûr û govaniya we de êmanetî me hatiye kirin."

Em ê wek çavê xwe lê binêrin

Kîşanak got, "Xebata me ji bo bibin hêjayî sûr, dîrok, nixên mirovahiyê ye" û gotina xwe weha domand: "Bila şika we tune be ku ji vir pê ve jî em ê vî mîrateyê wek ronahiya çavê xwe biparêzin; çimkî êmaneta hemû mirovahiyê ye bo me. Em ê weha lê binêrin û her tev

dîra parastinê jî wergirin. Ev biryar tenê ji bo parastina Sûrên Amedê û Baxçeyên Hewselê nîn e ji bo hemû çandên li teniştê me di bin xeterê de ye, ji bo parastina hemû mîrateyên dîrokî hêz û wêrekî da me. Em ê zanîna xwe, ezmûna xwe bi hemû qadên mîrateya çandî re parve bikin." Kîşanak bal kîşand ku li Rojhilata Navîn şerekî gelek qirêj li dar e, demêke ku hemû nîrxên mirovahiye di bin xeterê de ne Amedê hebûna xwe wek bajarê aştiyê bidomîne û weha axivî: "Ji bo bidawibûna van şeran, ji bo hemû nîrxên çandî pêkve li teniştê hev bi aştiyane hebûna xwe bidomînin em ê hewldanan bikin." Kîşanak, spasiya hemû sazîyên ku bi hevkarî xebitî kir.

Bû moraleke mezin

Hevşaredar Firat Anli jî daxuyand ku ev biryar bû egerê moral û dilxweşiyê mezin û got, ji me re bû çavkanîya piştevanîyê. Anli weha axivî, "Em dixwazin ji bo nîfşên li dû xwe jî bajarekî pîrnavî, pîrbîrewerî û her kesê de bi nasnameya xwe aştiyane bijî bihêlin. Çawa ku her çar dergehên Amedê vekirî ne deriyên dilê me jî ji we re heta her piştî vekirî ne. Em her kesê jî boli cihê wê dîtin mîrateya çandî vedixwînin Amedê. Ev biryara we dê bibê wesîle, îşev bi sed hezaran mirov dê bi kîfxweşiyê mezin xwedî li xwe derkevin. Ez spasiya her kesê keda wan di ber de hebûye dikim."

RÊWÎTIYA AMEDÊ BO UNESCO'YE

Li Amedê xebatên ji bo parastina nîrxên dîrokî, çandî û xwezayî di sala 1999an de bi standina hîlberîna hêrêmi ya HADEPê re dest pê kirin. Şaredariya Bajarê Mezina Amedê, ligel 54 yaredariyên xwedî bajarên dîrokî di 22yê Tîrmeha 2000an de Yekitiya Bajarên Dîrokî ava kir. Di sala 2000an de ji bo Listeya Mîrateyên Cihanê a UNESCOya demkî hate wergirtin. Di sala 2001-2002yan de ji bo parastina mîrateya çandî ya dîrokî derdora Sûrên Amedê jî avahiyên qaçax hate paqijkirin, hate biserberkirin û bo xelkê hate dabinkirin. Vê xebatê xelata Serokomariyê wergirt. Bi herçavkirina Sûran re mîrateya çandî ya dîrokî hate xuyand. Sûrên Amedê jî bo Listeya Mîrateyên Cihanê ya Demkî hate wergirtin, bi UNESCOyê re diyalog dest pê kirin. Pêvajoyê, sala 2011an bi destnîşankirina Sinarên Qadê û çêspandina ji aliyê Wezareta ve dewam kir.

Tebaxa 2014an pêvajoya endamtiyê bi resmî dest pê kir

Di sala 2012an de ji bo pêvajoya UNESCOyê bidin destpêkirin û Plana Rêveberiya Qadê têkildarî vê amade bikin Yekeya Rêveberiya Qadê hate avakirin. Dosyeya endamtiyê bi navê Keleha Amedê û Baxçeyên Hewselê di sibata 2014an de, Plana Rêveberiya Qadê jî di tebaxa 2014an de bi riya Wezareta Çandê şande Navenda Mîrateya Cihanê û pêvajoya endamtiyê bi resmî hate destpêkirin. Di 4ê tîrmeha 2015an li civîneke Almaniyayê Amed, ji bo Listeya Mîrateyên Cihanê a UNESCOyê hate wergirtin.

PIRSGIRÊKA

kertûlan çareser dibe

Serokatiya Daîreya Parastin û Kontrola Jîngehê ya Şaredariya Mezin ev demêke dirêj e li ser Projeya Rêveberiya Vehewandina Sergoyê ku ji bo Amedê gelek giring e dixebite, gihîşt qonaxa dawîn. Pojeya ku bi civîna rawêjî û destpêkirina kar starta wê hate dayîn, buhayê wê 34 milyon û 46 hezar Ewro be (nêzî 100 milyon lîre), finansmana wê jî sedî 77,22ê (26.291.985 Euro) wê jî aliyê hîbeyên YEyê ve, jî sedî 9,11ê wê (3.101.701 Euro) jî fonên Wezaretê Jîngeh û Bajarvaniyê ve û jî sedî 13,67ê wê (4.652.552 Euro) jî aliyê Şaredariya Bajarê Mezin û şaredariyên dîtir ve bi hevkarî tê pêşwazîkirin.

Du salan tê çêkirin

Dezgeh ku pojeya ku îhaleya rawêjî û sazgeriya wê bi dawî bûye li gundê Sevîndîk ê Çînarê tê avakirin û armanca wê çareserkirina pirsgirêka sergoya Şaredariya Mezin a Amedê, şaredariya Rezan,

Yenişehir, Peyas, Sür, Pîran, Gêl, Erxenî, Bîsmîl, Henê û Çînarê ye. Proje dê sala 2017an biqêde û di çarçoveya wê de qadeke biserober a depokirinê, tesîseke kompostê ya 15000 ton ragir, tesîseke parzî-nandîna ava verêjê, tesîseke jêk-safandîna sergoyên tîbî, tesîseke jevkirina sergoyê ambalajê, 4 bazgehên neqilîkirinê, 4 deverên depokirina sergoyan di vê tesîsê de tene çêkirin û 4 sergoyên heyî dê bêne dadan û li şûna wan xebatên hêşînkirinê bêne kirin.

Ji projeyê 17 milyon lîre ceyran tê bidetsxistin

Li gorî wê di dergehê de her roj dê 1000 ton kertûl li gorî standartên YEyê bête pûçkirin, ji kertûlên wan jî dê bi buhayê 17 milyon lîre elektrîk bête bidetsxistin. Ligel wê di çarçoveya projeyê de ji bo hişyariya der barê jîngehê de çêbe dê Navenda Têkiliyên Gel bêt danîn û xebat ji bo zêdetir bikaranîna enerjiya xwenûker û paqij bêne meşandin.

Şaredariya me ev demêke dirêj e li ser dixebite, bi vê projeyê dê pirsgirêka kertûla Şaredariya Bajarê Mezin û 10 şaredariyan bête çareserîkirin, bo vê Projeya Rêveberiya Vehewandîna Sergoyê hate ber qedandinê. Pêvajoya îhaleyê qediya lêkirina dezgehê destpê kir.

ŞAREDARÎ ERDÊ XWE bi gundiye bê zevî re parve dike

Şaredariya Bajarê Mezin, di çarçoveya modela aboriya tevîkar de, li Bismilê ji bo gundiye xizan ji xwe re çandiniyê bikin aqarekî 35 donim ji bo wan dabîn kir û bîstan lê danî. 4 malbat sexbêriya van bîstanan dikin û berê wê yê pêşîn hat hilanîn.

Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê, li Taxa Embarê ya bi ser navçeya Bismilê çawa ku bi qanûna 6360 re dewrî şaredariyê hate kirin ji 229 donim erdê xwe yê çandiniyê li 35 donima wê, ji bo malbatên destteng û xizan jiyara xwe pê bikin şitilên dekakan çandin. Hevşaredara Bajarê Mezin Gultan Kişanak di çandina şitilan a li ser 35 donim erdê de axivî û destnîşan kir ku Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê erdê xwe bi gundiye bêzevî re parve kiriye û bi vê kiryarê, mebesta wê ew e rê li koça ji ber karkeriya demsalî bigire û bihêle ku mirov li erdê tê dinê zikê xwe jî bikaribe têr bike. Kişanak got, "Heke em rast bişuxilin, rats xwe rêk bixin em ê bi hev re serfiraz bibin. Em ê bi hev re biçin û berê wê bi hev re bihilînin. Em ê bi gelê xwe re ser bikevin." Piştê Kişanak bi rênçberan re şitilên dekakan çandin.

Berê ewil hate wergirtin

Li erdê hate dabînkirin 4 malbatan bi rêbaza zibare bîstan danîn, di bîstanê de bacansork, balican, îsot, xiyar, petêx û zebeş hatin çandin. Di qonaxa despêkê de bazarkirina dekan Serokatiya Daîreya Geşkirina Aboriya Xwecihî girte ser xwe. Ev sewze dê li Bazara Semtê ya Jiyane ku jin kar tê dikirin û Wargeha Fidanlixê ku êzdiyên penaber lê akincî ne, ji bo pêdiviya xwarinê bêne firotin. Hatina ji bîstanan jî di navbera malbatên rênçber ku li ser zeviyên in tê belavkirin. Serokê Daîreya Geşkirina Aboriyê Xwecihî Necatî Pirincçioğlu der barê mijarê de agahî dan û diyar kir ku ji bo kartêkirina zeviyên çandiniyê wan bi 10 malbatî dest bi kar kiriye, piştê ev hejmar daketiye çar malbatî û axaftina xwe weha domand: "Tiştê xirab ew e ku gelek ji me hîn mezaxtinê bûne. Malbatên ku dît em di vî karî de bi ser dikevin ji bo di projeyê de dîsa cihê xwe bigirin dîsan serî li me dan. Sala bê em ê wan jî beşdarî vê komûn û zibareyê bikin." Pirincçioğlu bi bîr xist ku ev kiryarê li gundê Embarê despêkek e û got, ew ê salên pêş van xebatên bi vî awayî berbelav bikin.

AVDANÊ YA QILVA

qediya

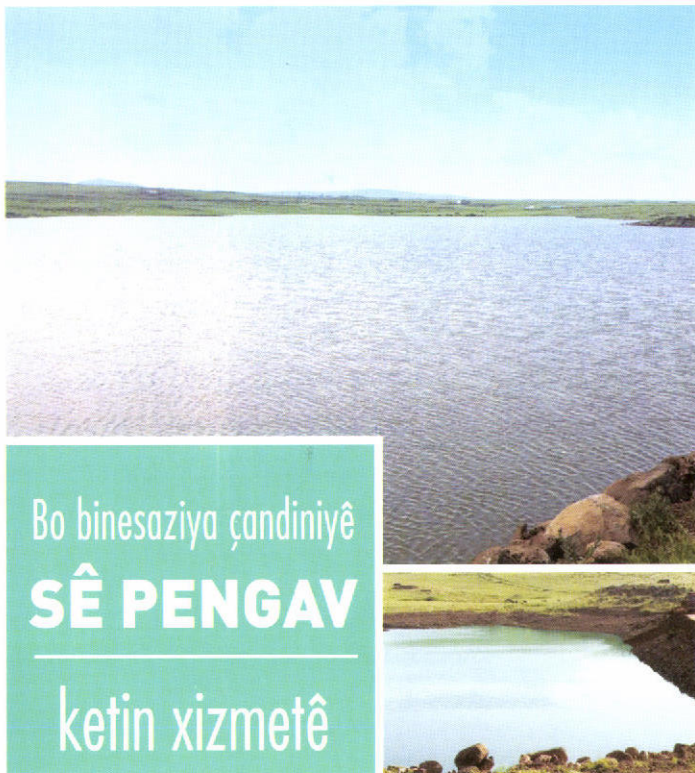
Şaredariya me ku ji bo pêxistinê çandî û sewalkariya li gund û çolferê xebatan dimeşîne, li Gundê Qilva yê bi ser Çinara Amedê aqarekî 170 mekrekarê ji bo pengava avdanê terxan kir. Şaredariya me ji bo li vî gundî kooperatîfa birincî ava bike xebat dane destpêkirin û diji hezazê dê li herdu milên pengavê daran biçîne.

Serokatiya Daîreya Geşkirina Aboriya Xwecihi ya Şaredariya Bajarê Mezin pengava avdanê ku meha gulanê himê wê danê ava kir. Bilindiya pengavê 10 metre, dirêjî 124 metre û qewareya wê jî çalak 96 hezar metrekûp avê hiltîne û dê meydana 170 hezar metrekare jî pê were avdan. Di pengavê de dest bi gewimîna avê hate kirin.

Rayedarên Serokatiya Daîreya Geşkirina Aboriya Xwecihi diyar kir ku bi barîne re dê pengav tîjî bibin, piştê de dest bi bikaranîna wan bête kirin û gotin, li deverên birincî tê çandin avê pengavê dê bo avdana rizî û bîstanan û ji bo ajalan jî wek avê vexwarinê bête bikaranîn. Rayedaran bi bîr xist ku gundê Qilva berê cihê çandina birincî bûye û salên paş jî ber pîrsgirêka avê koçberiya demsalî li vê derê dest pê kiriye û got, ji ber vê yekê rayedarên gundî serlêdan li cem Şaredariya Bajarê Mezin kiriye da ku bi sondajê ji wan re bîra avê vedin.

Li gund kooperatîfa birincî hate avakirin

Rayedaran bal kişand ku li gund biirncî tê çandin, ji ber wê yekê wan jî bo avakirina kooperatîfê serlêdan kiriye û got, ger daxwaza wan were qebûl kirin dê hemû gundî sûtê ji Kooperatîfa Çandina Birincî wergerin. Rayedaran da zanîn ku ji bo hezaz çênebe ew ê li herdu milên pengavê dehl û daran biçînin.

Bo binesaziya çandiniyê
SÊ PENGAV
 ketin xizmetê

Şaredariya Bajârê Mezin ku xebatên pişt-giriya hilberîna çandinî û sewalkariyê dikin pêk tîne û bi vê debarê geş bike û hûnandina aboriya tevîkar dide ber xwe, pengavên li Akçoban, Demirlî û Coşkuna Erxenyê çaksaziya wan kir û ew xistin ber xizmetê.

Rayedarên Serokatiya Daîreya Xurtkirina Aboriya Xwecihî, diyar kir ku ev pengav berê ji aliyê Îdareya Taybet a Bajêr û Midûrtiya Çandinî û Ajaldariyê ve ji bo avdana zeviyan hatibûn çêkirin û bi giştî 850 hezar metrekare erd pê dihat avdan. Lê piştê ev pengav xirab bûbûn û Şaredariya Mezin ji nû ve çêkirin. Pengava li gundê Coşkun jî ji bo avdana ajalan tê bikaranîn, ji vê birkê hezar dewar (çêlek, ga û mange) û 4 hezar pez (mih û bizin) biş giştî 5 hezar ajal li ber dihatin avdan. Rayedaran aşkere kir, hem ev pengav û hem jî pengava avdanê ya du gundên din hatin çêkirin. Rayedaran diyar kir ku xelkê gundan di warê çandinî û sewalkariyê gelek daxwaz ji şaredariyê kirin û di vê çarçoveyê de Serokatiya Daîreya Xurtkirina Aboriya Xwecihî raporên teknîkî amade kirin, analîzên ekonomî kirin û gava pêwîst diîtin dest bi lêkirina pengavan kirin.

Rayedaran bal kişand ku li Licê û Çêrmûgê jî daxwaza pengavan heye, heta ku binesaziya çandiniyê durist nebe li qadên çolteriyê aborî geş nabe, teva-hiya xebatên avdan û pengavê beşek xebatên binesaziya çandiniyê ye.

Meyîr dane 700 kesî

Şaredariya, bi boneya 21ê Gulanê Roja Şîrî li derbazeya Cadeya Gaziyê bêpere meyîr li 700 kesî belav kir.

Beşa Sehkirina Xwerekê ya Serokatiya Daîreya Karên Tenduristî ya Şaredariya me, bi boneya 21ê Gulanê "Roja Şîrî ya Cihanê" li Meydana Şêx Seîd û cadeya Gaziyê bi herwe mehr belav kir. Ev çalakî jî bo nîşandana girîngiya berhemên şîrî hate pêkanîn û pankarta "Ji bo tu nebî pîr, divê tu vexwî şîr" hate daliqandin. Gel eleqeyê germ nîşan da û demeke kin hemû mehr hate belavkirin. Piştê jî pirtûkçeya destan a Serokatiya Daîreya Karên Tenduristî amadekirî li xelkê hate belavkirin.

Serokê Beşa Sehkirina Xwerekê ya Serokatiya Daîreya Karên Tenduristiyê Ahmet Çilgin, diyar kir ku şîr jî bo tenduristiyê mirovan gelekî girîng e û da zanîn, li welatên pêşketî salane 250-300 litrê bi serê kesî dikeve û got, li Tirkiyeyê ev rêje 13-140 litrê ye. Çilgin, da zanîn, li Tirkiyeyê jî sedî 40 şîrî bi awayekî bêqeyd tê hilberandin û got, ev jî bo tenduristiyê xetere ye. Çilgin, bal kişand ser polîtîkaya çandinî û sewalkariyê û xwest ku udi ber çavan re bê derbaskirin.

EM HERÊMÊN ENERJIYA KESK AVA DIKIN

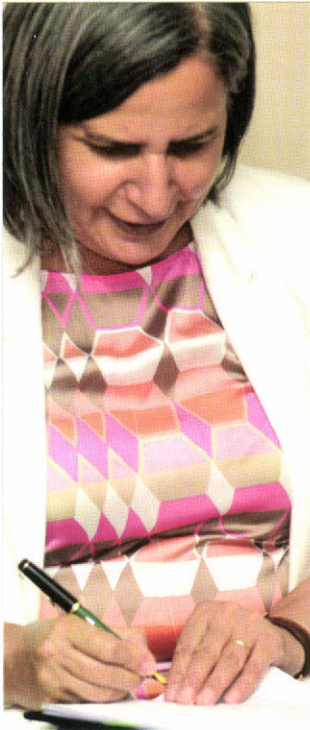
Şaredariya Bajarê Mezin,
piştî Santrala Enerjiya Tavê ya li Sumerparkê,
hewl dide li hemû avahiyên xizmetê yên Şaredariyê vê pergalê ava bike û lêçûna elektrîka wan bi vê pergalê pêşwazî bike û vê bo hemû dam û dezgehên bajêr bike nimûne û bi vî rengî bajarekî ekolojîk ava bike. Di vê çarçoveyê de Şaredariya me ji bo lêçûna elektrîka avahiya otogarê dabîn bike, hefteya borî bi Ajansa Geşedanê ya Qerejdxê re girêbestek îmze kir û dest bi xebatê kir. Şaredariyê ji bo vê projeyê 635.849 TL hîbe standiye û 1.388.292 TL jî ji berîka xwe dide û heman projeyê dê li GESê li ser Depoya Ava Vexwarinê ya DÎSKÎyê bazgeha enerjîya tavê bi cih bike. Ev proje ji bo pêkanîna pêdiviya enerjîya Depoya Ava Vexwarinê û avahiya DÎSKÎyê hate amadekirin, lêçûna wê jî 1 milyon û 245 hezar û 900 TL ye. Ev proje li ser depoya avê ya 5 hezar û 700 metrekar a di nava DÎSKÎyê de tê çêkirin, lêçûna wê 638 hezar û 268 TL (Sedî 51) bi hîbeyê Ajansa Geşedanê ya Qerejdxê tê dabînkirin û 607 hezar 631 TLya mayî (sedî 49) jî ji kisê bedçeya Şaredariyê ye.

Şaredariya me hewl dide jêderkên enerjîya surîştî bi kar bîne û bajarekî ekolojîk ava bike, piştî Sumerpark û Hewzeya Gozelê îjar vê carê ya sêyem li DÎŞTiyê û ya çaremê de Bazgeha Enerjiya Tavê li ser Depoya Avê û Avahiya DÎSKÎyê (GES) bête dabînkirin.

Pêdiviya enerjîyê

Projeya GESê rojane dê 400, salane jî 640.000KW enerjîyê bijene û futareya elektrîkê ya salane ya DÎSKÎyê 256 hezar TL bi vê dê bê pêşwazîkirin. Pêdiviya enerjîya bilind a Depoya Ava Vexwarinê û Avahiya Xizmetê ya DÎSKÎyê bi vê projeyê dê bi awayekî berdewam bê dabînkirin û lêçûna enerjîyê dakeve. Bi daketina êçûnê bi demê re dê xizmeta aveke erzan ji bo bajêr bête kirin. Projeya GESê 9 mehan dikêşe, piştî pêkhatina wê, li herêmê ji bo nixandina potansiyela enerjîya xwenûker dê hişyariyek çêbe. Piştî ev projeya nû bikeve ber xizmetê, dê ji bo dam û dezgeh û saziyên din jî bibe nimûne. Bi berbelavbûna enerjîya dostê xwezayê re dê li herêmê îmajê Herêma Enerjiya Kesk pêk were û bibe handerek ku lêçûna enerjîya dam û dezgehan kêmtir bibe. Bi berbelavbûna GESan re, tê çaverêkirin ku li herêmê Navendên Pêkanîna û Ceribandina Enerjiya xwenûker bêne avakirin da ku teknolojiya vê derê bikêrtir were bikaranîn.

BO PROJEYA DÎŞTÎ GESÊ GIRÊBEST

Bi mebesta li tevahiya bajêr enerjîya xwenûker bête bikaranîn Şaredariya me ji bo projeyên nîmûne gavên mezin bi pêş dixê, meha gulanê li Sumerparkê Sant-rala Enerjîya Rojê dixê dewrê û niha jî yekê wek wê li Otagara Nav-bajarî pêk tîne, bo wê gava pêşîn avêt. Şaredariya me ji bo Projeya DÎŞTÎ GESÊ Ajansa Geşedanê ya Qerejdaxê 635.849 TL hibe wer-girt, protokol îmze kir û xebat dane destpêkirin. Hevşaredar Gultan Kişanak di merasîma îmzeyê de axivî û got, ji bo enerjîya xwenûker li sernaserê bajêr bê berbelavkirin ew ê projeyên nîmûne bi pêş bixin. Kişanak diyar kir, divê her kes armanca bikaranîna enerjîya xwenûker bide ber xwe û weha got, “Me divê berî zivistan bê em vê projeyê biqedînin. Berê di jiyana rojane de zêde pêdivî bi enerjîyê nebû. Lê niha heke nîv saatê elektrîk bête qutkirin qiyamet radibe.”

KIŞANAK: DIVÊ AJANS RÊ BIDIN BER SIYASETA NAVENDÎ

Hevşaredara Bajarê Mezin a Amedê û Endama Desteya Rêveber a Ajansa Geşedanê ya Qerejdaxê Gultan Kişanak jî weha axivî: “Wek rêveberên xwecihî em hewl didin enerjîya hemû pêkhatyên bajêr bigihînin hev û jê sinerjiyekê çêkin da kup ê performanseke xurt a geşedanê bête peyda kirin. Ji ber ku ajansên geşedanê bi hevkarîya xwecihî ne em gelek giringiyê didine wan. Divê ajansên geşedanê jî nû ve bêne nixandin û performansa wan bête berfirehtir kirin. Giring e ku bandora ajansan bête zêdekirin û ew bîne asteke wisa ku bandorê li siyaseta navendî bikin. Ji bo ferq û cudahiya pêşketina navbera herêman jî navê were hilanîn kartêkirina potansiyela herêmî gelekî mihûm e. Ji bo bi fonên YEyê bêne birêvebirin divê inisîyatîfê bidine van ajansan.”

ASTENG DAR DI GEŞTÊ DE HATIN CEM HEV

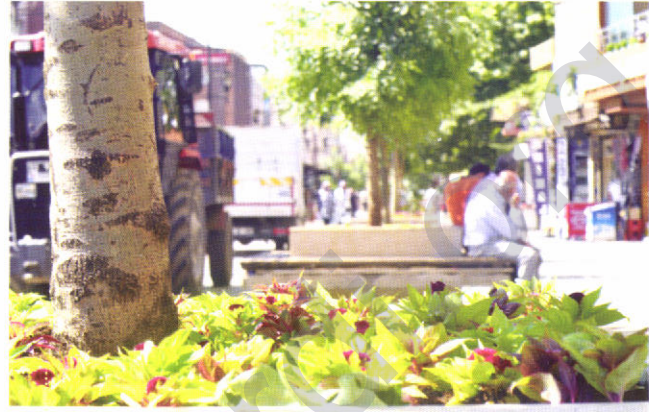
Midûrtîya Şaxa Astengdaran a bi ser Serokatiya Daîreya Karên Civakî ya Şaredariya Bajarê Mezin, her sal geştekê ji bo astengdaran li dar dixê, geşta îsal li Cihê Geştê yê Zanîngeha Dicleyê li dar xist. Geşt jî bo welatîyên astengdar bêne cem hevdu û bi xwezayê re dilê wan geş bibe tê pêkanîn, ligel beşek zêde ya astengdaran Seroka Daîreya Karên Civakî Semra Kiratli, Hevserokê HDPa Amedê Gulşen Ozel, parlamenterê HDPê yê Amedê Edîp Berk û jî şandeya YNKê ya ku ji Herêma Kurdistanê hatine Xebat Zêbarî beşdarî vê geştê bûn. Astengdar û malbatên wan li qada seyranê stran gotin, şahî gerand, di vê navberê de Seroka Daîreya Karên Civakî Semra Kiratli axivî û got, “Armanca me ya bîngehîn ew e bi xwezayê jiyaneke bêasteng çêkin û ji bo welatîyên astengdar moral û motîvasyonê wan geş û xweş bikin” û got, xebatên bi vî rengê dê her bêne pêkanîn.

Di şeş mehan de 600 hezar kulîlkên demsalî

Ekîbên bi ser Serokatiya Daîreya Park Baxçe û Qadên Hêşîn a Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê, kulîlkên li Seraya Şaredariyê tîn çandin, li park, refûjên nava bulvaran û duryanên bajêr diçîne û bajêr pê dixemilîne.

Ekîb ji bo spehîtiya bajêr bête ber çavan xebatên xwe dimeşîne, di nava şeş mehan de 120 hezar lale û nebatên kixsî ligel 480 kulîlkên demsalî piranî li Cadeya Elazixê, cadeya qamişlo, derbazeya balafiregehê, Cadeya Gazî, Parka Newrozê, refûjên nîveka bulvarên Selahatînê Eyubî û mahanadê û duryanan çandin.

Serokê Daîreya Park Baxçe û Qadên Hêşîn a Şaredariyê Samet Uçaman, diyar kir ku ev kulîlk li Seraya Şaredariyê tîn çandin û li deverên cihê cihê yên bajêr di nav 6 mehan de 600 hezar kulîlk atine çandin. Uçaman, bal kişand ku li deverên welatî pir bi kar tînin, cihên ku konfêr û xweşikiya bajêr dê bînin pêş çav ew kulîlkên demsalî datînin û got: "Bi stratejîk em giringiyê didin sererastkirinên peyzaja cihên dîrokî ên wek Navsûran. Bi taybetî îsal em bêhtir li ser van deran sekinîn." Uçaman da zanîn ku konfêr û xweşikiya bajêr giringtir e û got, di xebatên peyzajê de ji vir pê ve ew ê teknîkên cudatir biceribînin. Uçaman, bal kişand ku piştî wan kulîlkên demsalî ya dawîn jî çandin got ku xebata ji vir pê de bara bêhtir xwedankirin û avdana wan be.

Ekîbên bi ser Serokatiya Daîreya Park Baxçe û Şingehan a Şaredariya me, 600 hezar kulîlkên demsalî li park, refûjên navin en bulvaran û duryanan datîne û bajêr rengoreng dixemilîne.

Şaredariya me, meşa sirûştê bi slogana "Bi Sirûştê Re Bibe Yek, Bi Sporê Re Azad Bibe" li dar dixê, meşa sirûştê ya duyem ji bo gundê Licokê yê Licê, ya sêyem ji bo Eyn-Kebîr û Şikeftên Birqleya a gundê Serde ya Henê hate lidarxistin. Me bi Komeleya Werzişên Xwezayê û Pîsqêletê ya Amedê (DÎBÎDOSK) re bi hevkarî tê pêkanîn û gelek welatî beşdarî vê meşê bûn. Beşdariya meşê bêpere ye.

Meşa xwezayê (trekking) ku ji aliyê Midûrtiya Şaxa Sporê ya Serokatiya Daîreya Karên Civakî ya Şaredariya Bajarê Mezin ve tê pêkanîn, berdewam dîkin.

Xwezaparêz, dibê zû li Sumerparkê têne cem hev û bi otobûsên ku Şaredariya Bajarê Mezin ji wan re dabîn kirine berê xwe didine cihê meşê. Berî meşê çalakên DÎBÎDOSKê ji meşvanan re diyar dîkin ka divê di meşê de hayê wan ji çi hebe. Aktîvistên DÎBÎDOSKê didin zanîn ku bi jiyana di nav avahiyên mezin de hema bêje hatine asêkirin û qenebe hema bo rojekê be jî ji bo nasîna xwezayê dibin xwedî ezmûn û pê re jî ji xwezaparêzan re dibêjin divê hûn li wê derê bala xwe bidin ser filan tiştî û xwe ji filan tiştî jî biparêzin.

Meşvanên ku kurtekên li ser wan "Bi xwezayê re Bibe Yek, Bi Sporê re Azad Bibe" nivîsandî li xwe dîkin, gîlêşên xwe kom dîkin, li gundan gel gundiyan sohbetê dîkin û tahma surîştî dredixin.

Meş her hefteya paşiya mehê ye

Meşên xwezayê dê heta kewçêra 2015an bidomin, her hefteya dawiya mehê têne pêkanîn. Her kesê bi ser 12 saliyê re dikare beşdarî meşê bibe û serlêdanên beşdariyê jî li Midûrtiya Şaxa Sporê ya li Serokatiya Daîreya Karên Civakî a li Sumerparkê têne kirin.

MESA
XWEZAYÊ
DEWAM DIKE

XEBATÊN ASFALTKIRINÊ

BI LEZ DIDOMIN

Şaredariya Bajarê Mezin ku di çarçoveya xebatên binesaziyê ên DÎS-Kliyê de bernameya xwe danî, ji 30ê adarê bi vebûna sezona asfaltê re li sereriyên bajêr 190 ton qîr raxist, ji bilî beşek Cadeya Yilmaz Guney a Peyasê û Bulvara Diclekentê li arterên sereke qîrkirin qedand û xebatên xwe li Rezanê didomîne.

Şaredariya me li navçeyên der ji 1110 kilometir xebata rê, asfalt û kevirên parke dimeşîne.

Serokatiya Daîreya Koordînasyona Çêkirina Rê û Binesaziyê ya Şaredariya Bajarê Mezin sezona asfaltê ya sala 2015an bi armanca darêtina 260 ton asfaltê li ser 190 kilometir rê vekir. Li navenda bajêr bi du ekîban asfaltê dadirije, bi sê ekîban pîneqîrê datîne û li navçeyan jî xebatên çêkirin û çaksaziya rê dimeşîne, li sererêkên bajêr 190 hezar ton darêt.

Ekîbên Serokatiya Daîreya Koordînasyona Çêkirina Rê û Binesaziyê ku xebatên navenda bajêr qonax bi qonax birê ve dibe ji bilî Diclekent Peyasê karê asfaltkirinê qedand, xebatên xwe li navçeyên Rezanê didomîne. Li Rezanê jî karê asfaltkirinê li Bulvara Medîne, cadeyên Ogretmenler û Cengizlerê dimeşîne, li cadeya Emekê û Bulvara Mahabadê di riyên servîsê de, li cadeya Elazixê jî qîrkirina rê berdewam e.

www.arsivmedya.net

Li navçeyên der xebat berdewam dikin

Ekîbên bi ser Midûrtiya Şaxa Taxên Çolterî ku meha nîsanê pê ve ji bo hemû navçeyan 1110 kîlometir rê, asfalt û kevirên parke daye ber xwe, armanc e ku heta meha îlonê xebatan bibe serî, xebatên xwe bêrawestan didomîne.

Ekîban li Pasûrê, Farqînê û Henê ji sedî 100 xebata rê û asfaltê qedandiye, ji hemû navçeyên din rêjeya xebata qediyayî ji sedî 70 e û armanc jî ew e heta meha îlonê hemû xebatan bi dawî bîne. Di vê çarçoveyê de ekîb li Pîran, Bismîl, Çînar, Licê, Erxenî û Sûrê xebatên çêkirina rê didomîne, li Gêl, Karaz û Çêrmûgê jî xebatên çakîkirina rîyan berdewam dikin.

ANLI: BILA GELÊ REHET BE

Hevşaredarê Bajârê Mezin Firat Anli, aşkere kir ku ji vebûna sezona asfaltê heta vê gavê li navenda bajêr 190 hezar ton qîr hatiye darêtin. Anli weha axivî, "Heya dawîya kewçêrê ew ê 70 hezar ton asfaltê darêjin rîyên ku binesaziya wan qediyaye û ew ê rîya ewle û bi konfêrtir bikin.

Der barê rîyan de ti arîşe namînin, bila şîka tu kesî jî vê yekê nebe." Anli bal kişand ku li navçeyên der ji xebatên çêkirina rîyan di çarçoveya bernamêyê de didomîn û got, li navçeyên der jî heta dawîya meha kewçêrê dê xebatên çêkirina rîyan biqedin.

Înşaata **salona sporê** ya girtî berdewam e

Hêwana sergirtî ya sporê ku Kompleksa Amedsporê jî di nav de ye binaxê wê hate darêtin û di merasîma darêtina binîşê salonê de hevşaredarê me Gultan Kışanak û Firat Anli, Midûrê Giştî yê DİSKİyê Zulkuf Karatekin, namzeta parlamenteriyê ya HDPê Sîbel Yigitalp, Hevserokên HDPa Amedê, rêveberên DBPê, hevşaredarên navçeyan, nûnerên saziyên civaka sîvîl, lîstikvanên Amedsporê, Dayikên Aştiyê û gelek kes amade bûn.

Alîkarê Sekreterê Giştî Abdullah Sevinç, di merasîma darêtina himî de agahiyên teknîkî yê der barê tesîsê de parve kirin û got, salona girtî ya sporê li ser 30 donimî jî aliyê Serokatiya Daîreyê Karên Fenî ve tê avakirin. Sevinç, aşkere kir ku lêçûna vê tesîsê 4 milyon û 468 hezar lîre ye, hezar terefdar dikarin tê de li lîstikan temaşe bikin û got, plan ew e ku kewçêra 2015an ev tesîs temam bibe. Piştî jî Hevşaredara me Gultan Kışanak da zanîn ku ew hewl didin derfetên baştir jî bo sporker û sporhezan pêşkêş bikin.

Anli: Amed dê di warê tesîsên sporê de pêşengiyê bide

Piştî Hevşaredarê me Firat Anli jî bîr û boçûna xwe derbîrî, bi bîr xist ku şaredariya mezin berî niha gelek xebat kirine û di warê tesîsên sporê de piçekî paşve maye. Anli got, "Me soz da ku Amed dê di warê tesîsên sporê de jî bibe pêşeng. Berî niha tîmên me jî bo leyistîn û rahênanan mecbûr dibûn biçin tesîsên dîtir bi kar bînin. Lê edî tesîsên me bi xwe hene, tîmên me dê rahênan û maçên xwe li van tesîsan bikin." Anli jî bo Diyarbakirsporta ku derketiyê Play Offê jî daxwaza serkeftinê kir.

Şaredariya me, himê duyemîn mezintirîn salona sporê ya girtî danî. Salonê 4 milyon û 468 hezar lîre bigire, 1000 kes dê bikaribin lê temaşe bikin û li ser qadeke 5 hezar û 480 metrekarê be.

Şaredariya me, li Taxên 450 Malan û Bagcîlarê meha gulanê hîmê avakîrîna krêşan danî, krêş meha kewçêrê vedibin. Her krêşekê 480 xwendekar dikarin lê bixwinin û pêşqeydên wan dest pê kirin.

Di heyama perwerde û hîndekariya nû de krêşên bi 480 xwendekarî vedibin

Ji aliyê Serokatiya daîreya Karên Fenî a Şaredariya me ve, ji bo krêşên li Taxên 450 Malan û Bagcîlarê ku her yekî 480 xwendekarî radigire, wer-girtina pêşqeyda wan dest pê kir. Şaredariya me di xizmeta krêşan de bo cara pêşîn xizmeta bi zimanê dayikê ji xwe re esas digirt û gelek krêşên taybet ên bajêr çav lê kirin û rêbaza Şaredariyê ji xwe re kirin nimûne, krêşa li 450 Malan û Bagcîlarê ku meha gulanê hîmê wan hatibû danîn meha îlonê diqedin.

Li taxa Bagcîlarê 14 pol, di her polê de 20 xwendekar bi tevahî 280 xwendekar, li 450 Malan jî 10 pol û di her polê de 20 kes bi tevayî 200 xwendekar dikarin li van kêrşan bixwinin, divê xwendekar 3-6 salî bin. Krêş dê Heyama Perwerdeya Sala 2015-2016an de dest bi xizmetê bike, pêşqeydên wan li Midûrtiya Şaxa Zarok û Krêşan a li Sumerparkê dest pê kirin. Gava înaşaata krêşan dewma dikir Hevşaredar Fîrat Anlî bi daxuyaniyekê got, xizmetên şaredariyê bara bêhtir ji bo welatiyên bi dezavantaj, zarok, pîrûkal, jin û astengdaran têne kirin. Anlî da zanîn, li semta Ofîsê çî xizmet hebe dê li BenûSen û Pasûrê jî heman xizmet bête kirin, li Amedê dê hemû xizmet wekî hev bin û got, ev karên têne kirin jî dê dengê aşî û demokrasiyê bin.

Ev gawek e di riya qewlê me kirî de'

Hevşaredar Kîşanak, bal kîşand ku yek ji feydê krêşan jî ew e ku jin bi aktîfîr beşdarî xebatên civakî, aborî û siyasî dibin û got, li hemû welatên sosyal û hiqûqsaz venêrtina zarok, nexweş û pîrûkalan xizmeteke cemaweriyê ye. Ji aliyê dewletê ve tê pêkanîn lê li welatê me weha nîn e. Kîşanak bal kîşand ku mifayeke din ê krêşan ew e ku jin dê bikaribin bi aktîf beşdarî xebatên civakî, aborî û siyasî bibin û got, di hemû dewletên sosyal hiqûqî de venêrtina zarok, nexweş û pîrûkalan di çarçoveya xizmeta cemaweriyê de bi destê dewletê tê pêşwazîkirin lê mixabin li welatê me ev tişt weha nîn e.

Kîşanak weha axivî: "Hemû barê mal û zarokan li ser piştê jinan e. Em bi van krêşan hewl didin ku jin jiyaneke azadtir dabîn bikin. Ji ber vê ev xebat hem ji aliyê zarokan ve hem jî ji aliyê jinan ve gelekî giring e. Me soz da zarokan ku em ê Amedê jî wan re Zarokistanan ava bikin. Ev kiryar, ji bo vê soza me gawek e. Bila bo Amedê û hemû zarokên me ser xêrê be. Spasiya her kesê keda xwe di ber vê xizmetê de heye dikim."

Hîmê wargeha keçan hate danîn

Şaredariya me, ji bo pêdiviya bi-
cîhbûna xwendekarên keç dabîn
bike, hîmê wargeheke keçan ku
272 kesî vegire, danî. Wargeha
Xwendekarên Keç li herêma yeke-
mîn wargeh e ku bi destê rêveberî-
yên xwechî tê avakirin, însaata wê
berdewam dike, lêçûna wê li dora
5.5 milyon lîre ye û tê çaverêkirin
ku heyama perwerdeya 2016-
2017an de dest bi xizmetê bike.

Şaredariya Bajarê Mezin, ji pirsgirêka cihê manê ya xwendekarên keç çareser bike li kêleka Nexweşxaneyê Zarokan wargeha xwendekarên keç 272 kesî dan. Di merasîmê wargeha ku lêçûna wê wargehê 5 milyon û 390 hezar lîre ye de hevşaredar Gultan Kîşanak axivî û bal kişand ku xwendekarên zanîngehê di serî de pirsgirêka wan pirsgirêka cihêkî lêmanê ye, di vi warî de, xizmeta sazûmanî kêm e. Berê xwendekarên zanîngehan hema bêje tevan ji derfetên wargeha sazûmanî sûd werdigirt, bi demê re ev kêm kirin. Paşî berê xwendekarên dane wargehan taybet û ew xistin ber destê hin koman. Divê dawî li vê yekê were anîn. Kîşanakê got ew ê ji bo xwendekarên kur ji wargehekê çêkin.

Kîşanak diyar kir ku pirsgirêka herî sereke ya xwendekarên zanîngehê pirsgirêkê cihê lêmanê ye û got, ez xizmetê diviya wek xizmeteke kamuyê bihata bi cih anîn, lê niha ev xizmet ji pêkanîna pêwîstiyê dûr e û xwe gihandina wê jî zehmet e. Kîşanak axaftina xwe weha domand: "berê hema bêje hemû xwendekarên zanîngehê ji derfetên wargehên cewaweriyê sûd werdigirt lê her ku ev hate kêmkirin. Xwendekar teslîmê wargehên taybet û hin koman hatin kirin. Divê ev jî holê were rakirin. Pir aşkerê dibêjim, divê ji dibistana seretayî heta ji pêşdibistanê heta zanîngehê perwerde bi zimanê dayikê, bêpere, pêkan û demokratîk be. Wargeh jî, ji bo bicihanîna vê pêdiviyê qada herî sereke ya xizmetê ne."

'Sala bê em ê hîmê wargeha kuran deynin'

Kîşanak da zanîn piştî wargeha keçan qediya ew ê hîmê wargeha duyemîn deynin û ev wargeh dê ji bo xwendekarên kur be û got, xizmeta wan a cewawerî dê zêde bibe.

Piştî axaftinan hîmê wargehê hate danîn. Wargeh ku dê li ser qadeke 8157 mertekareyî bê avakirin, dê 136 jûrên 2 kesî, xwarinxane, pirtûkxane, jûra kompûterê, kantîn, jûra etûtê, jûrên ütüyê, çilsoxane, jûra mêvanan, aşxane, revîr, jûra çavdariyê, büroyên kargeriye, büroyên xebatkarên, durîngeh, depoya mutbexê, destav, jûra paqijiyê, spargeh, daîreya asansorê û şanêşîneke wargehê hebin.

Bazirganên tîryakê

➤ Platforma Têkoşîna Dij Bi Tîryakê ya Amedê, ji bo nixandina saleke xwe û diyarkirina plana çalakîya xwe ya nû li Salona Resepsiyonê ya Sumerparkê civîneke çapemeniyê li dar xist. Hevşaredara Bajarê Mezin a Amedê Gultan Kîşanak, hevşaredarên Yenîşehir, Karaz, Lice û Silîva, ligel pêkhateyên Platforma Têkoşîna Dij Bi Tîryakê ya Amedê û Dayikên Aştîyê beşdarî civînê bûn.

Mustafa Arıkanoglu li ser navê Platformê axivî û der barê xebatên xwe yên vê sala çûyî de agahî dan. Hevşaredara Bajarê Mezin a Amedê Gultan Kîşanak jî, da zanîn, wan saleke serkeftî li dû xwe hiştîye û xebatên pêhesandinê pêk anîne, xebatkarên şaredariyê perwerde kirine û heta niha ev xebata qadê ya herî berfireh ser astê Tirkiyeyê ye.

Kîşanak, destnîşan kir ku bi saya xebata salekê êdî tacîrên tîryakê bi bîstehî nikarin li ber derî, kuçê û parkan û li taxan bi qasî berê tevbigerin. Û Kîşanakê weha got: "Êdî em li her dera vî bajarî ne. Li her tax, kuçê û kolan, pak û ber dibistanan, li hemû kamelya û cihan platforma têkoşîna dij bi tîryakê heye. Hedê xwe bizanin. Li dijî vîna vî gelî bi kê re, kî û çawa hevkarîyê de me eleqedar nake; lê ew ê nikaribin vê weha bîdomînin. Ji ber vê yekê em vê dibêjin: Ev ewqas hêsan nîn e. Hûn ê nikaribin vê li vî bajarî pêk bînin, em ê bi we nedin kirin."

hatin hişyarkirin!

Hevşaredara Bajarê Mezin Gultan Kîşanak, diyar kir, ew ê nehêlin ciwan bêne jehrîkirin û paşeroja wan bête tarîkirin û got, "We platform em li her derê ne, em ê li her derê hebin û em ê vî tiştî rawestînin. Hedê xwe bizanibin."

Bang li malbatan kir

Kîşanak bang li malbatan kir û got, çareserîya pîrsgirêkên weha qîrîn, hêrsbûn û cezakirin nîn e. Kîşanak weha got:

"Ev rêbazeke encamgir nîn e. Me Navenda Pişt-giri û Hevkariyê ya HEVRA damezrand. Em bang li gelê xwe dikin bila werin em bi hev re vê kêşeyê çareser bikin." Kîşanak, da zanîn ku wek rêveberiyên xwecihî ew ê zerengîya vê fireh bikin û xwest ku şaredariyên navçeyan jî xwe bidine ber vî barî.

Zarok naxwazin Ji Kampa Havînê veqetin

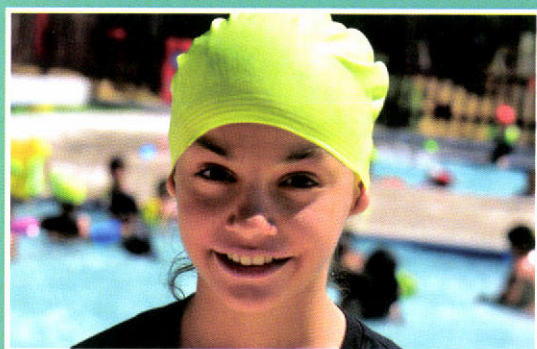

“Kampa Havînê ya Zarokan” ku ji aliyê Midûrtiya Şaxa Krêş û Zarokan a bi ser Serokatîya Daîreyê Karên Civakî ya Şaredariya me ve 15ê pûşperê dest pê kir, li bajaroka Gezîn a Xarpêtê didome.

Şaredariya Bajarê Mezin, di çarçoveya Kampa Havînê ya Zarokan de ku çend sal e pêk tîne ji bo zarokên xweyî avantajê neçê û di bin rîskê de hefteyekê tatîlê dabîn dîke. Şaredariya Bajarê Mezin, ji firçeyê diranan heta pêlavan, derpî, kurtek, kumik, şîmik û heta pêşgîrê tijî çenteyek pêdiviyên ku bikaribe bi kar bîne dide van geştyaran, bi hemşîre û erebeyeke tenduristiyê 24 saetan di xizmeta van zarokên geştê de ye. Kamp meha pûşperê dest pê kir û her hefteyê birek zarokan têne kampê, mêvanên kampê jî ew zarok in ku malbatên wan destteng in û nikarin tatîlê bikin.

Hem tatîl hem pêşketina kesani, fizîkî û zîhnî

Li cihê kampê jî bo zarokan avahiyên konteynîrî hatine danîn, zarok li vê derê bi cih dibin, roja wan saet 07:30an dest pê dîke. Zarok berê paqijîya xwe ya kesane dîkin, piştê jûrên xwe û derdora xwe didin hev, bi vî awayî hînî biseroberbûnê dibin. Saet 10.0an jî berê xwe didin kursên xwe; kom bi kom beşdarî atolyeyên perwerdeya kurdî, kişik, zayendiya civakî, felsefeya xweşik, lîstikên aqilî, resim, perwerdeya hemkûfî, hunerên destî, muzîk û govendê dibin. Atolye 45 deqe ye. Di atolyeyan de mebest ew e ku zarok bi zimanê xwe bişên derdê xwe bibêjin; hunerên xwe bi pêş bixin; xiyalên xwe darijin ser resim, kaxiz û pênuşê; ferqa di navbera zayendî û zayendiya civakî de fêr bibin û ji bo di jiyane de fêrî hindê bibin ku pirsyara her tiştî bikin şaredariya me wan digihîne û li rex vê, di warê paqijî û agirkujiyê de jî zarokan serwest bike.

Zarok demên xwe yên vala bi langirt, tenîsa maseyê, hokeya maseyê, badminton, voleybol, basketbol û futbolê derbas dikin. Rojê çar danan ji bo zarokan menûya xwarinê tê amadekirin û saet di navbera 14:00 û 16:00ê de li du hewzan cuda avjeniyê dikin. Vê navberê rahîner melevaniyan nîşanî zarokan didin. Di kampê de turnuvayên futbol, voleybol û basketbolê têne lidarxistin, fîmên bi ser dikevin têne xelatkirin. Piştî şivê zarok beşdarî şahiyên şevê dibin, piranî hin film têne destnîşankirin û zarok jî li wan temaşê dikin. Saet 23:00yan jî zarok diçin jûra xwe radikevin. Zarok 6 rojan li vê derê tatiîlê dikin, piştê dîsa li otobûsan siwar dibin û çawa anîne wisa vedigerînin Amedê.

1200 zarok sûdê jê werdigirin

Berpîrsê Kampa Havînê ya Zarokan Îsmail Atiz, diyar kir ku îsal armanca wan ew e ku 1200 zarok beşdarî kampê bibin û ew li wê derê di 8 atolyeyan de di warê pêşketina zîhnî û fizîkî de alîkariya zarokan bikin. Perwerdekara Şaxa Zarokan a Xizmetên Civakî Yaprak Filîz a li kampê erdkar e jî diyar kir ku zarokên ji ber sedemên madî nikaribin biçin geşt û bêhnvedanê, li kampê stresa malbat û dibistanê ji ser xwe diavêjin. Filîz, bal kişand ku bi vê kampê ev zarok 6 rojan tatiîlê dikin û di van rojan de hem kêfê dikin û ji atolyeyan sûdê werdigirin. Filîz weha got: "Di perwerdeya hemkûfî de zarok, guherîna li hembes û cinsê beramber tê fêrkirin, zarokên ketine temenê nestêlehîyê laşê xwe nas dikin, ligel vê em ji wan re destnîşan dikin ku cinsê hember jî heye ku ev guherîn di bedena wan de pêk werin. Di atolyeya Kurdî de zarok bi zimanê xwe derdê xwe bibêjin; bi perwerdeya Drama jî zarok hunerên xwe bi pêş bixin, di atolyeya Hunerê de zarok ka dinyayeke çawa xiyal dikin û dixwazin li cihaneke çawa bijîn em ji wan dixwazin ku vê li ser wêne, dengvedana xwezayê, kaxiz û pênuşê lêkin; di atolyeya Zayendiya Civakî de, em cudahiya navbera zayendî û zayendiya civakî de ji wan re destnîşan dikin, di atolyeya Felsefeya Xweşik de em dikin ku zarok her tiştê jiyana xwe bikaribin bidin ber pîrs û pîrsyaran; di atolyeya Lîstîkê Aqilî de jî mebest ew e ku zarok bi warê zîhnî geşt bibin, bi sê aliyan ve bikaribin bifikirin û rahênana çavan şiyana dîtina bi pêş bixin."

Kampa Havînê ku ji aliyê şaredariya me ve hersal tê pêkanîn her hefte qeflek nû ya zarokan diçê, kamp dewam dike. Zarokên kur û keç ên navbera 9-14 diçin kampê û li vê derê gelek atolye û aktivîte bo wana têne lidarxistin. Zarok naxwazin kamp biqede û jê veqetin.

ZAROK PÊ XWEŞ IN

Zarokan jî hestên xwe anîn ziman, Dîlan Dondar (11) da zanin ku dema ew pêşî hatîye kampê bi kelecana bûye, di serî de gava ji dayika xwe dûr ketin ez xemgîn bûn; lê ji ber hatim vê derê gelek kêfa min hat. Li vê derê ez fêrî rêkûpêkiyê bûm, min jî xwe re leyîst, ez ê turnuvaya voleybolê bilîzim gelek bise rketinê dema formayê bidine me. Perwerdekarên me li vê derê gel me gelek qenc in, paqijiya odeyê heye, kî baş be tê xelatkirin. Her tişt xweş e. Amûrên sporê jî me hene û her tişt bi saetan tê kirin. Min dixwest ez dîsa bême vê derê.

Esra Taruk (12) jî diyar kir gava ji malbata xwe veqetiyaye û hatîye Kampa Havînê ya Zarokan xemgîn bûye û piştê demeke xweş borandîye. Taruk weha got, "Me gelek aktivîte bi encam dan. Çawa em hatim me dest tîstê kir, paşî em çûn ketin hewzê. Ev der gelekî xweş e, mirov carîna li malê bêzar dibe çawa em hatim vir em rehet bûn. Dîsa jî ji ber ku em ji mala xwe bi dûr ketine hinekî xemgîn dibin; li vê derê wê ji bîra mirov dibin. Çimkî wek malbata me germ nêzî me dibin, ez gelek jî vê derê hez dikim, dixwazin tim bême vî!"

Di Ramezanê de

xwarina
germ dan
65 hezar kesî

Şaredariya me, di meha Ramezanê tevê de li çar cihên bajêr konên fîtarê vedan û di bin van de xwarina germ li 65 hezar û 250 kesî belav kir û li ber 58 mizgeftan Ava Sûsê îkramê 14 hezar û 500 kesî kir. Welatî jî ve kiryarê kêfxweş in.

Serokatiya Daireya Karên Civakî ya Şaredariya Bajarê Mezin, di meha rojîya Ramezanê de bi boneya di nav civakê de çanda hevkarî û hevgerîyê pêş bikeve û pêdiviyên welatîyên xwedî pêdivî û desteng bîne cih li cihên herî qebralix ên bajêr konên fîtarê vedan. Di tevahiya Ramezanê de li Meydaan Şêx Said, Meydana Batikent, li ber Mizgefta Mezin û Nexweşxaneyê Zanîngeha Dîjleyê li çar cihan konên fîtarê hatin vedan, her roj, ji bo 65 hezar û 250 kesî sê cure xwarinên germ hatin belavkirin. Li salona çaverêkirinê ya Nexweşxaneyê Zanîngeha Dîjleyê jî, ji bo kesûkarên serdana nexweşên xwe dikirin ligel fîtarê paşiv jî hate dayîn. Di mehekê de 5 hezar û 800 kesî sûd ji paşivê wergirt. Ji bo welatî bikaribin xwarineke tendurist û paqij bixwin ekîbên Yekeya Kontrola Xwerekê ya Serokatiya Daireya Karên Tenduristiyê jî, her roj, xwarinên konên fîtarê seh kirin û venihêrtin.

Hevşaredaran bi welatîyan re fîtar kir

Gel eleqeyê baş nişanî konên fîtarê da Hevşaredarên Bajarê Mezin Gultan Kîşanak û Firat Anlî jî gelek caran beşdarî fîtarê bûn, xwain li welatîyan belav kir, ketin dorê û xwarina xwe wergirtin û bi xelkê re fitara xwe kirin.

Ava Sûsê li 14 hezar û 500 kesî hate belavkirin

Ava Sûsê ku di havîna Amedê de şerbetê gelekî naskirî ye û li gelek kuçeyan tê belavkirin, di tevahiya Ramezanê de li ber mizgeftan berî nimêja terawîhan li welatîyan hate îkramkirin. Li çar navçeyên navendî yê cuda her roj li 500 kesî, di maweyê meha Ramezanê de li ber 58 mizgeftan li 14 hezar û 500 kesê Ava Sûsê hate belavkirin.

Welatiyan spasiya şaredariyê kir

Xizmê nexweşî Mehmet Yıldız ku ji fitar û paşîva Serokatiya Daîreya Karên Cîvaki ya Şaredariya Bajare Mezin li Zanîngeha Dîjleyê belav kir sûd wergirt, da zanîn ku ev mehek e li nexweşxaneyê nih mirovê xwe yê nexweş. Yıldız bal kişand ku ew 50 kîlometir li dûrî Amedê dijî, tevahiya meha rojiya Remezanê fitar û paşîva xwe ji xwarina şaredariyê peyda kiriye û ji ber vê xizmeta wê spasiya şaredariyê kir.

Xizma nexweşê Kıymet Gurbuz jî, bal kişand ku gelek kes ji derveyî Amedê, Şîrnex, Mêrdîn, Batman û navçeyên deroberê hatin nexweşxaneyê, ev kesine li devereke guncan a ber nexweşxaneyê cihê xwe dafînin û li wê derê dimînin. Gurbuz, bi bîr xist ku mercên wan ên mana li nexweşxaneyê gelekî dijwar in, bi rojiyê re ev hêj zortir bûye û got, "gelek girîng e ku şaredariya me van mercan tevan li ber çavên xwe digire. Ev di jiyane de qenciya herî mezin e." Mehmet Filiz (64) jî ku li nik birayê xwe yê nexweşê xwînîbûna mejiyê ye, got ku ev fitar û paşîva şaredariyê xizmeteke gelekî qîmetbuha ye.

Meha Rojiyê kontrolê sext ser kargehan

Yekeya Kontrola Xwerekê a bi ser Serokatiya Daîreya Karên Tenduristî ya Şaredariya me, di meha Remezanê de kontrola ser xwerekên sext kir. Yekeya Kontrola Xwerekê, ji bo welatî di meha rojiyê de bikaribin xwe bigihînin xwerekên bijûn û bi ewletir kontrolên ser firoşgeh, qesab, firin û şîrînîfiroşan zêde kir. Yekeya Kontrola Xwerekê, kargehên ku her roj xwerekê çêdikin, belav dikin û difiroşin ji aliyê hijyen, fizîkî û mercên teknîkî ve kontrola wan kir û tenê di rojekê de 96 kîlogram xwerekê dema wan a dawî ya bikaranînê bi ser ve çûye dest-biser kir. Ev xwerekê bosî beramberî girtenameyê hate hilanîn û li Dezgeha Vehewandina Kertûlana Şaredariya Mezin hate jinavbirin. Berpîrsê Yekeya Kontrola Xwerekê Ahmet Çilgin, bal kişand ku wan kontrol li ser market, firoşgehên malê ardî û şekîrî difiroşin kirine û dest-nîşan kir ku kargehên ala spî ya şaredariyê pê ve hene malê wan paqij û pêbawer e.

Şaredariya me, biryar e Zarokistanên (jûrên lîstîkê) ku bo pêşketina zîhnî û fizîkî ya zarokan gelekî bi kêrhatî ne, li navçeyan jî veke.

Zarokistan li navçeyan zêde dibin

Şaredariya Bajarê Mezin, bi 13 Zarokistan û 1 krêşê xizmeta perwerdeya bi zimanê dayîkê dide ji bo navçeyan jî heman xebat da destpêkirin. Şaredariya me şaredariyên 15 navçeyan der barê Zarokistanan de agahdar kirin, diyar kir, ger cih bê terxankirin ew ê her awa piştevaniya teknîkî pê re bikin.

Midûrtiya Şaxa Xizmetên Krêş û Zarokan a bi ser Serokatiya Daîreya Karên Civakî ya Şaredariya Bajarê Mezin, ji bo zêdekirin û berbelavkirina Zarokistanan xebat da destpêkirin û serdana şaredariyên navçeyan kir. Midûrtiya Şaxa Xizmetên Krêş û Zarokan, 15 şaredarî der barê giringiya Zarokistanan de agahdar kirin û diyar kir ku heçî şaredariya cihî peyda bike, şaredariya mezin jî biryar e ku jê re beleş hemû pêdiviyên grûba lîstîkan, kelûpelê kirtasiyê, mobilyayan dabîn bikin.

Midûrê Şaxa Xizmetên Krêş û Zarokan a Serokatiya Daîreya Karên Civakî a Şaredariya Mezin Veysel Yıldırım der barê serdanê de agahî dan û got, bi navê berê jûrên lîstokan bi navê nû Zarokistan 13 û krêş jî libek e. Yıldırım bal kişand ku bi berfêrkirina sînorên Şaredariya Mezin re armanca wan e ku li her taxekê zarokistanekê vekin û got, ji ber vê ew çûne serdana her 15 navçeyan û bi taybetî ew ê bi vekirina zarokistanên li Erxenî, Farqîn û Bismilê pêşengiya vî karî bikin. Yıldırım bi bîr xist, ger ku şaredariyên navçeyan erd ji wan re peyda bikin em ê piştgiyariya teknîkî, perwerdeyê û binesaziya teknîkî bi wan re bikin û got, heta niha 3 navçeyan biryar e Zarokistanan vekin û got, piştî ku navçeyên din jî biryara xwe da ew ê hemû kelûpelan bişînin wan deran.

BO HER TAXEKÊ ZAROKISTANEK

Yıldırım destnîşan kir, heta dawiya salê ew ê hejmara dibistanan bikin 20 û got, wan dil heye her sal hejmarê zêde bikin bêyî ku qelîteya wan daxînin. Yıldırım got ku krêşên Bagçilar û 450 Malan wek berdewama vî karî têne vekirin, ev krêş ne tenê ser astê bajêr û welêt, ser astê Tirkiyeyê krêşên herî mezin in.

Êdî matematîk fobî nîn e

Ji perwerdeyê 981 zarokî sûd wergirt

Midûrtiya Şaxa Xizmetên û Perwerdeyê ya bi ser Serokatiya Daîreya Karên Civakî ya Şaredariya me, bi boneya sala Perwerde û Hîndekariya 2014-2015an li Sumerparkê bernamêyên piştgiriya perwerdeyê vekirin û 10 Zarokistan (yarîgehên zarokan) vekirin, 981 zarokî ji van sûd wergirt.

Zarokên ku meha îlonê dest bi perwerdeya xwe kirin, heftêya pêşîn a vê mehê perwerdeya xwe bi dawî anîn. 25 perwerdekar di vî karî de xebitîn. Midûrtiya Şaxa Xizmetên Krêş û Zarokan ji mufredata klasîk cudatir perwerdeya xwe li ser esasî dilxweşkirina zarokan bi rê ve bir û di mayeyê perwerdeyê de bi atolyeyên matematîk, fen, xwendin-nivîsîn, îngilîzî, kurdî, listikên aqilî, drama, saz, koro, kişîk, akran, zanistên civakî û ritimê perwerdeya xwe pêk anîn. Perwerde nava heftêyê û dawiya heftêyê dewam kirin, 7 rojan dom kirin. Dawiya heftêyê heta nivro, nava heftêyê jî danê sibê û piştî nivro perwerde dewam kir. 616 zarokên ku ji bernamêyên piştgiriya perwerdeyê sûd wergirtin beşdarî hemû perwerde û atolyeyan bûn.

Midûrtiya Zarok û Karên e ya bi ser Serokatiya Daîreya Karên Civakî ya Şaredariya me, ji bo matematîkê li ber çavên zarokan xweş bike Atolyeya Matematîk Jiyan û Listikên Aqilî vekir. Di atolyeyê de nava heftêyê du saetan dersa listikên aqilî û du saetan jî dersa matematîkê tê dayîn û 700 zarok jê sûdê wergidirin. Mebesta atolyeyê ew e ku zêhna zarokan bi pêş ve bibe û matematîkê li ber çavên wan xweş bike. Zarokên dibistana seretayî û dibistana navîn ji matematîkê sûdê wergidirin, zarokên 3-5 salî jî ji listikên aqilî sûdê wergidirin. Yek ji van zarokan Beyza Nur Karataş e û dibêje, atolye bi taybetî di warê matematîkê de gelekî bi kêrhatî ye. Karataş aşkere kir ku bi saya matematîkê wê cara pêşîn listika sudokuyê nas kiriye û got, "Sudokuya vê derê, li dibistanê di ezmûna listikên zekayê de derket. Bi xêra vê derê min 96 puan stand." Karataş, da zanîn ku perwerdekarên atolyeyê bi hemû zarokan re nêzik tevdigerin û got, "Kêfa wê gelekî bi listikên aqilî tê û dixwaze listikên weha zêde bibin. Bêrivan Kocakaya jî da zanîn, destpêkê gava wê mufredata dersên Sumerparkê dîtiye gelekî heyiriyê lê piştê adapte bûye û got, "Ez ji mamosteyên dibistanê tişteki fêhm nakim. Ez cara pêşîn mamosteyên weha xweş dersê didin li Sumerparkê dibînim. Ji ber vê jî qenc e ku ez hatime parkê û qenc e ku ez li vê derê me." Kocakaya, aşkere kir, berê wê ji dersa matematîkê qetî hez nedikir, lê niha bi saya atolyeyê hêdî hêdî ew li matematîkê germ dibe. Kocakaya, bal kişand ku bi saya atolyeyê gelek têgînên matematîkê bi dîmenan têne nişandayîn, bi vî awayî ew çêtir lê serwest dibin û got, ew gelekî ji listikên aqilî hez dike û niha jî dest bi kursa sazê kiriye.

Pirsgirêka ava Farqînê çareser bû

Midûrtiya Giştî ya DîSKîyê, li Farqînê ku ev pênc meh in pirsgirêka avê heye du xetên avê yên nû danîn û av da bajêr, her weha ji bo danasîna Projeya Dabînkirina Ava Vexwarinê ya Farqînê li Salona Konferansê ya Şaredariya Farqînê civînek hate lidarxistin.

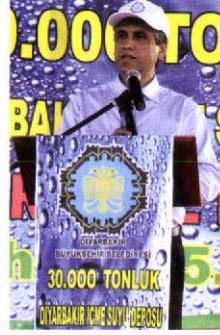
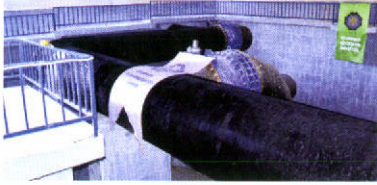
Di civînê de hare gotin ku bi saya herdu xetên terfîyê têra 100 hezar kesî avê didin navçeyê û der barê Projeya Dabînkirina Ava Vexwarinê de ku Wezaretê Jîngeh û Bajaranîyê, Yekitiya Ewropayê û Şaredariya Bajarê Mezin finansmana vê projeyê pêk tînin de hate gotin, lêçûna wê 12 milyon Ewro ye. Li gorî projeyê 2,6 kilome- tir xeta neqilkirinê, 130 kilometir şebeke, 70 km xetên girêdana malan û ji bo 7 hezar malan ji dê xeta avê bête girêdan. Anli bal kişand ku pirsgirêka herî girîng a Farqînê pirsgirêka binasaziyê ye û got, Midûrtiya Giştî ya DîSKîyê bi vê pirsgirêkê re dibile û bi kar û xebata xwe çareseriyê jê re tîne. Anli bi bîr xist ku ji ber ku dema solîna Projeya Bendava Farqînê dihate çêkirin demara ava binerdê hatiye teqandin û jêderka ava vexwarinê ya Farqînê Kaniya Mezin miçiqî û ûji ber vê yekê ev demek e Farqîn bêav hatiye hiştin û got, “Di vê pênc mehê de ji bo xelkê me mexdûr nebe me bi tankeran av ji xelkê xwe re kişand û av da wan.”

Hevşaredarê Bajarê Mezin ê Amedê Firat Anli, pirsgirêka avê ya ji ber lêkirina tunela DŞI peyda bûye, bi du xetên neqilkirinê hel kirine û dest pê kirine avê didin Farqînê.

Di saniyê de 283 lître av

Firat Anli da zanîn ku wan ji aliyê din ve du xetên neqilkirina avê danîne ku têra 100 hezar kesî avê bide bajêr û weha got, “Em xelkê xwe kelegerma havînê bê av nahêlin. Me weha soza dabû û me ew soza xwe bi cih anî.” Anli bi bîr xist, ligel derfetên şaredariyê berteng in jî, projeya dewletê nikaribû pêk bîne me pêk aniye û got, di kêlîkekê de 283 lître avê didin gelê xwe. Piştî gotar û axaftinan, beşdarên kombûnê der barê vê projeyê de pirs û pirsyarên xwe ji Hevşaredar Firat Anli kirin û bîr û boçûna xwe pê re parve kirin. Anli yek bi yek guhdariya beşdaran kir û got, ji bo çareseriyê van pirsgirêkan demeke nêzik ew ê xebatan bidine destpêkirin.

Depoya 30 hezar metre kûpî
YA AVÊ KET
xizmetê

Quleteyna avê ya 30 hezar metre kûpî ku demên hawarê dê demêke dirêj piirsgirêka avê ya Amedê bîne cih, bi merasî mekê kete ber xizmetê. Lêçûna vê quleteynê 6 milyon û 130 hezar lîre ye û di merasîma wê de, hevşaredarê me Firat Anlî diyar kir ku bi vê quleteynê hecmê ava pengandî dê bibe 165 hezar metre kûpî û got, "1 milyon û 200 hezar kesên li vî bajarî dijîn, heke îro ava me bête birîn heta 24 saetan jî çî gava kaniya malê veke dê av jê biherike."

Vekirina quleteyna 30 hezar mertekupî ya ava vexwarinê ya bo Amedê ku heke hato ceyran çû an jî erzeyek peyda bû, bo demêke dirêj bikaribe pêdiviya avê ya bajêr pêk bîne li Tesîsa Parzinandina Ava Vexwarinê hate pêkanîn. Midûrê Giştî yê DîSKîyê Zulkuf Karatekîn, axivî û der barê depoyê de agahiyên teknîkî dan. Karatekîn bal kişand du erkên sereke yên DîSKîyê hene ava vexwarinê ya bajêr dabîn bike, ava qirêjû bipengîne û biparzine û wê bide cihê hilgirtinê. Karatekîn aşkere kir ku pêdiviya ava vexwarinê ya bajêr ji Bendavên Gozelî û Dîjleyê tê pêşwazîkirin û weha axivî, "Zivistanê rêjeya ava em didin bajêr mehane 5.5 milyon metre kûpî e, havînê ev rêje 8 milyon metre kûpî e. Em bi borîyên 1 milyon û 460 hezar metre dirêj ava paqij, bijûn û wek rondika çavan digihînin bajêr." Karatekîn bal kişand ku ji bo di hawar û tengaviyan de piirsgirêka avê çênebe divê qismek wê bête depokirin û got, "vê gavê depoya me ya pengandina ava hawaran 135 hezar metre kûpî e, bi vê depoya 30 hezar metre kûpî re ev rêje dibe 165 hezar metre kûpî. Karatekîn destnîşan kir ku lêçûna vê depoyê bi ser bi 6 milyon û 130 hezar TL radiweste û got, ji niha pê de heke hawar bi bajêr bikeve jî ew dikarin roj 24 saet bînavber avê bidine bajêr. Karatekîn da zanîn, bi zêdebûna kapasîteya depoyê re ew ê bi rehetî bikaribin avê bidine 1 milyon û 200 hezar mirovî vî şarî."

Anlî: Li bin erdê çavkaniyên me yên bijûn hene

Hevşaredarê me Firat Anlî, di axaftina xwe de bal kişand ser dewlemendiyên binerdê yên vî bajarê qedîm û got, di warê binasaziyê de me tesîsên modern çêkirine. Anlî weha axivî, "Bi salane bi derfetên kêr em hewl didin xizmeta herî bi kêr bo vî bajarî bikin. Her meh em bi deh milyonan lîreyî ji bo siberoja vî bajarî çalî bin erdê dikin. Xwîdaneke me ya mezin bo xizmetên binerdê heye, jêderkên vî bajarî hene." Anlî bal kişand plansaziyêke cidî ya DîSKîyê ji bo siberoja vî bajarî heye. Anlî aşkere kir ku heta niha pawanê quleteyna avê 135 hezar metre kûpî bû, 30 hezar metre kûpî jî hate ser û qeware gihîştê 165 hezar metre kûpî û weha domand: "Ev tê wê maneyê, 1 milyon û 200 hezar kesên li vî bajarî dijîn heke îro ava me bimiçiqe, di nav 24 saetên dahatê de çî dema kaniya xwe veke dê ava wan were."

LI BISMILÊ XEBATÊN BINESAZIYÊ DIDOMIN

Bîsmîla ku bi navend û gündên xwe xweyî nifûseke 110 hezar kesî ye, DÎSKÎyê heta niha xebatên çaksazî û sehkirinê li Navenda Neqilkirinê û depoyan pêk anî, plana master a şebekeya kanalizasyon û dezgeha parizandina ava gemarî amade kir, piştî bi lez dest bi avakirina kanalizasyon, şebekeya ava vexwarinê û depoya avê kir. Li Taxa Kooperatîfan ku li navenda Bîsmilê ye ji bo pîrsgirêka cuyê ya 60 malan çareser bike xebatên binesaziya kanalizasyonê dan destpêkirin, DÎSKÎ, di çarçoveya xebatê de dê şebekeye 2 hezar û 800 metir dirêj rayêxe. Li Taxa Çeltîklî ku berî 11 salan ji bo Aşîreta Bêrîtan hate avakirin ekîbên Midûrtiya Giştî ya DÎSKÎyê lez da xebatên binesaziye, ji bo pîrsgirêka ava vexwarinê û kanalizasyonê ya niçtecihên vî gündî çareser bike dixebite. Ekîban heta niha li taxê xeteke 870 metre dirêj a kanalizasyonê daniye û ji bo danîna şebekeya ava vexwarinê a 3 hezar û 150 metir dirêj û depoya avê xebat dane destpêkirin.

LI LICÊ HÎMÊ DEZGEHA AVÊ HATE DANÎN

Li Licê, hîmê depoya avê ya 500 ton av ragir ku li navçeya dê taxên Qerehesen, Çarsû, Kortik û Kalê ku nifûsa wan 5 hezar e dê jê sûdê wergirin, bîra sondajê û tesîsa xeta ceyranê bi merasîmekê hate danîn.

Di merasîmê de Midûrê Giştî yê DÎSKÎyê Zulkuf Karatekîn axivî û got, ev xebat beşek ji xebata Karê Çêkirina Ava Gundan e û bi bir xist bi Qanûna Şaredariya Mezin re barê çêkirina dezgehên binesaziya 13 navçe û günd û bajarokan ketiye ser milê DÎSKÎyê û got lêçûna dezgehê 2 milyon û 743 hezar TL ye. Karatekîn, aşkere kir, bi çêkirina van dezgehan êdî pîrsgirêka avê ya vê navçeya nifûsa wê 27 hezar namîne û got: "Di nav du salan de dê hemû pîrsgirêka binesaziya Licê bête çareserkin." Hevşaredarê me Firat Anli jî diyar kir ku şaredariya mezin ev 15 sal e ji bo gelê xwe xizmetê dike û got, weke me soz dabû, çi xizmeta em bo bajêr bikin em ê heman xizmetê bo van deran bikin û va ye em dikin jî.

LI PASÛRÊ JI BO 43 GUNDAN JÛRA DEZENFEKSIYONÊ

Midûrtiya Giştî ya DîSKîyê, piştî ku qanûna Şaredariya Mezin ket meriyetê li navçeyan dest bi xebatan kir. Yek ji van xebatan jî karê dezenfektirina ava vexwarinê ye. Midûrtiya Giştî ya DîSKîyê, herî dawîn li devera gundên Hevêdan ên Pasûrê, karê dezenfektirina ava vexwarinê pêk anî. Serokê Daîreya Teşîsên Ava Vexwarinê Murat Taban, der barê mijarê de daxuyaniyek da û bal kişand ku ev xebat jî bo tenduristiya gel gelekî giring e. Taban, bi bîr xist ku ji vê jûra dezenfeksiyona ava herêma Hevêdanê 43 gund û 6 hezar û 830 kes dê sûdê wergerin. Taban, aşkere kir ku ev nifûs beramberî sedî 30yê nifûsa navçeya Pasûrê ye. Taban, da zanîn, ji bo xebatên dezenfeksiyonê bêrwestan bêne kirin wan panpeya dozajê ya klora ron bi enerjîya tavê çêkiriye.

RAPORTORÊ YE Û KONSOLÊ DYAYÊ SERDANA ANLI KIR

Raportorên Yekitiya Ewropayê û dadgerê Îtalyan Luca Perilli ku di çarçoveya rapora Parlamentoya Yekitiya Ewropayê jî bo herdu heyamên salê der barê tēketiya YEyê a Tirkîyeyê de amade kiriye seh bikin, hatin Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê. Raportor û Perilli li meqamê wî serdana Hevşaredarê Bajarê Mezin Firat Anli kirin û der barê mafên bingehîn, azadî, Pîrsa Kurd, daraz, polîtîkaya derve û aborî de bîr û boçûnên xwe parve kirin. Ji aliyê din konsolê Edenê yê DYAyê John L. Espinoza jî serdana Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê kir û bi Hevşaredar Firat Anli re hate cem hev. Di serdanê de serkonsolê Amerîkan Espinoza, bal kişand ku Konsolxaneyê Edenê ya Amerîkan malovaniya Konferansa Ciwanan a Amedê kiriye û got, ji ber vê yekê ew hatiye Amedê; ji ber ku peywira min meha tîrmehê bi dawî tê. Ji ber vê yekê min xwest serdana Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê bikim."

KARSAZÊN KURD HATIN SERDANA KIŞANAKÊ

Serokê Yekitiya Karsazên Kurd ên Ewropayê Hasan Yîrik ligel 45 karsazan ku dil heye li Kurdistan û Amedê razemeniyê bikin, serdana Hevşaredar Gultân Kişanak pêk anî. Kişanak, banga razemeniyê li karsazan kir. Amed li gorî welatên Rojhilata Navîn cihekî gelekî ewle ye û di warê aborî de jî bajêr pêşeng e. Kişanak, bal kişand ku Amed di warê erdnîgariyê de jî li deverê giring cih digire û got, "Potansiyela Amedê heye ku hem bibe bajarekî model hem jî pêşeng. Ez bawer im, we jî dil heye razemeniyê bo vê derê bikin, ji ber vê, ez spasiya we dikim." Serokê AKEyê Hasan Ferhat Yîrik jî, diyar kir, li cihanê hem di warê aborî de hem jî di warî siyasî de guherînên mezin çêdibin û weha got: "Divê giringiyê bidine razemeniyên vê derê. Wek Yekitiya Karsazên Kurd ên li Ewropayê, armanca me ew e, em sermîyanê kurd ê li Ewropayê vêk ketiye, berê wê bidine Kurdistanê. Îro jî em ji bo vê li vê derê ne."

Bo avakirina Kobanê UCLG li Amedê kom dibe

Civîna Desteya Rêveber a Rêveberiyên Xwecihî û Bajarên Hevgirtî yên cihanê (UCLG) ku tê de pirsgirêkên civakî, siyasî û aborî yên bajarên tene kirin, herêm derfeta derbirîna xwe tê de dibînin û hevkarîyên cur bi cur tene kirin li bajarê Porto Alegre yê Brezilyayê hate kirin.

Hevşaredara me Gultan Kîşanak, rêvebera desteya rêveber a vê yekitiyê ye, di kombûnê de amade bû. Ligel Amedê, ji Tirkîyeyê ji bajarên wek Stenbol, Edene, Beylîkdûzû û Konyayê, û ji welatên wek Yewnanistan, Urîgay, Brezilya, Rûsya, Çîn, Japonya, Afrîkaya Başûr û Fransayê gelek bajarên metropol şaredar û nûnerên bajarên tene amade bûn. Porto Alegre di warê modela "Plansaziya Tevêlkar" de wek bajarê herî baş tê zanîn, li vî bajarî geryanên teknik hatin kirin. Wek model modela Porto Alegreyê ji bo 300 bajarên bûye model, ev der bi pêkanînen enerjîya vejîner, veguherandina sergoyê û plansaziya tevêlkar ji bo rêveberiyên xwecihî wek nimûne ye.

Kîşanak li vê derê, di kombûnên komî-

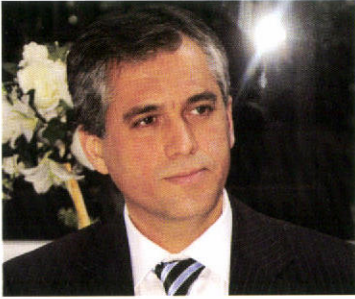
UCLG ku di qada rêveberiyên xwecihî de yekitiya herî mezin e, civînek li dar xist. Rêveberiyên xwecihî yên gelek welatan beşdarî vê kombûnê bûn û di encama hewldanên de UCLG dê civîna avakirina Kobanê li Amedê pêk bîne...

teyan de axivî û der barê xebatên şaredariya Amedê de agahî dan û xebatên ku dema pêş dê bêne kirin jî parve kirin. Kîşanak der barê avakirina komexaniyên civakî de jî bîr û boçûna xwe derbirî û got ku gelekî baş e ku rêveberiyên xwecihî emûnên xwe bi hev re parve bikin û nimûneyên baş jî di nava xwe de bermîşe bikin.

Ji bo Kobanê pêşniyara kombûnê

Kîşanak di kombûnên komîteyan de got, divê UCLG ji bo avedankirina Kobanê tiştê bikeve ser milê wê bîne cih. Kîşanak, bal kişand ku biryar e dê ji bo erdheja Nepalê banga hawara alîkariya vî welatî bête kirin û got, bila banga avakirina Kobanê jî li vê bête zêdekirin. Li ser vê daxwaza Kîşanakê, komîteya Hêza Erkê biryar da ku bi beşdariya hemû endamên UCLGê li Amedê ji bo avakirina Kobanê civîn bête lidarxistin. Her weha ji bilî civîne delagasyon dê serdana Kobanê bike û çavdêriyên xwe di raporekê de binimîne.

Hevşaredarê me Anli, PIŞTGIRIYA GELÊ AMEDÊ VEGOT

Hevşaredarê Bajarê Mezin ê Amedê Firat Anli ku beşdarî Konferansa Jinûveavakirina Kobanê ku li Brukselê pêk hat, diyar kir ku ji destpêbûna pêvajoya jinûveavakirinê vir ve ye şaredarî û gelê Amedê bi hawara Kobanê re bûye û der barê rê û rêbaza siberojê bê pêkanin de jî pêşniyarên xwe kirin.

• [Bajarê Mezin ê Amedê Firat Anli](#)

BO KOBANÊ KAMPANYAYA DIBISTANÊ

Li bajarê Kolna Almanyayê însiyatîfêk bi navê “Kolnî Piştigiriyê Dikin (Kolner Helfen) ku Rêxistina Mafên Mirovan a Almanyayê-Tirkîyê (TUDAY) û Komeleya Piştigiriyê Zarokan a Mezopotamîyê (KÎME) piştigiriyê lê dikin, ji bo li Kobanê dibistan bê avakirin kampanyayek da destpêkirin. Starta kampanyayê Hevşaredara Bajarê Mezin Gultan Kışanak û Şaredarê Kolnê Jurden Roters bi civîneke hevbeş a çapemeniyê da.

• [Bajarê Mezin ê Amedê Firat Anli](#)

Ji bo avakirina Kobanê rêze konferans hatin li-darxistin, piştî konferansên li Kobanê û Amedê xelesa sêyan li Bruksela paytexta Belçîkayê bi malovaniya Parlamentoya Ewropayê hate pêkanîn. Serokê Parlamentoya Ewropayê Martin Schulz malovaniya konferansê kir, Hevşaredarê me Firat Anli, Hevserokê PYDê Sîhî Muslîm, Serokê Meclisa Bîrêveber a Kantona Kobanê Enver Muslîm û nûnerên bi dehan saziyên civaka sîvîl ên welatên cuda cuda yên Ewropayê û parlementer tê de amade bûn.

Ligel hemû grûbên siyasî yên di Parlamentoya Ewropayê de ku beşdarî konferansê bûn û bi aşkere piştigiriyê xwe diyar kirin Grûba Avahîsazên Lezgîn a Navneteweyî, rêxistina civaka sîvîl a Katalonyayê CIEMEN, di warê mayinan de Handicap International, di warê tenduristiyê de Medico International di konferansa jinûveavakirina Kobanê de amade bûn. Konferans ku bi sernavê “Ji bo Jinûveavakirina Kobanê Seferberiya Navneteweyî” pêk hat, bi peyama dîtbarî ya Serokê Parlamentoya Ewropayê Martin Schulz dest pê kir. Di Parlamentoyê de jî Keskan heta Çepa Hevgirtî, ji Xristiyanên Demokrat heta komên Liberal pêkhatiyên hemû komên cuda cuda li dor nîqaşên sîdewer gihîştin hev, li ser navê Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê hevşaredar Firat Anli axivî û diyar kir ku ji destpêka pêvajoya jinûveavakirinê heta niha gel û Şaredariya Amedê bi hawara Kobanê re bûye. Anli, ji bor ê û rêbaza paşerojê jî pêşniyarên xwe aşkere kirin. Anli, bal kişand ku di warê jinûveavakirinê de pêngava herî giring daristina binesazî û kanalîzasyona bajêr e ji bo vê ew ê her awa însiyatîfê wergerin ser xwe û got, “Ji bo binesaziya Kobanê pêdivî bi 6 milyon dolarî heye, wek Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê me xwe daye bin vî barî.”

YEYÊ ÇAVKANIYÊN XWE XISTIN TEVGÊRÊ

Berdevkê Sûriyê yê ji beşa Rojhilata Navîn a Servîsa Karên Der ê Ewropayê Vassilis Bontosoglou ku li ser navê Yekitiya Ewropayê (YE) beşdarî konferansê bû, got ku Midûrtiya Giştî a Karên Mirovîn a Komîsyona Ewropayê dê çavkaniyên xwe bi awayekî berbiçav bixe ber hawara Kobanê. Bontosoglou, da zanîn ku ev biryar, bo restorasyona xizmetên bingehîn, Kobanê û deverên din ên Sûrî ku tundûtûjî tê de heye ji bo jiyan bigere rewşa xwe ya normal, ev peyama aşkere ya Yekitiya Ewropayê ye.

Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê, Qesra Cemîl Paşa piştî restore kir wek Muzeya Bajêr dabîn kir, xist ber xizmeta bajêr.

Muzeya Bajêr a Amedê

KET BER XIZMETÊ

Muzeya Bajêr a Qesra Cemilpaşa, ku ji aliyê Şaredariya me ve li gorî reseniya wê rovele, restitûsyon û restorasyona wê hate kirin, pişt-re wek Muzeya Bajêr hate dabînkirin, bi merasîmekê ji bo xizmeta gel hate pêşkêşkirin.

Hevşaredarên Bajarê Mezin Gultan Kişanak û Firat Anlı, endamên malbata Cemilpaşa, Serokê HDPa Amedê Omer Onen, nûnerên saziyên civaka sîvil û gelek welatî beşdarî vekirina Muzeya Bajêr bûn. Di merasîmê de Hevşaredar Firat Anlı got, "Mekan dîrok e, dîrok nasnameya we ye, nasname ji hebûn û giyanê we ye. Ev qesr bi xwe nimûneya herî berbiçav a vî giyanî ye." Anlı destnîşan kir ku her kevîrê vê qesrê a rastî dîrokek e û got, a rastî qesr îro bêhtir watedar bûye, Qesra Cemilpaşa êdî miladek e. Anlı, aşkerê kir ku li Farqînê malbata Azîzoglu jî gelekî ji vê xebatê kêfxweş bûye û wan jî ji Şaredariya

Bajarê Mezin xwestiye ku qesra wan jî bête restorekirin û wek Muzeya Bajêr bo xizmeta bajêr bête raberkirin û got, "Ev pêşkêtineke gelekî watedar û dîrokî ye."

Hevşaredara Bajarê Mezin Gultan Kişanak jî da zanîn ku bi vê xebata behsê xeberî re wan dîrok bo îroyîn guhastiye û got, "Li Amedê li vî bajarê xweşik, aydê her mirovekî, her çand û baweriyekê çî hebe, me divê di vê muzeyê de pêşkêş bikin. Me di navbera duh û sibê de pîrek danî."

Ji bilî duşemê her roj deriyên wê li mêvanan vekiriye

Piştî axaftinan beşdaran bi hev re qurdeleya wê birî û li nava muzeyên geriyar, agahî wergirtin. Ji bilî roja duşemê Muzeya Bajêr, her roja hefteyê saet di navbera 09.00-19.00an de ji bo mêvanan deriyê xwe vedike.

QESRA CEMİL PAŞA

Qesra Cemilpaşa di sedsala 17an de li Amedê wek qûnax hatin avakirin û di navbera salên 1880-1887an de teşeyê xwe yê dawî girtiye. Qesra Cemilpaşa, wek avahiyek ku taybetiyên avasaziya qesrên Amedê bi awayekî herî baş nîşan dide, li ser 2 hezar metrekarêyî hate avakirin. Ligel 3 beşên haremî, selamî û muştemilatê qesr ji 60 odeyan pêk tê û malbata Cemilpaşa heta sala 1927an şandin sirgûnê li vê derê jiyar. Qesr pişt-re wek dibistan hate bikaranîn û li wê derê karê ristina armûşî û tevn û rîsan hate kirin.

Piştî salên 1970yan êdî bûbû warekî terikandî û kaviî çend malbat tê de dijîyan. Di sala 1998an de li ser daxwaza malbata Cemilpaşa ji aliyê Weqfa Çekul ve roleveya wê ya ewil hate destpêkirin lê bêyî bigihêje encamê hate bidawîkirin. Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê di sala 2001an de bi miratgirên qesrê re li hev kir û di encama doza cewawîkirinê de dest pê kir ew wek muzeya bajêr amade kir. Di sala 2013an pêvajoya roleve, restitûsyon û restorasyonê qediya û mekan ji bo mêvanan hate vekirin. Di sala 2015an de wek Muzeya Bajêr hate dabînkirin.

Çar Dibistanên Çand û HUNERÊ Vebûn

Şaredariya Bajare Mezin, li Evdêlaya Pîran, Cixsa Pasûrê, Qelêşa Erxaniyê û Nêribêya Henê 4 Dibistanên Çand û Hunerê bi merasîmê bo xizmeta xelkê vekirin.

Serokatiya Daîreya Çand û Turizmê ya Şaredariya Bajare Mezin, li Evdêlaya Pîran, Cixsa Pasûrê, Qelêşa Erxaniyê û Nêribêya Henê 4 Dibistanên Çand û Hunerê bi merasîmê bo xizmeta xelkê vekirin.

Dibistanên ku jûrên xebata bi zimanê dayikê, polên muzîkê, atolyeyên resim û sewirînê, salona sinemayê ya pîrmebestî, ji bo pîrûkalan jûra dengbêjan û mêvaxane tê de hene ji meha îlonê pê ve dest bi xebatên xwe dike. Hevşaredara Bajare Mezin a Amedê Gultan Kişanak diyar kir ku hemû xebatên van dibistanên dê ji aliyê Konservatuara Bajêr a Rama Tigran a bi ser Serokatiya Daîreya Çand û Turizmê ve bête meşandin, di axaftinên dema vekirina wan de, bal kişand ku dibistanên çand û hunerê gelek giring in.

Kişanakê got, "xwestin me ji dîroka me, kokên me biqetînin. Hezar car şukir gelê me xwedî li edet, ziman û çanda me derket û bi saya wê bêyî em zêde zirarê bibîbin gihîştin van rojan." Kişanakê got ku ew ê bi dibistanên çand û hunerê asîmîlasyonê berevajî bigerînin.

Hevşaredar Kişanak got, "Wan xwest me ji dîroka xwe, reh û rîşalê xwe, çanda xwe biqetînin. Hezar car şukir bi saya gelê me ku li edetên xwe, zimanê xwe û çanda xwe xweyî derket em bi kêm zirarê gihîştin van rojan." Kişanak da zanîn bi van dibistanan pêla pişgirtinê dê berevajî bigere.

Jin sûdê jê werdigirin

Kişanak aşkere kir ku bi van navendan zarok dê fêrî ziman û çanda xwe bibin û her weha li van navendan jin jî dê ji xizmetên şewirmendiyê sûdê wergerin, pê re dê ji kursên xirş û xalan û cur bi cur ên pişeyî sûdê wergerin.

Pirtûkxaneya Mehmed Uzun TIJÎ YE

Pirtûkxaneya Bajêr a Mehmed Uzun, 3 hezar û 500 xwende lê endam in û her meh bi hezaran xwendekar têne pirtûkxaneyê li dersên xwe dixebitin. Di mehên dibistan vekirî de her meh li dorê 10 hezar xwendekar têne pirtûkxaneyê.

Pirtûkxaneya Bajêr a Mehmed Uzun, li Qada Jiyanê ya Sumerparkê ye, her roj bi sedan kesî pêşwazî dike. Li pirtûkxaneya ku 3 hezar û 500 endamên wê hene 20 hezar pirtûk hene. Her meh kêm zêde 3 hezar an jî 4 hezar û 500 kes serdana vê pirtûkxaneyê dikin û 20 hezar pirtûk di vê pirtûkxaneyê de hene. Her weha xwendekarên xwe bo zanîngehê amade dikin jî têne vê pirtûkxaneyê û wek etûtê jê sûdê werdigirin. Di pirtûkxaneyê de beşên Vedat Turkalî, Kaya Muştekan, Mehmed Uzun û Navenda Hunerê ya Amedê heye, van kesan pirtûkên wan bexşandibûn vê derê.

Berpirsê Weşanxaneyê Halîl Taşkiran, diyar kir ku her roja paştir eleqeya bo pirtûkxaneyê zêdetir dibe. Taşkiran weha got: "Serçaviyên di pirtûkxaneya me de hene, jî yên Pirtûkxaneya Gel a li Amedê zêdetir e. Ji ber vê jî xwende têne vê derê. Sedemê din jî ew e ku di pirtûkxaneya me de hema bêje her cure pirtûk hene. Bi taybetî her roj diçe jêderkên me yên li ser ziman û dîroka kurdî zêde dibin."

Dema dibistanan mehê 10 kes têne pirtûkxaneyê

Taşkiran, bal kişand ku ji bo kesek bikaribe ji pirtûkxaneyê pirtûkan hilîne divê ewil ew kes endamê pirtûkxaneyê be û got, pirtûk ji bo 15 rojan bi deyn têne dayîn. Taşkiran aşkere kir ku rojane 100 û 150 kes têne pirtûkxaneyê û got: "Her roj 20 xwendeyên me hene. Heke em dayîn û wergirtina pirtûkan jî bihesibînin ev hejmar dibe 40 kes. Bi texmîni her roj 100 û 150 kes têne pirtûkxaneyê. Gava em li gorî demsala jî binêrin mehê tebax û tîrmehê hatina pirtûkxaneyê kêmtir dibe. Wekî din jî dema dibistan vekirî bin hema bêje pirtûkxaneya me heta guhan tijî ye. Ji bo kesên tên paşve neçin, em yêdek dikin û roj heye em 100 kesî yêdek dinivîsin. Mehê di navbera 6 û 8 hezar kesî têne serdana pirtûkxaneyê, dema dibistanan ev hejmar digihêje 10 hezar kesî. Ev hejmar rêjeyê girîng e."

Taşkiran da zanîn ku ew dixwazin vê hişmendiya pirtûkxaneya heyî pêş bixin û got, "Em li ser pirtûkxaneya pêvek disekin. Niha mijûliya me ev e û hêvîdar im em ê rojên dahatê vê pêk bînin."

Orkestraya Rîtma Xwezayî bi hezar zarokî konserêk da

Konservatura Bajêr a Aram Tîgran, ji zarokên li Wargeha Fîdanlixê ya Şengaliyan 300, ji Navenda Çandê ya Cegerxwîn, ji Navenda Piştgirîya Zarokan a Xizmetên Civakî, ji Dibistana Ferzan Keman-ger û ji taxên derdora Qesra Cemilpaşa Orkestraya Rîtma Xwezayî ava kir. Perwredekarê Konservatuarê Şêrko Kanîwar, hezar zarok anîn cem hev û bi wan ve, duh, li Salona Sporê ya Girtî ya Seyrantepê konserêk da.

Zarok, malbatên zarokan, Hevşaredarê Bajarê Mezin Firat Anli û namzetê HDPa Amedê Îmam Taşçier beşdarî konserê bûn. Hezar zarokan ji şîşeyên pet, monîtorên kevn, kevçikê çayê, bîdon, qutiyên kevn, klavye, şîşeyên cam, erebok, şîrpêj, satilên boye û mastî amûrên muzîkê çêkirin û bi kurdî stran gotin.

Piştî konserê Hevşaredar Firat Anli, pîroziya zarokan kir û da zanîn, di rojêkê weha xweş a biharê de bi zarok û malbatên wan re ew vê şahiyê parve dikin. Anli got, "Her tişt ji bo zarokan. Ew siberoja me ne." Anli di axaftina xwe de bal kişand ser giringiya vê xebatê û got, "Divê di destê zarokan de pêlîstok hebin, amûrên muzîkê hebin, tiştên kêfxweşiyê û zewqê hebin. Hemû hewldanên me jî bo vê yekê ne."

Konservatuarê Aram Tîgran a bi ser Serokatiya Daîreyê Çand û Turizmê ya Şaredariya me Orkestraya Rîtma Xwezayî ava kir û konserêk da. Hevşaredar Firat Anli beşdarî konserê bû û got, "Divê di destê zarokan de pêlîstok hene, amûrên muzîkê hene. Ji bo dengê tiqetîqa kenê zarokan ji kuçeyên vî bajarî kêm nebe, em hewldanên xwe dimeşînin."

Divê tiqetîqa zarokan ji kuçeyan kêm nebe

Anli, diyar kir ku zarokên vî warî gelek êşên giran kişandine û got, "Em dibêjin êdî ev li pey man. Ji niha pê de ji bo avakirina jiyane û xweşiktirkirina jiyane, em dikarin gelek tiştî bikin. Ji ber vê yekê em qîmetê didin zarokên xwe." Anli, bal kişand ku her zarok xwedî şîyanekê ye û weha domand: "Îro ev yek nîşanî me dan. Ji vir pê de jî divê dengê muzîkê li kolanan hebe, li kuçeyên vî bajarî divê kêfxweşî û tiqetîqa zarokan her hebe. Îro jî deng û tiqetîqa zarokan tê me. Înşellek li vî bajarî tiqetîqa zarokan qet ji ber guhên me kêm nebe."

MEFUARDA PIRTUKAN

Temîn Pêşangeha Pirtûkan a Amedê ku ji aliyê Şaredariya me ve hate lidarxistin, weşangerên ku beşdarî fuarê bûn, bi dilxweşî ji fuarê veqetiyên û xwestin ku salên pêş ji fuarê ji aliyê şaredariyê ve bê lidarxistin û ji bo vê kampanyaya înzeyan dan destpêkirin.

LI DAR XIST

Fuara Pirtûkan a Amedê, bi kêfxweşiya weşanger û xwendeyan bi dawî bû. Fuar 6 rojan dewam kir, di maweyê fuarê de stantên li galeriya hunerê û konê li Qada Jiyana hevpar a Sumerparkê hatine danîn gelek eleqe dît. 72 weşanxane beşdar bûn. Li 5 salonên cuda li dora 80 panel, gotûbêj û konser pêk hatin. Fuar ji ber ku li navenda bajêr di qada parkê de hate lidarxistin bû cihê kêfxweşiya welatiyan û eleqeyan wan a zêde. Yek ji endamên komîteya amadekar a fuarê Mehmet Çakmak, diyar kir ku ew ji encamê gelekî kêfxweş in û got, "Tirsa me ew bû, ji zêdebûna bernameyan eleqe kê m be. Lê wisa çênebû, encama wê baş bû." Çakmak, diyar kir ku ji rapirsiyên weşangeran xuya bûye ku beşdariyêke pir baş çêbûye û got, "her weha weşangeran di nava xwe de kampanyaya înzeyan pêk aniye da ku salên pêş ji şaredarî ve fuarê li dar bixe."

Her weha Berpîrsê weşanxaneyê Weqfa İsmail Beşikçi, Berpîrsê Weşanxaneyê Mihemed Ronahî, Berpîrsê Weşanxaneyê J&J Azad Zal, Berpîrsa Weşanxaneyê Avestayê Songul Keskîn, Berpîrsê Weşanxaneyê Nûbiharê Sîlêman Çevîk, Berpîrsê Weşanxaneyê Aramê Kerem Çetîn, Berpîrsa Weşanxaneyê Egîten Kubra Aybal û Berpîrsê Weşanxaneyê Sinîrsîz Serkan Akkuş, der barê pêşangehê de axivî, kêfxweşiya xwe anîn ziman û xwestin ku sala pêş ji Şaredarî ve fuarê pêk bîne.

Weşanên kurdî li pêş bûn

Ji Weşanên Ronahî Mihemed Ronahî diyar kir ku wek weşanxane ew ji firotin û beşdariyê kêfxweş bûye û got, "Ez bawer im weşanxaneyên din jî rewşa wan ev e. Îsal pîranî weşanxaneyên kurdî giraniya wan hebû û li pêş bûn. Ev ji bo me cihê kêfxweşiyê ye û rawesteke bi avantaj e." Berpîrsê Weşanên J&J Azad Zal jî da zanîn, ji ber ku aliyê kurdî bêhtir derkete pêş Fuara Pirtûkan a Amedê bêhtir bal kişand ser xwe.

Ji Weşanên Avestayê Songul Keskîn jî da zanîn ku wan li Amedê bi TUYAPê re çar fuar kirine, di warê firotinê de zêde ferq nîn e û got, ev pir baş derbas bû. Keskîn aşkere kir ku beşdariya weşanxaneyan kê m bûye û weha got. "Ew der gelekî dîr bû, birina pirtûkan zehmet bû û hatçûn ne hêsan bû. Vê derê navenda bajêr e û di nav parkê de ye gava mirov tîn parkê çayekê jî vexwin tîn seha pirtûkan dîkin. Demeke gelek kin hate amadekirin, ligel pêşîn bû jî baş bû. Bi ser navê xwe ez benda evqasî nebûm. Ji Weşanên Nûbiharê Suleyman Çevîk jî da zanîn ku şaredariyê xebateke gelekî baş pêk aniye, ew wan pîroz dîke û ji Weşanên Aramê Kerem Çetîn jî got ku bi vê kiryara xwe şaredariyê potansiyela lidarxistina pêşangehekê derxistiye pêş.

STK, ŞANDEYA ALMAN HATIN SERDANA ANLI

TEVGERA GORAN Û YNKÊ SERDANA KIŞANAKÊ KIR

Ji ber 5ê heziranê êrişek bombeyî bi ser mîtinga HDPê pêk hat şandeyek ji Serokê Giştî yê KESKê Lami Özgen, Serokê Giştî yê DÎSKê Kani Beko, Sekreterê Giştî yê Konseya Navendî ya TTBê Özden Şener, Serokê Giştî yê TMMOBê Mehmet Soğancı, Serokê Giştî yê İHDê Öztürk Türkdoğan, Serokê Giştî yê MAZLUM-DERê Ahmet Faruk Ünsal, Serokê Komeleya Welatiyan a Helsinkiyê Ümit Fırat, Serokê Komeleya Lêkolîna Mafên Mirovan Mehmet Salmanoğlu, rêveberê Weqfa Mafên Mirovan a Tirkiyeyê (TIHV) y Coşkun Üsterci û Nûnerê Rêxistina Efüya Navneteweyî Abdülmenaf Gür pêk dihat hatin Amedê, ji bo daxwaza derbasbûnê li gelê Amedê bikin serdana Hevşaredar Fırat Anlı kirin. Serokê Giştî yê DÎSKê Kani Beko got, "Em ji bo parvekirina êşên gelê Amedê hatine vir. Ev war ji xwinê têr bû, niha dema aşî û dostaniyê ye." Hevşaredar Fırat Anlı jî got, diyar kir ku ev êriş di şexsê gelê Amedê de li hemî kesên li Tirkiyeyê têkoşîna demokrasî, azadî û kedê didin hatiye kirin. Anlı got ku mirov nikare van pêkhatinan bi çî gotinê vebêje. Piştê jî Parlamentera Partiya Çep a Almaniyê Karîn Bînder û nûnerên sazîyên civaka sîvîl hatin serdana Anlı. Bînder daxwaza derbasbûnê li Hevşaredar kir, Anlı jî bi bir xist ku Rojhilata Navîn di pêvajoyeke gelekî xirab û dijwar re derbas dibe û li Iraq û Sûriyê gav bi gav nixrên mirovî jî navê radibin, di vî warî de ji bo aşî û biratî serwer bibe divê nasnameyên cuda cuda bi hev re têkoşîna bidin û got, ev yek ji bo paşerojê hêviyekê bi xwe re tine pêş.

Parlamentêrên Tevgera Goran û şandeya Yekîtiyê Nîştîmanî Kurdistan (YNK) ku ji Herêma Kurdistanê jî bo piştigiriya HDPê hatine herêmê, di meqamê wê de serdana Hevşaredar Bajarê Mezin a Amedê Gultan Kişanak kir. Parlamentêrê Evar İbrahim, di axaftina xwe de aşkere kir ev 5 roj in ew li herêmê ne û xebatên hîlbijartinê yê HDPê jî nêzik ve dişopînin. İbrahim got, "Divê HDP jî benda sedî 10ê derbas bibe. Ji bo vê yekê divê hemû kurd xwe bikin yek. Ji bo vê em bi dil û can bi we re ne." Parlamentêrê Meclisa Iraqê Mesûd Heydar jî da zanîn ku ew piştast in ku tu pirs-girêka bendê ya HDPê nîn e û got, bi boneya hîlbijartinê wan derfet dîtîye ku li gelek deverên Bakur bigerin û wan dîtîye ku HDP ne tenê dengê kurdan lê dengê gelek rengan e. Heydar got, "gelên Tiriyeyê piştigiriya HDPê dikin û wek Tevgera Goran dê têkiliyên wan tim bi HDPê re hebin." Piştî Heyder, Endama Meclisa Şaredariya Silêmaniyê Hewser Hoşyar axivî û 225 îmzeyên ku endamên meclisê yê PDK, Goran û YNKê berhev kirine ku deklarasyona piştigiriya HDPê ye pêşkêşî Gultan Kişanakê kirin. Şandeya Yekîtiyê Nîştîmanî Kurdistan (YNK) ku ji Herêma Kurdistanê jî bo hîlbijartinê hatine herêmê, hevdiînek bi Hevşaredarê me Gultan Kişanak re pêk anî. Şandeya YNKê ku ji bo piştigiriya HDPê hatine Bakur; li bajarên Amed, Batman, Sêrt, Ruha, Wan û Bedlîsê hin çavdarî kirin, hatin serdana hevşaredar Gultan Kişanak. Berdevkên şanda YNKê Perêz Omer û Newzat Salih Mihemed di serdanê de amade bûn.

ŞAREDARIYA
BAJARÊ MEZIN A
AMEDÊ

MEHNAME

Bo muzeya Mirovahiyê

gava ewil

Şaredariya Bajarê Mezin, ji bo zindana Amedê ku di derbaya 12ê îlonê de wek navenda îşkenceyê di hate bikaranîn, bûye mijara roman, belgefîm û filman bibe muze "Navenda Koordînasîyona Zindana Amedê" bi merasîmekê vekir.

Ji bo vekirina Navenda Koordînasîyona Girtîgeha Hejmar 5 ya Amedê û Pêşangeha Şeva Çaran, Hevşaredarên me Gultan Kîşanak û Firat Anli, hevserokên HDPa Amedê, nûnerên STKyan, endamên meclîsa şaredariyê, kesên di Girtîgeha Hejmar 5 a Amedê de mane, xizmên kesên di zindana Amedê de giyanê xwe ji dest daye û namzetên HDPê yên Amedê amade bûn.

Axaftina pêşîn Arîfe Yıldırım kir, piştî Endamê Komîsyona Dad û Rûbirûbûna Bi Rastiya Zindana Amedê Turgut Tarhanli axivî, piştî wî Serokê Weqfa 78an Celalettin Can, pê re Endamê Komîsyona Dad û Rûbirûbûna Bi Rastiya Zindana Amedê û Komeleya 78an Murat Paker axivî, behsa bandora psîkolojîk a ji wehşeta wê demê ve maye kir, dûre akademîsyen Baskin Oran ji axaftinek kir, piştî hingê Eşber Yagmurderelî ji aşkere kir ku li vî warî bûyerên trajîk qewimîne, lê gelekî zû hatine jibîrkirin. Nivîskar İsmail Beşikçi jî bal kişand ku arşîvên resmî gelekî giring nîn in, ew propagandaya îdeolojîya resmî dikin û piştî hevşaredar Firat Anli mêvan bi kurdî silav kirin û axaftina xwe bi tirkî domand û got, wehşeta Zindana Amedê tenê li çend şoreşgeran nehatiye kirin, heman demê li hemû gel hatiye kirin."

Hevşaredara me Gultan Kîşanak jî got, "Em ê bîra xwe bi-gihînin xelkê xwe. Ji bo başkirina birînen xwe em ê biaxivin" dest bi axaftina xwe kir û got, ji bo kesên dema wehşetê bi serê wan hatiye bikaribin baştir derbirîna kul û derdê xwe bikin wan xebata muzeyê daye destpêkirin. Kîşanak, aşkere kir, şaredarî tenê navbêncîtiya vê xebatê dike û got, divê her kes bi wê dema reş û tarî re were rû hev. Kîşanak, bal kişand ku divê em birîna kesên ew dem bi serê wan de qewimî ye sax bikin, em li dû pîrsa wê çendê bikewin ka kesên wê demê welat bi rê ve dibir çî kiriye bê aşkerekirin. Piştî axaftina Kîşanak vekirina pêşangehê pêk hat.

Demeke dilzîvî

Piştî axaftinan qurdeleya vekirina Navenda Koordînasîyona Muzeya Girtîgeha Hejmar 5 a Amedê û Pêşangeha Şeva Çaran Kîşanak û Anli û xizmên kesên di Zindana Amedê de mane bi hev re birî. Piştî kesên di Zindana Hejmar 5 a Amedê de mane bi hev re bo korostran gotin, Kîşanak jî bi dilzîvî beşdarî di strîna stran de kir. Di navenda koordînasîyonê de, cihên ku xelk bikarinê bîr û boçûna xwe lêke jî hatin pêkanîn.

NÛNERÊN ÊZIDIYAN HATIN SERDANA ŞAREDARIYA MEZIN

Endamên Federasyona Êzidiyan ku ji bo dîtina rewşa Êzidiyan hatin Amedê, ligel komeke karsazan hatin serdana Hevşaredarên me Gultan Kîşanak û Firat Anli. Êzidî ji ber êrişa DAÎŞê ji Şengalê neçar man ku terka gund û warê xwe kirin. Di serdanê de Karsazê Kurdê Êzidî Salih Cete axivî û got, ew ji bo serdana Êzidiyan hatine vê derê da ku bibînin ka rewşa wan çawaye. Şêx Huseyîn jî der barê xebatên xwe de agahî dan û got, salên dî-dirêj e ew li Ewropayê dijîn lê dilê wan her li warê wan e. Huseyîn, ji ber pêşwazîkirina Şaredariyê spasiya wê kir û got, her kesê av û nanê xwe bi êzidiyên koçber re parve kir, deriyê mala xwe lê vekir, hezar çaran mala wan ava be. Anli berxwedana li Kobaniyê dijî DAÎŞê tê kirin bi bîr xist û got, bi vê berxwedanê, nişanî hemû cihanê dane ku dinyayeke din mimkûn e û dîrokeke nû hatiye nivîsandin.

JI RÊXISTINA MAFÊN MIROVAN A ALMANYA PLAKÊT

Seroka Rûmetê ya Rêxistina Mafên Mirovan a Almanyayê Karin Bronmuller û endamên desteya rêveber, ji ber piştqiriyê Şaredariya Bajare Mezin a Amedê ya ji bo penaberan û alîkariya wan a bi mafên mirovî re plakêtek da Hevşaredar Firat Anli. Di serdanê de rêveberên Mala Êzidiyan a Koblenzê ya Federasyona Êzidiyên Almanyayê Muhittin Boga û Aziz Aldemîr jî amade bûn. Bromuller der barê kampên ku şaredariyên herêmê ji bo êzidiyên penaber çêkiriye agahî ji Hevşaredar Firat Anli wergirt. Bronmuller, ji ber xebatên bo penaberan û alîkariya mirovî li ser navê şaredariya me spasiya Hevşaredar Firat Anli kir û plakêta dayê. Her weha Brinmuller û kesên pê re alîkariya 2 hezar awro ji bo pêdiviyên êziyan da rayedarên şaredariyê. Rêxistina mafên mirovan berî niha jî bi buhayê 10 hezar awro alîkarî kiribû.

LI DUHOKÊ ROJÊN ŞANOYÊ YÊN AMEDÊ PÊK HAT

Li bajarê Duhokê yê Herêma Kurdistanê Rojên Şanoyê yê Amedê, bi pêşkêşkirina lîstika "Hamlet" a Şanoya Bajêra Şaredariya Bajare Mezin a Amedê dest pê kir. Hêwana 850 heta guhan tijî bû û bîneran eleqeyeke xweş nişanî lîstikê da. Hevşaredar Firat Anli li vir got, "Di serî de di warê hunerî de dê têkiliyên bi Herêma Kurdistanê re di her warî de xurt bibin." Lîstik li Salona Kongreyê ya Zanîngeha Duhokê hate pêşkêşkirin. "Hamlet" ku şaberhema W. Shakespeare ye û DBŞT û Şanoya Rast a Amsterdamê bi hev re amade kiriye û nivîskar Kawa Nemir li kurdî guncan-diye, rêveberiya wê Derhênerê Giştî yê Şanoya Rast Celil Toksöz kir. Her weha di lîstikê de stranbêj Rojda Şenses, Ali Tekbaş û Gülseven Medar jî bi stranên xwe cih girt. Piştî lîstikê Anli û rêveberên Çandî yê Duhokê destê kullîk pêşkêşî lîstikvanan kirin û ew pîroz kirin. Hêwana 850 heta guhan tijî bû û bîneran eleqeyeke xweş nişanî lîstikê da.

Navenda Jinan a Henê

hate vekirin

Hevşaredara Şaredariya Bajarê Mezin a Amedê Gultan Kîşanak, bi merasîmekê Navenda Jinan a Henê ku dê bo jinan piştî mala wan rawestgeha wan a duyan be vekir. Navend bi stran û govendê kete ber xizmeta jinan.

Şaredariya me, qewl kiribû ku ji bo her navçeyê navendeke jinan ava bike, di vê çarçoveyê de deriyên Navenda Jinan a Henê bo xizmetê vekirin. Hevşaredara Bajarê Mezin a Amedê Gultan Kîşanak, Hevşaredarên Henê Nevîn Oktay û Abdurrahman Zorlu, namzeta HDPê ya Amedê Nesrîn Hîlal Şanlı û gelek xelkê Henê di vekirina navendê de amade bûn.

Hevşaredara me Gultan Kîşanak, di vekirina bi stran a navendê de axivî, diyar kir, Navend mala hemû jinên Henê ye û got, "Hûn çawa bi rehetî diçin mala xwe divê wisa ji bêne vê derê. Vê derê mala we ya duyan e. Gava derdekî we çêbû, nexweşiyek hate serê we, gava pêdiviyek we çêbû, werin vê derê em ê mil bidine milê hevdu û çareyekê jê re bibînin." Kîşanak, bal kişand ku ev navend dê di çarçoveya daxwazên jinan de tevbigere, dê li vê navenda xebata şewirmendiyê bi jinan re bê kirin, pirsgerêk û zehmetiyên jinan dê bêne nîqaşkirin û çare ji wan re bête peyda kirin. Kîşanak, destnîşan kir, heta vê rojê zêde derfet bo jinan nehatine dayîn, lê vê gavê veguherîneke civakî çêdibe û got, ji bo jin di jiyana xwe de li cihê heqkirî bin bi zilaman re têkoşînê didin. Kîşanak weha axivî: "Li vî warî jin hêja ye, rengê xwe dide jiyane, dikeve nav xebatê, li taxa xwe, gundê xwe, mala xwe xwedî qedr û qîmetekê ye. Em jî dixwazin dîsa vegerin ser vê rastiya xwe ya civakî. Em jî li van navendan dixwazin bi hevalên xwe yê jin re bin, ew çawa bixwazin bijîn, em dixwazin alîkariya wan bikin."

'Em ê zarokên xwe bi hev re mezin bikin'

Gultan Kîşanak, bi bîr xist ku civakê barê mezinkirina zarokan tev daye ser milên jinan, di vî warî de qet alî wan nake, ew ê xebatên xwe bo hindê bikin ku vî barê jinan sivik bikin û got, "Îro me li vê derê navenda jinan vekir, inşalleh, em ê dest bidine hev û bi hev re ên bi zimanê xwe kurdî; Kurmancî û Zazakî jî vekin. Em ê berpirsyariya xwedankirina zarokan bi jinan re parve bikin. We şaredarî, hem ji bo zarokên me ziman û çanda xwe ji bîr nekin û hem jî jin beşdarî jiyana aborî û civakî bibin em ê binbariyên xwe binin cih."

Du firoşgeh di xizmeta we de ne

Di kursên perwerdeya pişeyî de hunerên destan tîn çêkirin, ji bo firotina van berhemên du maxaza hatin damerandin, îro vekirina van li kêleka Parka Vedat Aydın hate kirin.

Hevşaredara me Gultan Kîşanak li vir axivî, diyar kir ku şaredariya wan di 25 şaxan de perwerdeya pişeyî li dar dixê û got, pîraniya beşdarên kursê jin in.

Kîşanak diyar kir, beşdarên kursê di şaxekê de perwerde dibin, di encama kursê de sertîfîkayê wergidirin da ku bikarin di wî warî de karekî bikin û got, di encamê de welatî dibin xwedî pişê. Kîşanak got, "Her kursa me heman demê wek atolyeyekê dixebite. Hevalên me yê kursan didin, bi beşdarên kursê re berhevan çêdikin. Em van berhevan ji bo xebatên turîzmê wek wercên turîstîk ji bo danasîna bajarê xwe difikirin ku bifiroşin."

Bo debara jinan derfetan çêdike

Şaredariya Bajare Mezîna, bi mebesta ku berhemên di kursên perwerdeya pişeyî de ji aliyê jinan ve hatine hilberandin tî de bîne firotin û palpiştî jiyar û debara jinan bike firoşgeha "Armatî 1-2" bi merasîmekê vekirin.

Kîşanak daxuyand dê yek ji wan firoşgehan berhemên destan ên kursên şaredariya me bifiroşê, ya dîtir jî dê berhemên saziyên jinan bifiroşê." Kîşanak aşkere kir, dê jin di van maxazan de bixebitin, ev xebat xebateke jinan e, dê derfeta debarê ji jinan re çêke û bi demê re dê jî bo danasîna bajêr feydê wê li turîzma bajêr hebe. Gultan Kîşanak, daxuyand ku ev xebatên weha dê li bajêr berbelav bibin, li deverên cur bi cur ên bajêr firoşgeh bîne danîn û bi wî awayî dê jin jî beşdarî jiyarê bibin. Kîşanak bang li şênîyên taxê û esnafan jî kir da ku xwedîtîyê li van firoşgehan bikin.

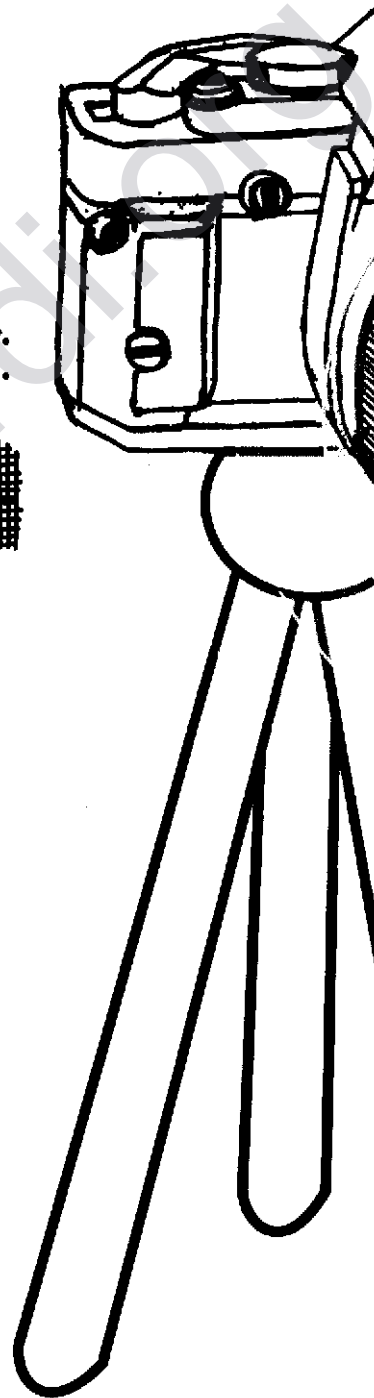
Taxa ku bi koçberiyê mezinbûyî: fîskaya

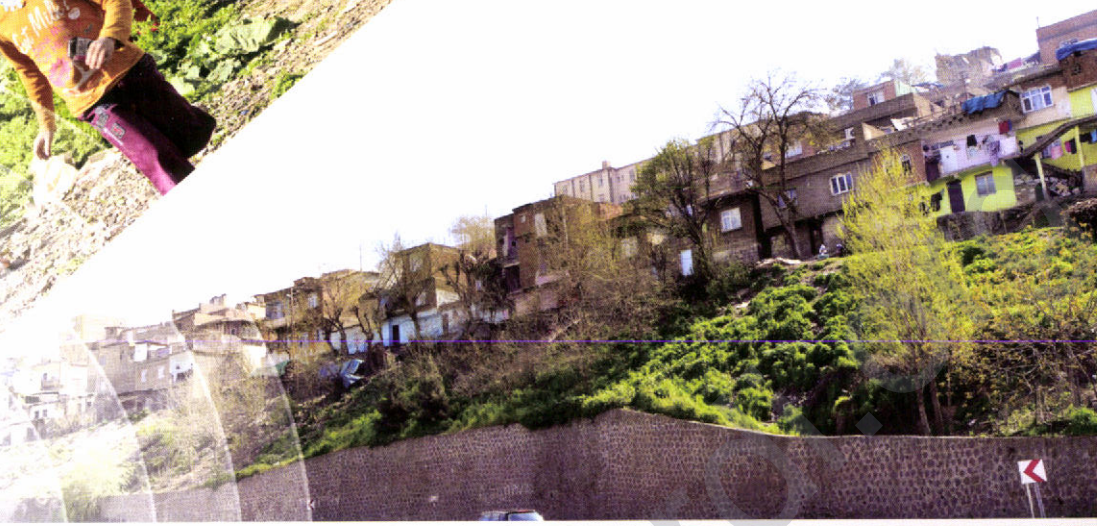
Taxên Dicle û Ferît Koşkê ku piştî xwe dane sûrên dîrokî û bêdeng berê xwe dane Çemê Dîjleyê, di ber paxila bajêr bêyî ku tu rişteki ji genda xwe ya xweser wînda bikin hebûna xwe didomînin. Li vê taxa ku dema partiyên ji kultura HDPê tîn çavê wan bi xizmetê keftî, hejarî û xizanî li ber çavan e. Ev taxa ku demekê bi pêxwasên xwe navdar bû, îro êdî bi pêxwasan nayê naskirin.

Taxa Ferît Koşk û Dicleyê ku piştî xwe dane Sûrên Mîrateya Çandî ya Cîhanê û Çemê Dîjleyê temaşe dikin avabûna wan digihêje demeke dirêj a kevin. Her çendin binaxê herdu taxan gelek ji mêj de hatibe danîn jî bi taybetî piştî salên 1980ê jî hemû navçeyên Amedê û Bîngolê koçeke giran bi ser de tê, di sala 1990an jî koça darê zorê dîesire, pê re gelek boş dibe û nifûsa wê zêde dibe.

Li herdu taxên ku 45 salan xizanî û gendeliyê hukim lê kir, îro nifûsa wan jî 10 hezarî derbas bûye. Piraniya nifûsê jî ciwanan pêk tê. Her çendin di resmîyetê de navê wan taxên Ferît Koşk û Dicleyê bin jî, welatî jî vê deverê re Fîskaya dibêje û wisa jî nas dike. Herdu taxên ku bêdeng li Dîjleyê temaşe dikin, jin piranî di zeviyan de kar dikin, mêr jî piranî di karê lêkirina xanûmanan de dixebitin. Şênîyên van taxan pêdiviya xwe ya nanî jî nanê tenûran bi dest dixin, ew bi xwe nên di tenûran didin.

Li her du taxan berê gelek malbatan jiyara xwe li ser xwedankirina pez û dewaran pêk dianîn, îro ev kar tenê di destê çend malan de maye.

Di dema şaredariyên kevneşopiya DBPê de xizmet dît

Taxên Ferît Koşk û Dîcleyê ku hema li teniştê Sûlava Fiskayaya Dîrokî ne, bêyî ku ji çanda xwe ya xwemalî tiştêkî ji dest bide hebûna xwe didomîne. Herdu tax bi kuçeyên xwe yê teng û cih bi cih avahiyan bilind, bi xizanî û hejariya xwe berçav dibin. Herdu tax, çawa ku sala 1999an partiyên ji kevneşopiya DBPê şaredarî bi dest xist ji deryaya herî û kuravkê filitîn, lê arîşeya wan a elektrîkê havîn û zivistanê her berdewam e.

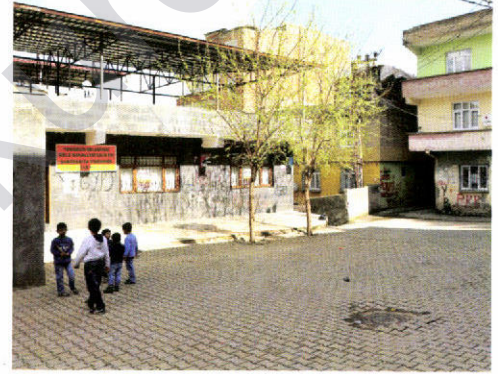
Kuçe û kolanên van taxan bi kevirê parke tijî ye, gava mirov ji rexê dîtir ê Çemê Dîjleyê ve lê dinêre ji ber ku sewax û boyaxa taqên xanûmanan tune ye gelek spehî nayê ber çavan û dîmeneke nerind bi xwe re tîne pê. Ev tax demekê bi pêxwasên Amedê bi nav û deng bû, lê îro bi pêxwazên xwe nayê binavkirin.

22 sal in keyatiyê dike

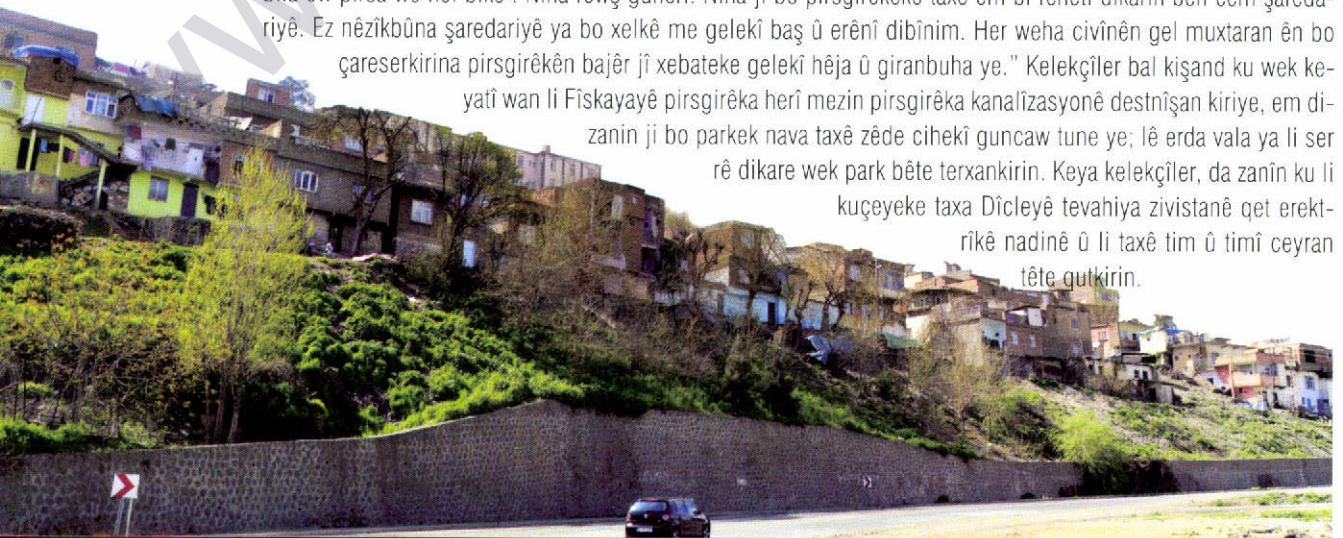
Vahîr Kelekçiler (57) ev 50 sal in li Taxa Dîcleyê rûdine û 22 sal in jî keyatiyê dike.

Kelekçiler diyar kir ku dema ew ji gundê Amedê hatine vê derê ev dever tev bi darên çamê xemilî bûye û got, wan jî li wê derê mala xwe çêkiriye, wê demê li Fiskayê bi tevayî 30-40 xanî hebûne û got, ev xanî jî bi ser Taxa Cevatpaşa ya nav Sûran ve bûne. Kelekçiler bal kişand ku berê di taxê re çirê derbas nebûne, riya ku Zanîngeha Dîcle û Navsûra Amedê bi hev ve girêdide di sala 1998an de hatiye çêkirin û got, bi çêkirina vê rê re Taxa Dîcleyê duker bûye.

Bo firehbûna taxê cih nemaye

Kelekçiler destnîşan kir, ji bo firehbûna taxê çî erd nemaye, xelkê taxê ancax dikarin ser avahiya xwe qatekê lêkin û xwest ku riya bo zanîngehê diçe bête firehkirin, peyarêk bêne dabînkirin û pirsgirêkên binesaziyê jî bêne çareserkin. Kelekçiler got, "heke aştiyê li Geliyê Dîjleyê gul vebin jî em ê çilê bikin. Bila aştiyê were, mirov neyên kuştin, riya men ebe jî dibe." û got, ji bo çareserkirina pirsgirêkên taxê ew bi awayekî çalak bi azayan re dixebitîn. Kelekçiler got, "Berî 1999an ji bo çareserkirina pirsgirêkên gelekî zehmet bû ku em bi şaredariyan re têkiliyan deynin. Çi gava bo pirsekê em diçû ber deriyê Şaredariya Bajarê Mezin ji me re digot 'we reya xwe daye kê bila ew pîrsa we hel bike'. Niha rewş guherî. Niha ji bo pirsgirêkeke taxê em bi rehetî dikarin bîna cem şaredariyê. Ez nêzîkbûna şaredariyê ya bo xelkê me gelekî baş û erênî dibînim. Her weha civînên gel muxtaran ên bo çareserkirina pirsgirêkên bajêr jî xebateke gelekî hêja û giranbuha ye." Kelekçiler bal kişand ku wek keyatî wan li Fiskayê pirsgirêka herî mezin pirsgirêka kanalizasyonê destnîşan kiriye, em dizanin ji bo parkek nava taxê zêde cihekî guncaw tune ye; lê erda vala ya li ser rê dikare wek park bête terxankirin. Keya kelekçiler, da zanîn ku li kuçeyêke taxa Dîcleyê tevahiya zivistanê qet eretrikê nadinê û li taxê tim û timî ceyran têtê gutkirin.

Meclisa Taxê hestên hevgirtinê xurt dike

Meclisa Taxa Fiskaya ku ji aliyê Taxên Feritkoşk û Dicleyê ve hate avakirin jî, xebatên xwe li Mala Gel a Dicleyê dimeşîne. Meclis, hewl dide pirsgrêkên civakî, tenduristî, çandî, hawirdorî, perwerdeyî û wekî din ên niştecihên taxan bi şaredariyê re bi hevkarî çareser bike. Endamê Meclisa Taxa Fiskayayê Ahmet Gokturk, diyar kir ku wan berî du mehan meclis daniye û ew bara bêhtir lê dîxebitin pirsgrêkên civakî çareser bikin. Gokturk, bal kişand ku meclisê li taxê hestên hevgirtinê geş kirine û got, "Ez 35 sal in li Taxa Dicleyê rûdinim. Berê têkiliyên cîraniyê baştir û xweştir bûn. Berî her tiştî bajêr her roj mezintir dibe. Bêguman bandora vê rewşê li taxê jî dibe. Ya rastî yek ji peywira meclisan jî ew e ku cîrantiya windabûyî careke din şîn bike."

Bikaranîna tîryakê kêm bûye

Gokturk, destnîşan kir ku wan bi xebata xwe tîryak, fihûs û dizî li taxê gelekî bi kêmê daye û weha got, "ez dikarim vê bi dilxweşî bibêjim. Li taxa Dicle û Feritkoşkê edî rûdanên tîryak û fihûsê pêk nayên. Xelkê taxê jî ji van kiryarên me gelekî kêfxweş in."

Şaredariyê bo wan tenûr danîn

Endama jin a Meclisa Taxa Fiskayayê Hasibe Derîn, da zanîn ku li Dicle û Feritkoşkê jin bara bêhtir di karên malê û li Baxçeyên Hewselê di karên zeviyan de dixebitin. Derîn bi bir xist ku jin tiştên li zeviyan diçinîn tînin difiroşin û pê pêdiviyên xwe dabîn dikin û got, hêjayî gotinê ye ku Şaredariyê lig elek deverên taxê tenûr danîne, xelkê feqîr ê taxê diçe li van tenûran nanê xwe lêdixê û bi xêra wan pêdiviya xwe ya nanî lînin cih.

Rêveberiyên xweçihî gelekî piştê jinan digirin

Derîn bal kişand ku ew bi awayekî berdeyam bi jinan re têkildar in û axaftina xwe weha domand: "Jin her pirsgrêka xwe tînin bi me re parve dikin. Berî hingê jin di mala xwe de tûşî zilm û şideta mêran dibûn. Niha tu tiştêkî weha naqewime. Jin di warê tundûtûjiyê de niha serwext e û heqê xwe dizane. Bêguman rola rêveberiyên xweçihî gelekî li ser vê heye. Em wek meclis di warê tundûtûjiyê de bi berdeyam bi jinan re hevditînan pêk tînin. Gava em pirsgrêkê dibînin demildest mudaxele dikin."

Me divê li taxê kurs û krêş hehebin

Derîn daxwazên niştecihên taxê ji Şaredariyê weha rêz kirin: "Bo nimûne Sumerpark xebateke gelekî hêja ye. Serokatiya Daîreya Karên Civakî û Serokatiya Daîreya Polîtîkayên Jinan dikarin ji bo jinan li taxê kursan vekin. Ji bo jin bikaribin di jiyandê de xwe baştir îfade bikin û derdê xwe bibêjin xebatên weha pir giring in. Gelek jin bi kursên bi vî awayî dê bi awayekî çalakîr beşdarî jiyar û debara jiyandê bibin. Ji ber ku jin di karê malê û zeviyan de dixebitin zêde bi zarokên xwe re mijûl nabin. Meclis û Şaredarî bi hevkarî dikarin ji bo zarokan hin xebatan bikin. Krêşên bi zimanê dayikê ku li van taxan bêne vekirin dê gelekî baş û bikêr bin. Her weha li Feritkoşk û Dicleyê cihê yarî û leyizên zarokan kême e. Berê şaredariyê bo zarokan hin cih terxan kirin. Şaredariya me dikare van cihan bermişe bike."

Ciwan dema xwe li qehwexaneyan diborînin

Recep Ayhan ê 18 salî ku li Fiskayayê hatiye dinê û li wê derê mezin bûye, destnîşan kir ku ciwan li Fiskayayê piranî dema xwe li qehwexaneyan diborînin û got ku ev tablo ji aliyê ciwanan ve rewşeke nebaş e. Ayhan, da zanîn ku dema li qehwexaneyan tê borandin rê li fêl û xisletên xirab vedike û ciwanan ber bi nebaşiyê ve dikêşe, kaş dike.

Deka Bajarê xwe Binasin!

*Amedê di domkêşa dîrokê de navê
Amîda, Amîd, Qere-Amîd, Diyar-ê Bekir,
Diyarbekir û Diyarbakir wergirtin.*

Dîroka Bajêr

Di kolanên arkeolojîk ên li Amed û Şikeftên li derdora wê de, şopên ji serdemê Paleolitik heta bi ya serdemê Neolitik peyda dibin. Delîla ve ya herî berbiçav ji Bajarê Şikeftê yê Hesûnî yê li nêzî Silîva û Şikeftên Hilavê yê li nêzî Erxaniyê ne. Her weha Çemê Dijleyê û rolyefên li ser kevirên dora Çemê Sinagê yê nêzî Çemê Dijleyê yê Gêl û Çermûgê ve yekê piştrast dikin.

Di encamê kolanên arkeolojîk de, aşkere bûye ku bajêr ji serdemê Paleolitik û vir ve ye bînavber bûye cihê nîştîçihîyê. Qotê Ber Çem yê li navçeya Erxaniya Amedê yek ji şînewarê herî kevnar ê gundî yê û hema bêje piştrast dike ku berî îro bi 10 hezar salan civaka gundî ya cotyar li wê derê ava bûye û hebûye.

Encamên kolanên arkeolojîk nîşan didin ku li Qotê Ber Çem jiyana di navbera salên 75.00-5500a Berî Zayînê de bînavber dewam kiriye û salên piştre jî bi navber navber dom kiriye. Li wê derê ku mirov jî jiyana koçberî derbasî gundewariyê, ji neçîr-berhevkarîyê derbasî hîlberandîna xwarinê bûye, bîmaxê şaristaniya bajarvaniya îro hatiye danîn. Şewejîyana wek "Şoreşa Neolitik" tê zanîn a li ser binemayê jiyana xwecihî û çandîniyê, bi xwe ve jiyar û debarê, tîkiliyên mirov-xweza û hawirdorê û dîroka çandê tîne, jî wî alî ve jî, tişkê dide ser dîroka şaristaniya cihanê.

Heç dîroka navenûda bajêr e, warnîşîna Navdêzê/Navkelebê ku li aliyê bakurojavayê sûrên Amedê ye xwedî girîngîyeke mezîn e. Di encamê kolanên arkeolojîk ên li ser Qotê Amîda ku di nav wê warnîşînê de ye, dide xuyakirin ku bajêr Berî Zayînê di sala 3000an de di destê Hurriyan de û di salên 2000î de jî di destê Mitanniyan de bûye. Hurri û Mitanni heta Berî Zayînê sala 1260an serdestiya xwe didominîn û piştre bajêr bi dorê dikeve bin desthilatdariya, Asûriyan, Aramiyan (Şabînşaba Bit-Zamanî), Urartuyan, Îskitan, Medan, Persan, Makedonîyan, Seleukosîyan, Partan, Şabînşabiya Tigranê Ermenî, Romayîyan, Sasaniyan, Bizansan, Emewîyan, Abbasîyan, Şexzadeyan, Hemdaniyan/Hemedaniyan, Merwaniyan, Selçuqîyan, Înalzadeyan, Nisanzadeyan, Artuqlîyan, Eyyubîyan, Moxolan, Akkoyunîyan, Safevîyan û Osmanîyan.

Amedê, malovaniya 33 qewm, dewlet û çandên ku şaristaniyên cuda cuda temsil dikin kir.

Amed, li rojhilatê bajarê herî mezin ê Împaratoriya Romayê bû, di serdema Akkoyunî û Merwaniyan de paytext bû û di serdema Osmanîyan de jî wek eyaletekê bû ku serkêşiya 25 navendan dikir. Her weha di serdema Artuqî, Emewî û Abbasiyan de jî yek ji navendên giring a çand û bazirganiyê bû. Amedê di ser heyamê de karî bibe navenda nûwaziyê, rewşenbîriyê, çand û hunerê û ev taybetmendiya xwe domand.

Heta Şerê Cihanî yê Yekan li Amedê Misliman ku bi zimanê Erebi, Tirkî, Kurdî: Kurmancî-Zazakî diaxivîn, Êzidî bi kurmancî diaxivîn, civatek hindik a Musewîyan û Xiristîyan ku bi meshebên cur bi cur bûn (Ermenên Ortodoks û Katolik, Suryanên Ortodoks û Katolik, Protestan, Nasturî, Keldanî û Rum) bi hev re dijîyan. Amed bi vê rewşa xwe li rojhilatê Osmanîyê parêzgeha herî kozmopolît bû.

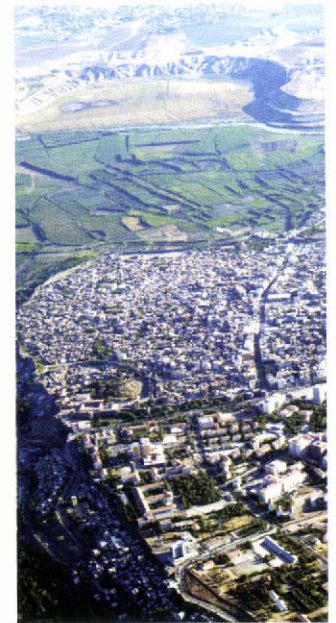
» Kela Amedê

Keleha Amedê bi hezaran salan wek ku nobedariya êmaneteke pîroz bike nobedariya dîroka vî bajarî kir, li keviya bakur a berriya bazalt a cem Çemê Dijleyê ku giyanê dibexşe vî bajarî li ser deşteke fireh cih digire. Keleh, ji keleha hundir ku bajêr pêşin lê ava bû û keleha derve ku wê tewaw dike pêk tî.

Keleha hundir, wek warnişina pêşin kakila bajêr pêk tîne. Keleha biçûk a vê derê, Berî Zayîne di 3700-3500an de ji aliyê Hurri-Mitanniyan ve hate avakirin. Amedê hin şahîşahiyên biçûk jî di nav de serdemên cihê cihê yên dîrokî de malovaniya 33 qewm, dewlet û çandên ku şaristaniyên cuda cuda temsil dikin kir. Her şaristaniya desthilata vî bajarî girt destê xwe ji bo berevaniya xwe tişteklî kelehê zêde kir. Sûr Piştî Zayîne di sala 349an de ji aliyê Împaratorê Romayê II. Constantius ve ji sertapê ji nû ve hate çakkirin. Di sala 362yan de di encama peymanek di navbera Sasanî û Romayîyan de, yek ji kelehên giring ên Romayê Keleha Nisibîsê, key destê Sasaniyan, xelkê xristîyan ê vê derê ji ber sedemên dînî koç kire Amedê û li rastebera rojavayê kelehê hate bicihkirin. Piştî vê koçê di salên 367-375ê de sûrên rojavayê bajêr hatin hilweşandin û koçberên Nisibîsê girtin nava kelehê, bi vî awayî keleha Amedê teşeyê xwe yê girt. Piştî ku bi sûrên nû bajarê fireh bû, navdêza ku navenda desthilatê bû, wek Navdêz ma. Navdêz cara duyan di salên 1524-1526ê de serdema Padişahê Osmanî Qanûnî Sultan Suleyman de hate firehkirin. Vê demê 2 dergeh û 16 birc lê hatine zêdekirin. Piştî hin beş lê hatin zêdekirin, hin cihên heriftî hatin çêkirin û Sûran teşeyê

Amed ku dergûsa bawerî, ziman û çandên cihê cihê ye, hemû şaristaniyên lê serwer dibin dihevine, pê re karî bibe bajarê mirovên xwedî bîr û raman û xweyî huner û afirênde.

Amedê di ser heyamê de karî bibe navenda nûwaziyê, rewşenbîriyê, çand û hunerê û ev taybetmendiya xwe domand.

xwe yê îroyîn wergirt. Her weha di navbera salên 1961–1962yê de li ser Qotê Amîda (Wêrantepê) lêkolînên arkeolojîk hatin kirin û di encama wan de binaxeyên qesra dewletê ya salên 1200–1222yan a aydê Artuqîyan hate dîtin. Gora hukimdarê Merwanî Nasruddevle Mansur û hevîna wî Sittûnasê li Navdêza Amedê ne.

» Çemê Dîjleyê

Çemê Dîjleyê k udi pirtûkên Pîroz de navê wê hatiye û can daye gelek şaristaniyan, çavkaniya xwe ji du milan distîne. Yek ji van milan Ava Madenê ye, ya dîtir jî Royê Birçleyn e. Ev her du robar li navçeya Pîran a Amedê têkil hev dibin û Çemê Dîjleyê tînin pê. Her ku berjêr dibe, Ava Batman, Xerzan, Enbarê û Zêya Biçûk tete navê û boş dibe. Li 64 km joriya Besrayê têkilî Çemê Firatê dibe û bi navê “şatulereb” navî digire û diçe diherike nav Kendava Besrayê. Çemê Dîjleyê bi zimanê kurdî wek “Çemê Dicle” tê nasîn zimanên Rojava jê re dibên “Tîgrîs”. Navê wî çemê qedîm ê wî welatî ji çîrokeke mîtolojîk tê.

» Çîroka Çemê Dîjleyê

Li gorî bir û baweriyeye kurdan, Çemê Dîjleyê, ligel Çemê Aras, Zê û Firatê yek ji çar çemên bihûştê ye û wek rîya diçe cem Xwedê tê zanîn. Xelkê herêmê yê îro, di arefeya îd û cejnên û rojên xwemalî de diçe ser Pîra Dehderî, hêvî û mirada xwe li ka-xîzekê dinivîse û berdide nav ava Çemê Dîjleyê.

Bawerî ew e ku ev daxwaz dê biçin bigihêjin Xwedê û bêne qebûlîrîn. Li gorî mîtolojiya Yewnanan, Nympha ji Dionysosê ku vegeyriyaye pilingekî direve û tete ser çemekî. Ji bo ji wî çemî derbas bibe neçar e xwe bispêre nav milên Dionysosî û ji wî ducanî dibe. Zarokek ji wa çêdike û navê wî Medos datînin, bawerî ew e ku ev kalîkê Medan e.

Dionysos û Nympha ku bi hev re ji wî çemî derbas dibin navê çemî jî Tîgrîs (Pîling) datînin. Di mîtolojiya rojhilatê de jî dibêje, rêgeha Çemê Dîjleyê bi destê Danyal Pêxember ve hatiye kivşkirin. Li gorî gotinê, Xwedê ji Danyal pêxember re dibêje: “Bi gopalê destê xwe ji şikefta av jê dertê dest pê bike xêzekê bikêşe, av jî dê li dû te bê. Lê bila hayê te ji malê sêwî, jînebî, xîzan û weqfê hebe, tu zirarê nedî wan!” Çepûçûrtiya Çemê Dîjleyê bi vê çîrokê ve tê girêdan.

Jêderk: Rêbera Geştê ya Amedê

“Çemê Dîjleyê bi zimanê kurdî wek “Çemê Dicle” tê nasîn zimanên Rojava jê re dibên “Tîgrîs”.

Daha sonra yapılan eklenti ve onarımlarla günümüzdeki son halini aldı. Ayrıca İçkale'de bulunan ve ilk yerleşim noktası olarak bilinen Amida Höyük'te (Virantepe) 1961-1962 yılları arasında yapılan arkeolojik kazı çalışmalarında, 1200-1222 yıllarından kalma Artukoğulları devrine ait saray kalıntıları ortaya çıkarıldı. İnce ve Arap adıyla bilinen ve Mervani hükümdarı Nasruddevle Mansur ile eşi Sittünas'ın mezarı İçkale'de bulunuyor.

» Dicle Nehri

Kutsal kitaplarda adı geçen ve birçok uygarlığa can vermiş olan Dicle Nehri, ana kaynağını iki koldan alıyor. Bu kollardan biri Maden Çayı, diğeri ise Birkleyn Çayı. Bu iki kaynak Diyarbakır'ın Dicle ilçesinde birleşerek Dicle Nehri'ni oluşturuyor. Aşağılara gidildikçe Batman, Garzan, Anbar Çayı, Büyük ve Küçük Zap gibi zengin çaylardan beslenen nehir, Basra'nın 64 km yukarısında Fırat Nehri ile birleşerek "Şattularap" ismini alıyor ve Basra Körfezi'ne dökülüyor. Kürtçede "Çemê Dicle" olarak isimlendirilen Dicle Nehri'nin Batı dillerindeki adı ise "Tigris". Nehrin adı mitolojik bir hikayeden geliyor.

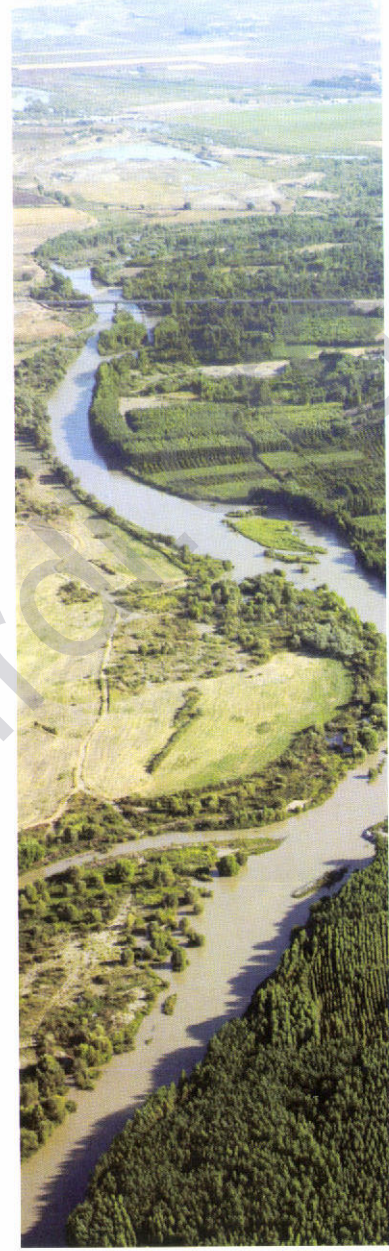
» Dicle Nehri'nin Hikayesi

Kürtlerdeki bir inanışa göre ise Dicle Nehri, Aras, Zap, Fırat ile birlikte cennetin dört nehrinden birdir ve Allah'a giden yol olarak bilinir. Günümüzdeki yöre halkı, bayram arifelerinde ve özel günlerde On Gözlü Köprü üzerine çıkar, dilek ve isteklerini bir kağıda yazarak Dicle Nehri'nin sularına bırakır.

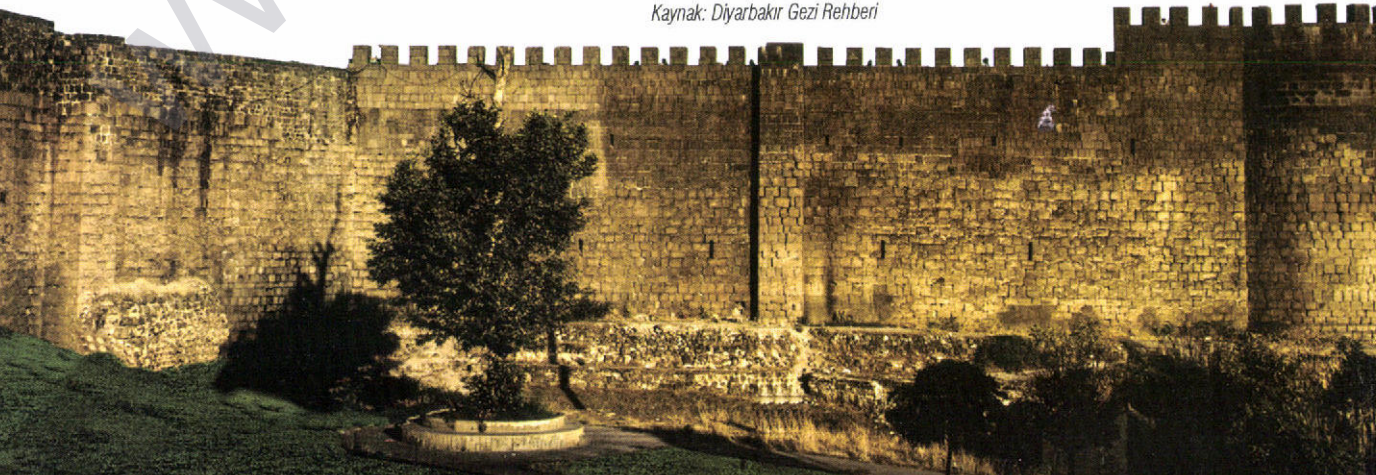
Bu dileklerin Allah'a ulaşacağına ve Allah tarafından kabul göreceğine inanılır. Yunan mitolojisine göre, Nympha kaplana dönüşmüş olan Dionysos'tan kaçarken bir ırmağın yanına gelir. Bu ırmağı geçebilmek için Dionysos'un kollarına sığınmak zorunda kalır ve ondan gebe kalır. Doğan çocuğa Medler'in atası sayılan Medos adı verilir.

Dionysos ve Nympha'nın birlikte geçtiği bu ırmağa da Tigris (Kaplan) adı verilir. Doğu mitolojisinde ise Dicle Nehri güzergahının Danyal Peygamber tarafından çizildiği söylenir. Rivayete göre, Allah, Danyal Peygamber'e der ki: "Elindeki asa ile suyun çıktığı mağaranın ağzından başlayarak bir çizgi çiz, su arkandan gelecek. Ancak yetimlerin, dul kadınların, fakirlerin ve vakıfların malına mülküne dikkat et, bunlara zarar verme!" Dicle Nehri'nin kıvrımlı olmasının sebebi bu hikayeye yorulur.

Kaynak: Diyarbakır Gezi Rehberi

"Kürtçede "Çemê Dicle" olarak isimlendirilen Dicle Nehri'nin Batı dillerindeki adı ise "Tigris".

Diyarbakir, 33 farklı medeniyeti temsil eden kavim, devlet ve kültüre ev sahipliği yaptı.

Diyarbakir, Roma İmparatorluğu'nun doğudaki en büyük kent sınırı, Akkoyunlular ve Mervaniler döneminde başkent, Osmanlılar döneminde 25'e yakın merkezi yöneten bir eyalet konumunda. Ayrıca Artuklu, Emevi ve Abbasiler döneminde de önemli bir ticaret ve kültür merkeziydi. Her dönemde yeniliğin, aydınlanmanın, kültürün ve sanatın merkezi olma özelliğini korudu ve sürdürdü.

1.Dünya Savaşı'na kadar Diyarbakir'da Arapça, Türkçe, Kürtçenin Kurmanci ve Zazaki lehçelerini konuşan Müslümanlar, Ezidiler, küçük bir Musevi cemaat ve çeşitli Hıristiyan mezheplere mensup (Ortodoks ve Katolik Ermeniler, Ortodoks ve Katolik Süryaniler, Protestanlar, Nasturiler, Keldaniler ve Rumlar) halklar birlikte yaşıyordu. Diyarbakir bu yönü ile Osmanlı'nın doğu vilayetleri içinde en kozmopolit merkezi.

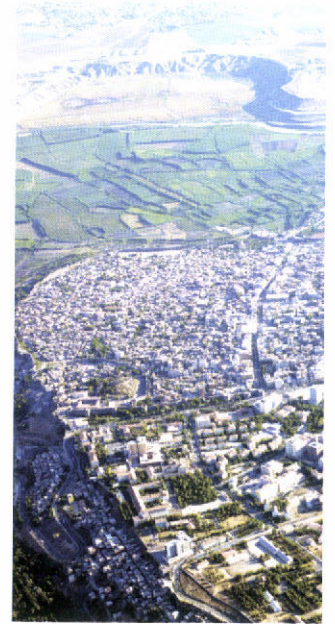
» Diyarbakir Kalesi

Binlerce yıldır kutsal bir emaneti bekler gibi bu kentin tarihi bekkiliğini yapan Diyarbakir Kalesi, kente can veren Dicle Nehri'nin yanında yükselen bazalt platonun doğu kıyısındaki geniş düzlük üzerinde yer alıyor. Kale, kentin ilk kurulduğu iç kale ve onu tamamlayan dış kaleden oluşuyor.

İçkale, ilk yerleşim yeri olarak kentin çekirdeğini oluşturdu. Burada bulunan küçük çaplı kale, M.Ö.3700-3500 yılları arasında Hurri-Mitanniler tarafından inşa edildi.

Diyarbakir küçük krallıklarla birlikte tarihin değişik zamanlarında 33 farklı medeniyeti temsil eden kavim, devlet ve kültüre ev sahipliği yaptı. Egemen olan her medeniyet kendi güvenlik ihtiyaçları doğrultusunda surları genişletti. Surlar M.S. 349 yılında Roma İmparatoru II. Constantius zamanında yeni baştan onarıldı. 362 yılında Sasaniler ile Romalılar arasında yapılan anlaşmayla, Roma'nın önemli kalelerinden biri olan Nusaybin (Nisibis) Kalesi, Sasanilerin eline geçti, burada bulunan Hıristiyan halk dinsel nedenlerle Diyarbakir'a göç ederek, kalenin batı kısmındaki düzlükte iskan edildi. Bu göçten sonra 367-375 yılları arasında kentin batı surları yıkılarak Nusaybin (Nisibis) halkı sur içine alındı, böylece Diyarbakir Kalesi yeni biçimini almış oldu. Yeni surlarla şehir genişleyince, yönetim merkezi olan ilk kale, içkale durumuna geldi. İçkale'nin ikinci kez genişletilmesi (16 burç ve 2 kapı eklenerek) 1524-1526 yılları arasında Osmanlı Padişahı Kanuni Sultan Süleyman tarafından yapıldı.

Farklı inançların, dillerin ve kültürlerin beşiği Diyarbakir, kendisine egemen olan tüm uygarlıklara ev sahipliği yaparak, düşünenlerin ve üretkenlerin kenti olmayı başardı.

Diyarbakir her dönemde yeniliğin, aydınlanmanın, kültürün ve sanatın merkezi olma özelliğini korudu ve sürdürdü.

Kentimizi Tanıyalım

*Diyarbakır tarih boyunca Amida, Amid, Kara-Amid, Omid, Amed, Diyar-i Bekir, Diyarbekir ve Diyarbakır isimlerini aldı.

Kentin Tarihçesi

Diyarbakır ve çevresindeki mağaralarda yapılan arkeolojik kazılarda, Yontma Taş Devri'nden (Paleolitik) başlayıp Cilali Taş Devri'ne (Neolitik) kadar uzanan tarihi izlere rastlanır. Bunun en güçlü kanıtı, Silvan yakınındaki Hassuni Mağara Kenti ve Ergani yakınındaki Hilar Mağaraları. Yine Dicle Nehri ve kolları üzerindeki Eğil ve Çernik ilçesindeki Sinag Çayı kabartmaları bu gerçekliği kanıtlar nitelikte.

Yapılan arkeolojik kazılarda, kentin Cilali Taş Devri'nden günümüze dek aralıksız bir yerleşime sahip olduğu açığa çıktı. En eski köy yerleşmelerinden biri olan Diyarbakır'ın Ergani ilçesindeki Qoté Ber Çem (Çayönü Höyüğü), günümüzden 10 bin yıl önceye ait tarımcı köy topluluklarının varlığını kanıtlar nitelikte.

Arkeolojik kazı sonuçları Çayönü Höyüğü'nde yaşamın M. Ö. 7500-5500 yılları arasında aralıksız olarak, daha sonraki yıllarda ise belirli aralıklarla sürdüğünü gösteriyor. İnsanların göçebelikten yerleşik köy yaşantısına, avcı-toplayıcılıktan besin üretimine geçtikleri bu yerde, günümüzdeki kent uygarlığının ilk temelleri atıldı. "Neolitik Devrim" olarak da bilinen yerleşik ve tarıma dayalı bu yaşam biçimi, beslenme ekonomisi, insan-doğal çevre ilişkileri ve kültür tarihiyle ilgili buluşlarıyla da birçok ilki içerirken, bu yönüyle de, dünya uygarlık tarihine ışık tutuyor.

Kent merkezinin tarihinde ise Diyarbakır surlarının kuzeydoğu kısmında yer alan İçkale yerleşkesinin önemi büyük. Yerleşkenin içinde bulunan Amida (Vinatepe) Höyüğü'nde yapılan arkeolojik kazılarda, M. Ö. 3000 yılında kente Hurriler'in, 2000 yılında ise Mitanniler'in egemen olduğu ortaya çıktı. M. Ö. 1260'a dek egemenliklerini sürdüren Hurri ve Mitanniler'den sonra kentte sırasıyla, Asurlular, Aramiler (Bit-Zamani Krallığı), Urartular, İskitler, Medler, Persler, Makedonyalular, Selevkoslar, Partlar, Ermeni Tigran Krallığı, Romalılar, Sasaneler, Bizanslılar, Emeviler, Abbasiler, Şeyhoğulları, Hamdaniler, Mervaniler, Selçuklular, İnalıoğulları, Nisanoğulları, Artuklular, Eyyubiler, Moğollar, Akkoyunlular, Safeviler ve Osmanlılar egemenliklerini sürdürdü.

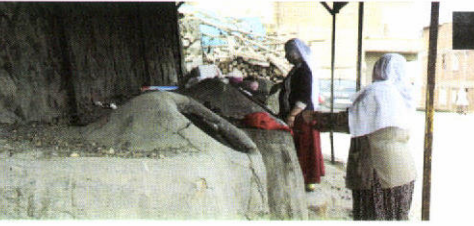
Mahalle Meclisi dayanışma duygularını güçlendiriyor

Feritköşk ve Dicle Mahallesi'nde oluşturulan Fiskaya Mahalle Meclisi de, faaliyetlerini Dicle Halk Evi'nde sürdürüyor. Meclis, yurttaşların sosyal, sağlık, kültürel, çevre, eğitim ve benzeri sorunlarını belediye ile ortaklaşarak çözmeye çalışıyor. Fiskaya Mahalle Meclisi Üyesi Ahmet Göktürk, meclisi iki ay önce oluşturduklarını belirterek, daha çok sosyal sorunları çözmeye çalıştıklarının altını çiziyor. Meclisin mahallede dayanışma ruhunu ortaya çıkardığına dikkat çeken Göktürk, "35 yıldır Dicle Mahallesi'nde oturuyorum. Eskiden komşuluk ilişkileri daha sağlıklı ve iyiydi. Öncelikle kent her geçen gün büyüyor. Doğal olarak bu durum mahalleye de yansıyor. Aslında meclislerin bir diğer görevi de kaybolan komşuluk ilişkilerini yeniden canlandırmaktır." diye konuşuyor.

Uyuşturucu kullanımı en aza indirildi

Yaptıkları çalışmayla uyuşturucu, fuhuş ve hırsızlığın mahallede en aza indirildiğini kaydeden Göktürk, "Şunu rahatlıkla dile getirebilirim Dicle ve Feritköşk'te uyuşturucu ve fuhuş olayları yaşanmıyor. Yaptığımız bu çalışmadan mahallede de oldukça memnun kaldı." diyor.

Belediye tandırlar kurdu

Fiskaya Mahalle Meclisi'nin kadın üyesi Hasibe Derin, Dicle ve Ferit Köşk'te kadınların daha çok ev işlerinde ve Hevsel Bahçeleri'nde tarım alanında çalıştığını anlatıyor. Kadınların bahçelerde ürettikleri tarım ürünleriyle ev ihtiyaçlarını giderdiklerine işaret eden Derin, ayrıca belediyenin mahalle sakinlerinin yoksul olmasından dolayı birçok noktaya tandırlar kurduğunu, bu tandırlar sayesinde ekmek ihtiyacının giderildiğini söylüyor.

Yerel yönetimlerin kadın konusunda etkisi büyük

Kadınlarla sürekli iletişim halinde olduklarını ifade eden Derin, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Kadınlar yaşadıkları her türlü sorunu bizimle paylaşıyor. Daha önce kadın ev içinde erkek şiddetine maruz kalıyordu. Şimdi bu tarz sorunlar yaşanmıyor. Kadınlar şiddet konusunda bilinçlendi. Tabii bu konuda yerel yönetimlerin rolü büyüktür. Bizlerde meclis olarak şiddet konusunda kadınlarla sürekli görüşüyoruz. Böyle bir sorun tespit ettiğimizde bu soruna müdahil oluyoruz."

Mahallede kadınlara yönelik kurslar ve kreşler açılmasını istiyorlar

Derin, mahalle halkının belediyeden beklentilerini de şu şekilde sıralıyor: "Örneğin Sümerpark çok değerli bir çalışmadır. Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı ve Kadın Politikaları Daire Başkanlığı'nın mahallerde kadınlara yönelik kurslar açabilir. Kadının yaşamda kendini daha iyi ifade etmesi açısından bu tür çalışmalar önemlidir. Birçok kadın açılacak bu tür kurslarla ekonomik yaşam daha aktif katılacaktır. Kadınlar ev ve tarım işlerinde çalıştıkları için çocuklarıyla çok fazla ilgilenemiyor. Meclis ve belediye elbirliğiyle çocuklara yönelik çalışma yapılmalıdır. Anadilde açılacak kreşler önemli bir çalışma olabilir. Yine çocukların oyun alanı Feritköşk ve Dicle Mahallesi'nde kısıtlıdır. Daha önce belediyemiz tarafından çocuklar için alanlar oluşturuldu. Bu alanlar belediyelerimiz tarafından çoğaltılabilir."

Zamanlarını kahvehanelerde geçiriyorlar

Fiskaya'da doğup büyüyen ve 18 yaşında olan Recep Ayhan da, gençlerin Fiskaya'da zamanlarını daha çok kahvehanelerde geçirdiğini, bu tablonun gençler açısından olumsuz olduğunu kaydediyor. Ayhan, kahvehanede geçirilen zamanın kötü alışkanlıkların kazanılmasına sebebiyet verdiğini sözlerine ekliyor.

DBP geleneğinden gelen belediyeler döneminde hizmet gördü

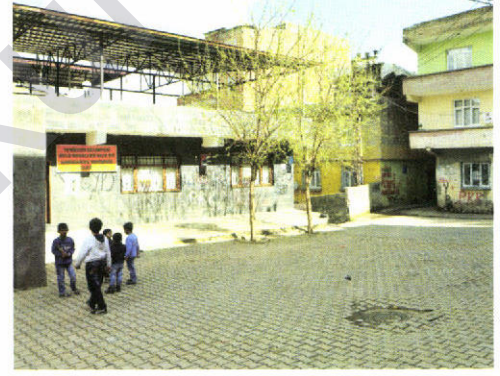
Tarihi Fiskaya Şelalesi'nin hemen yanı başındaki Ferit Köşk ve Dicle Mahalleleri, kendine özgü kültüründen pek bir şey kaybetmeden varlığını sürdürüyor. Dar sokakları ve yer yer birkaç katlı binaların da bulunduğu iki mahallede, yoksulluğu görmek mümkün. İki mahalle, DBP geleneğinden gelen siyasi partilerin 1999'da yerelde etkin olmasıyla birlikte çamur deryasından kurtulurken, elektrik sorunları kuruluşlarından bu yana yaz kış demeden yaşanmaya devam ediyor.

Cadde ve sokakları parke taşıyla kaplı mahalleye, Dicle Nehri'nin diğer yakasından bakıldığında evlerin duvarlarının sıvasız ve boyasız olmasından kaynaklanan görüntü kirliliği kendini hemen gösteriyor. Bir dönem Diyarbakır'ın ünlü kırkırlarıyla ünlenen mahalle, bugün artık kırkırlarıyla anılmıyor.

22 yıldır muhtarlık yapıyor

Vahit Kelekçiler (57) 50 yıldır Dicle Mahallesi'nde oturuyor ve 22 yıldır muhtarlık yapıyor. Diyarbakır'ın köyünden Fiskaya'ya geldiklerinde alanın tamamen çam ağaçlarıyla kaplı olduğunu belirten Kelekçiler, ev yaptıklarını ve o dönem Fiskaya'da toplam 30-40 evin bulunduğunu, söz konusu evlerin de Sur ilçesindeki Cevatpaşa Mahallesi'ne bağlı olduğunu söylüyor. Mahalleden daha önce herhangi bir yol geçmediğini hatırlatan Kelekçiler, Dicle Üniversitesi ile Diyarbakır Suriçi'ni birbirine bağlayan karayolunun 1998'de tamamlandığını, caddenin yapılmasıyla Dicle Mahallesi'nin ikiye ayrıldığını ifade ediyor.

Mahallenin genişlemesi için alan kalmadı

Mahallenin genişlemesi için alan kalmadığını, yurtaşların sadece evlerinin üzerine kat atabildiğini söyleyen Kelekçiler, üniversiteye açılan karayolunda kaldırımların düzenlenmesini ve altyapı sorunlarının giderilmesini istiyor. "Barış gelmeden Dicle Vadisi'nde güller açsa da biz ne yapabiliriz. Barış olsun, insanlar ölmesin, bizim yolumuz olmazsa da olur." diyen Kelekçiler, mahalle sorunlarının çözümü noktasında azalarla aktif bir şekilde çalışma yürüttüklerini kaydediyor. Kelekçiler, "1999'dan önce belediyelerle sorunların çözümü için ilişki kurmamız çok zordu. Büyükşehir Belediyesi'ne herhangi bir başvuruda bulunduğumuzda bize ilk söylenen 'kime oy verdiyseniz sorunlarınızı o çözsün' diyorlardı. Şimdi durumlar değişti. Mahallenin bir sorununda rahatlıkla belediyelerimizi ziyaret edebiliyoruz. Belediyelerimizin halka yaklaşımını oldukça olumlu buluyorum. Ayrıca kentin sorunlarının çözümü noktasında yapılan muhtarlar toplantısı da önemli bir çalışmadır" diyor. Muhtarlık olarak Fiskaya'da tespit ettikleri en önemli sorun kanalizasyon olduğunu ifade eden Kelekçi, mahalle içinde park için çok fazla müsait alanın bulunmadığını bildiklerini; ancak yol üstünde mevcut boş alanın park olarak değerlendirilebileceğini belirtiyor. Muhtar Kelekçiler, Dicle Mahallesi'nde bulunan bir sokağa kışın hiç elektrik verilmediğini ve mahallede sık sık elektrik kesintisi yaşandığını söylüyor.

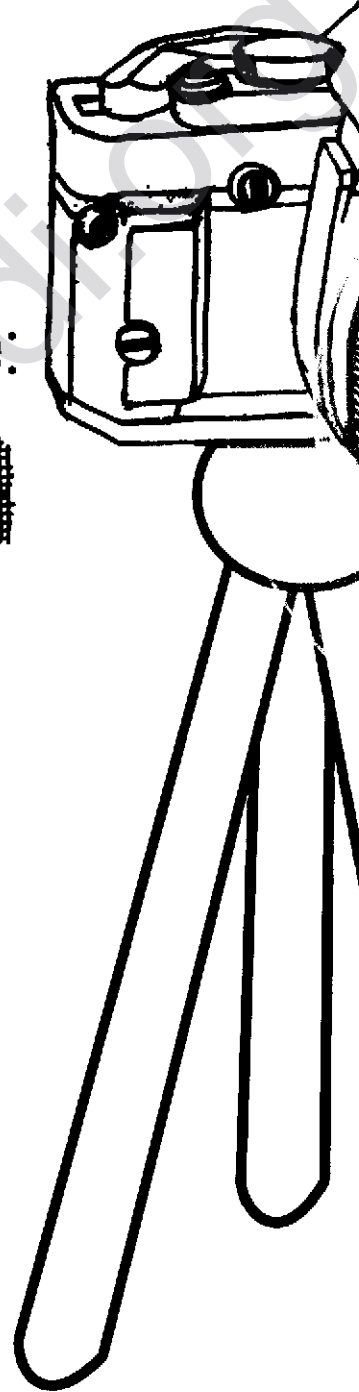
Göçle büyüyen bir mahalle: Fiskaya

Tarihi surlara sırtını dayayan ve Dicle Nehri'ni sessizce izleyen Ferit Köşk ve Dicle mahalleleri, kentin çeperinde kendine özgü kültüründen pek bir şey kaybetmeden varlığını sürdürüyor. HDP geleneğinden gelen partiler döneminde hizmetle tanışan mahallede yoksulluğu gözle görmek mümkün. Bir dönem kırkıyla ünlenen mahalle, bugün artık kırklarla anılmıyor.

Dünya Kültür Mirası Surlara sırtını dayayarak Dicle Vadisi'ni izleyen Ferit Köşk ve Dicle Mahallesi'nin kurulma dönemleri geçmişe dayanıyor. Her iki mahallenin temeli her ne kadar daha önce atılmış olsa da özellikle 1980'den sonra Diyarbakır'ın tüm ilçeleri ve Bingöl'den göç alan mahalle, 1990'lı yıllardaki zorunlu göç dalgasında etkilendi, iyice büyüdü, nüfus arttı.

Yokluk ve yoksulluğun 45 yıldır hüküm sürdüğü her iki mahallede, bugün nüfus 10 bini aşmış durumda. Nüfusun çoğunluğu gençlerden oluşuyor. Resmiyette her ne kadar Ferit Köşk ve Dicle Mahallesi olarak kayıtlara geçse de vatandaşlar, bu bölgeyi Fiskaya olarak biliyor ve böyle telaffuz ediyor. Dicle'yi sessiz izleyen iki mahallede, kadınlar daha çok ev ve tarlada, erkekler de ağırlık olarak inşaat sektöründe çalışıyor. Mahalleliler, ekmeğin ihtiyacını kurulan tandırlardan karşılıyor.

İki mahallede, geçmişte çok sayıda ailenin geçim kaynağı olan hayvan besiciliği, bugün sadece birkaç aile ile sınırlı kalmış durumda.

İki satış mağazası hizmetinizde

Mesleki eğitim kurslarında üretilen el sanatı ürünlerinin satışının yapılacağı iki satış mağazasının açılış töreni Vedat Aydın Parkı bitişiğinde gerçekleştirildi.

Açılış töreninde konuşan Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak, Büyükşehir Belediyesi'nin 25 ayrı dalda mesleki eğitim kursları verdiğine dikkat çekerek, bu kurslara katılanların büyük çoğunluğunu kadınların oluşturduğunu söyledi. Kursa katılanların bir meslek dalında eğitim gördüğüne ve eğitim sonunda söz konusu alanda çalışılabileceğini belgeleyen sertifika aldığına işaret eden Kışanak, kurslar sonucunda vatandaşların meslek edindiğini bildirdi. Kışanak, "Bizim her bir kursumuz aynı zamanda bir atölye gibi çalışıyor. Orada eğitimi veren arkadaşlarımız, eğitime katılan vatandaşlarımız el birliği ile üretimler gerçekleştiriyorlar. Biz ortaya çıkan bu ürünleri aynı zamanda kentimizin tanıtımı, turizm faaliyetlerine katkı sunabilecek turistik eşyalar olarak da üretip kentimizin tanıtımına katkı sunmak istedik." dedi.

**Kadın istihdamına
imkan sağlayacak**

Belediyemiz, mesleki eğitim kurslarında kadınlar tarafından üretilen el sanatı ürünlerinin satılması ve kadınların istihdamına olanak sağlanması amacıyla "Armaiti 1-2" adlı iki satış mağazasını törenle hizmete açtı.

Açılan satış mağazasından birinde Büyükşehir Belediyesi'nin el sanatlarıyla ilgili atölyelerinde ve meslek edindirme kurslarında üretilen ürünlerin diğerinde ise kadın kurumlarının ürettiği ürünlerin satışının yapılacağını ifade eden Kışanak, yapılan çalışmanın kadınlara istihdam imkânı yaratacağını ve kentte yaygınlaştırılacağını vurguladı.

Mahalle halkına ve esnaflara da seslenen Kışanak, satış mağazalarının sahiplenilmesini istedi. Açılış töreni halaylar ve zılgıtlarla sona erdi.

Hani Kadın Merkezi'ni coşkuyla açtık

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak, kadınların ikinci adresi olacak Hani Kadın Merkezi'ni törenle hizmete açtı. Merkez, şarkılar ve halaylarla kadınların hizmetine sunuldu.

Büyükşehir Belediyemizin her ilçeye bir kadın merkezi açma sözü kapsamında inşa edilen Hani Kadın Merkezi tamamlanarak, hizmete açıldı.

Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak, Hani Belediyesi Eş Başkanı Nevin Oktay, Abdurrahman Zorlu, HDP Diyarbakır milletvekili adayı Nesrin Hilal Şanlı'nın katıldığı açılışa Hanili kadınlar büyük ilgi gösterdi.

Şarkılar ve halaylarla gerçekleştirilen açılış töreninde konuşan Eş Başkan Gültan Kışanak, Kadın Merkezi'nin Hani'de yaşayan tüm kadınların evi olduğunu belirterek, "Buraya kendi evinize gider gibi büyük bir rahatlıkla gelmelisiniz. Burası sizin ikinci adresiniz. Herhangi bir ihtiyacınız olduğunda, herhangi bir sorunuz olduğunda buraya geleceksiniz hep birlikte el ele verip sorunlarımızı çözeceğiz." dedi. Merkezde kadınların istekleri doğrultusunda çalışmalar yürütüleceğini ifade eden Kışanak, bu merkezde kadınlara danışmanlık hizmetlerinin verileceğini, kadınların yaşadıkları zorlukların, sıkıntılarının tartışılarak çözüme kavuşturulacağını vurguladı.

Kadınlara bugüne kadar fazla imkân sunulmadığını dile getiren Kışanak, ancak toplumda bir dönüşüm yaşandığını, kadınların toplum içerisinde layık olduğu yere taşınması için kadın ile erkeğin hep beraber mücadele ettiğini söyledi.

Kadının yükünü hafifleten çalışmalar yürüteceğiz

Çocuk bakımı ile ilgili tüm sorumluluğun kadına bırakıldığını, toplumun kadınlara bu konuda yardımcı olmadığını, bu konuda kadının yükünü hafifleten çalışmaların yapılmadığını kaydeden Kışanak, "Bugün burada kadın merkezimizi açtık, inşallah hep birlikte el ele vereceğiz, çocuklarımızı hep birlikte büyüteceğiz." dedi.

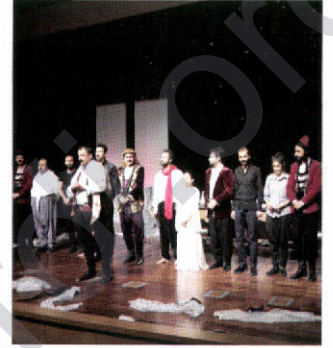
ÊZİDİ TEMSİLCİLERİNDEN ZİYARET

Şengal'den DAİŞ'in saldırıları sonucu göç etmek zorunda bırakılan Êzidilerin yaşam koşullarını yerinde görmek için Diyarbakır'a gelen Êzidi Federasyonu üyeleri ve işverenlerinin yer aldığı heyet, Eş Başkanlarımız Gültan Kışanak ve Fırat Anlı'yı ziyaret etti. Ziyarete konuşan Êzidi Kürt İşveren Salih Cete, DAİŞ'in zulmünden dolayı topraklarını terk etmek zorunda kalan Êzidi Kürtleri ziyaret edip, onlara moral vermek ve genel seçimleri izlemek için kentte bulduklarını belirtti. Yaptıkları çalışmalara ilişkin bilgi veren Şex Hüseyin ise, Şengal'de yaşanan katliamın ardından Kürt Êzidilere evini açan belediyelere teşekkür etti, ayrıca aşını paylaşan halkın emeğini de oldukça değerli bulduklarını sözlerine ekledi. Eş Başkan Fırat Anlı, Şengal'de yaşananların herkesi derinden sarstığını belirterek, hala yaraların sarılmaya çalışıldığını kaydetti.

ALMANYA İNSAN HAKLARI TEŞKİLATI'NDAN PLAKET

Almanya İnsan Hakları Teşkilatı'nın Onursal Başkanı Karin Bronnmüller ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nin mültecilere ve insan hakları sunduğu yardımlar nedeniyle Eş Başkanımız Fırat Anlı'ya plaket verdi. Almanya Êzidi Federasyonu Koblenz Êzidi Evi yöneticileri Muhittin Boğa ve Aziz Alde-mir'de yer aldığı ziyarette konuşan Karin Bromüller, Diyarbakır ve bölge belediyelerinin imkânlarıyla oluşturulan alanlarda kalan Êzidiler ile ilgili Eş Başkan Anlı'dan bilgi aldı. Bronnmüller, Almanya İnsan Hakları Teşkilatı adına belediyemizin mültecilere ve insan haklarına sunduğu yardımlardan dolayı Anlı'ya teşekkür ederek, plaket takdim etti. Ardından Bronnmüller ve beraberindekiler, topladıkları 2 bin avro luk nakdi yardımı Fidanlık Yaşam Alanı'nda kalan Êzidilere verilmek üzere belediye yetkililerine teslim etti.

DUHOK'TA AMED ŞEHİR TİYATROSU GÜNLERİ YAPILDI

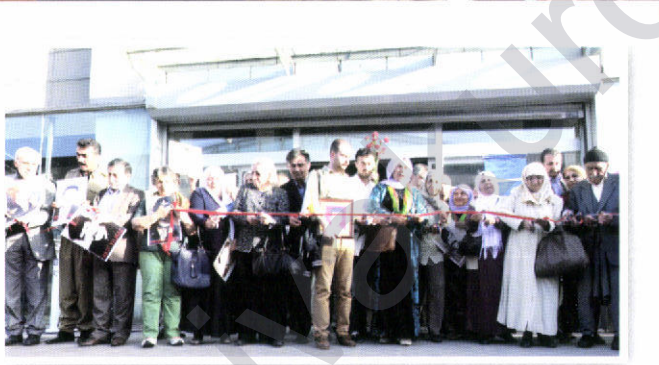
Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ne bağlı Duhok kentinde düzenlenen Amed Şehir Tiyatrosu Günleri, Diyarbakır Şehir Tiyatrosu'nun (DBŞT), Hamlet'i sahnelemesiyle başladı. 850 kişilik salonun tamamının dolduğu oyuna seyirci büyük ilgi gösterdi. Oyunu izleyen Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı, Irak Kürdistan Bölgesi'yle kültürel çalışmalar başta olmak üzere her alandaki ilişkilerin daha da güçleneceğini söyledi. DBŞT ve Amsterdam Rast Tiyatrosu ortak yapımı olarak hazırlanan W. Shakespeare'in başyapıtı olan ve Kürt Edebiyatçı Kawa Nemir tarafından Kürtçeye uyarlanan "Hamlet'i" Rast Tiyatrosu Genel Sanat Yönetmeni Celil Toksöz yönetti. Oyunun ardından Eş Başkan Fırat Anlı ile Duhok Kültür Yönetimi yetkilileri, oyunculara çiçek vererek kutladı. 850 kişilik salonun tamamının dolduğu gösteriye tiyatroseverler büyük ilgi gösterdi.

DİYARBAKIR
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

BÜLTENİ

İNSANLIK MÜZESİ için

ilk adım atıldı

Diyarbakır 5 No'lu Cezaevi Müze Koordinasyon Merkezi açılışına, Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanları Gültan Kışanak ile Fırat Anlı, HDP İl Eş Başkanı, STK temsilcileri, belediye meclis üyeleri, Diyarbakır 5 No'lu Cezaevi'nde kalanlar, cezaevinde kalıpta yaşamlarını yitirenlerin yakınları ve HDP Diyarbakır milletvekilleri katıldı.

Açılıшта ilk konuşmayı Mazlum Doğan'ın kardeşi Arife Yıldırım, ardından 78'ler Derneği ve Diyarbakır Cezaevi Gerçeği ile Yüzleşme ve Adalet Komisyonu Üyesi Turgut Tarhanlı ile 78'liler Vakfı Başkanı Celalettin Can yaptı. Cezaevinin insanlık müzesi olmasıyla, toplumsal hafızayı canlı kalacağını, yaşananların unutulmayacağını, tarihle ve trajediyle yüzleşileceğini söyleyen Baskın Oran, Eşber Yağmurdereli ve İsmail Beşikçi'nin ardından konuşan Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı, "Mekan hafızadır, yok edilmesine müsaade etmeyeceğiz." dedi. Anlı Diyarbakır Cezaevi vahşetinin sadece birkaç devrimciye yapılmadığını, tüm halka yönelik yapıldığına dikkat çekti.

"Hafızamızı topluma aktaracağız. Yaralarımızı iyileştir-

mek için konuşacağız." diyen Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak ise vahşet dönemini yaşayanların kendilerini daha iyi ifade etmeleri için müze çalışmasına başladıklarını ifade etti. Belediyenin bu çalışmaya sadece aracılık yaptığını belirten Kışanak, herkesin o karanlık dönemle yüzleşmesi gerektiğinin altını çizdi. Vahşeti yaşayanların yaralarını sarmaya, o dönemi yaşamayanların da bugüne kadar bizi nasıl kandırıp yönettiler sorusunu kendilerine yöneltmeleri gerektiğini söyleyen Kışanak'tan sonra serginin açılışı yapıldı.

Duygulu anlar yaşandı

Yapılan konuşmaların ardından Diyarbakır 5 No'lu Cezaevi Müze Koordinasyon Merkezi ve Dörtlerin Gecesi Sergisi açılış kurdelesini Kışanak ile Anlı, Diyarbakır 5 Nolu Cezaevinde kalanların yakınlarıyla birlikte kesti. Sergide 5 Nolu Cezaevi'nde kalanların oluşturduğu koro şarkı söyledi. Koronun şarkılarına Eş Başkan Kışanak'ta eşlik etti ve duygulu anlar yaşandı. Koordinasyon merkezinde, halkın görüşlerini yazabileceği alanlar da oluşturuldu.

Büyükşehir Belediyemiz, 12 Eylül askeri darbesinde işkence merkezi olarak kullanılan, romanlara, belgesellere, filmlere konu olan Diyarbakır Cezaevi'nin müze olması için çalışmaların yürütüleceği "Diyarbakır Cezaevi Koordinasyon Merkezi"ni törenle hizmete açtı.

STK'LARDAN VE ALMAN SOL PARTİ'DEN ANLI'YA ZİYARET

HDP'nin 5 Haziran mitingine yönelik yapılan bombalı saldırıyı kınamak ve Diyarbakır halkının acısını paylaşmak için kente gelen KESK Eş Genel Başkanı Lami Özgen, DİSK Genel Başkanı Kani Beko, TTB Merkez Konsey Genel Sekreteri Özden Şener, TMMOB Genel Başkanı Mehmet Soğancı, İHD Genel Başkanı Öztürk Türkdoğan, MAZLUM-DER Genel Başkanı Ahmet Faruk Unsal, Helsinki Yurttaşlar Derneği Başkanı Ümit Fırat, İnsan Hakları Araştırmaları Derneği Başkanı Mehmet Salmanoğlu, Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) yöneticisi Coşkun Üsterci ve Uluslararası Af Örgütü Temsilcisi Abdülmenaf Gur, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı'yı makamında ziyaret etti. Ziyarete konuşan DİSK Genel Başkanı Kani Beko, "Diyarbakır halkının acılarını paylaşmak için geldik. Bu topraklar yeteri kadar kana doydular, şimdi barış ve dostluk zamanı" derken Eş Başkanımız Fırat Anlı ise, saldırının Diyarbakır halkının şahsında Türkiye'deki bütün demokrasi, özgürlük ve emek mücadelesi verenlere yapıldığını kaydetti. Yaşananları tarif edebilmek için sözlerin yetmediğini belirten Anlı, daha sonra Almanya Sol Parti Milletvekili Karin Binder ve sivil toplum örgütü temsilcilerini kabul etti.

GORAN HAREKETİ VE YNK'DEN KIŞANAK'A ZİYARET

Federal Kürdistan Bölgesi'nden HDP'ye destek vermek için bölgeye gelen Goran Hareketi milletvekilleri ile Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK) heyeti, Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak'ı makamında ziyaret etti. Ziyarete konuşan Goran Hareketi milletvekili Evar İbrahim, 5 gündür bölge illerinde bulduklarını ve HDP'nin seçim çalışmalarını yakından takip ettiklerini ifade ederek, "Baraj engelini aşmamız için tüm Kürtler birlik oluşturmaldır. Bu anlamda bizler yürekte ve gönülden sizlerle" dedi. Irak Parlamentosu Milletvekili Mesut Haydar ise Goran Hareketi olarak sürekli HDP ile dayanışma içinde olacaklarını belirtti. Konuşmalarından Süleymaniye Belediyesi Meclis Üyesi Hewser Hoşyar, KDP Goran ve YNK belediye meclis üyelerinin HDP'ye destek deklarasyonu nedeniyle topladıkları 225 imzayı Kışanak'a sundu. Kışanak daha sonra Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK) heyetini makamında kabul etti. Kışanak, ziyaret ve seçim çalışmalarında verilen destekten dolayı YNK Heyeti'ne ve Federal Kürdistan Bölgesi halkına teşekkür etti. Kışanak, "Öncelikle Mam Celal'in sağlık durumunun iyi gitmesi hepimizi oldukça sevindirdi. Mam Celal'e sizlerin aracılığıyla sevgi ve selamlarımızı gönderiyoruz." dedi. Görüşmenin ardından Kışanak, misafirlerine plaket takdim etti.

DÜZENLEDİK

Büyükşehir Belediyemiz tarafından düzenlenen 1. Amed Fuarı'na katılan yayınevleri, organizasyon, katılım ve satıştan memnun ayrılırken, fuarın önümüzdeki yıllarda da belediyeler tarafından düzenlenmesi için imza kampanyası başlatıldı.

Diyarbakır Kitap Fuarı, yayınevlerinin ve okurların memnuniyetiyle sona erdi. Fuar boyunca, Sümerpark Ortak Yaşam Alanı'nda kurulan çadır ve sanat galerisinde açılan stantlar büyük ilgi gördü. 6 gün süren fuara 72 yayınevi katıldı. 5 ayrı salonda yapılan 80 farklı etkinlikte paneller, söyleşiler, konserler düzenlendi. Fuarın kent merkezinde ve park alanı içerisinde yapılmasından dolayı vatandaşın ilgisi de büyük oldu.

Festival Komitesi'nden Mehmet Çakmak, sonuçtan çok mutlu olduklarını belirterek, "En büyük korkumuz programların çok fazla olmasından kaynaklı, ilginin az olmasıydı. Ancak katılımından pozitif sonuçlar aldık." dedi. İsmail Beşikçi Vakfı Yayın Bölümü Sorumlusu Ahmet Önal, 15-20 yıldır TÜYAP'ın düzenlediği fuarlara katıldığını ifade ederek, "belediyenin düzenlediği fuarın ilk olmasına rağmen halkın ve okurların büyük ilgisi olduğunu söyledi.

Yapı Kredi Yayınları'ndan Eren Kolay, TÜYAP'a yakın bir satış elde ettiklerini ve belediyenin sunduğu imkanların TÜYAP'tan daha fazla olduğunu söyleyerek, "Stantlar için herhangi bir ücret alınmaması önemli bir avantaj." dedi. Metis Yayınları'ndan Ejder Kolay, Diyarbakır'ın böyle bir fuara ihtiyacı olduğunu söyleyerek, bunun devamını ve daha iyi mekanlarda yapılmasını görmek istediklerini vurguladı.

Kürt yayınevleri ön plandaydı

Ronahi Yayınları'ndan Mihemed Ronahi ise yayınevi olarak satıştan ve katılımdan memnun olduklarını belirterek, "Eminim ki diğer yayınevleri de bu durumdan memnundur. Bu yıl çoğunlukla Kürt yayınevleri ağırlıkta ve ön plandaydı. Bu bizim için son derece mutluluk verici ve avantajlı bir durum." diye konuştu. J J Yayınları'ndan Azad Zal ise Kürdi yönü öne çıktığı için Amed Kitap Fuarı'nın daha çok ilgi gördüğünü söyledi.

Avesta Yayınları'ndan Songül Keskin ise Diyarbakır'da dört fuar yapan TÜYAP'la satış yönünden büyük bir fark olmadığını ve gayet iyi geçtiğini söyledi. Yayınevlerinin katılımının az olduğunu belirten Keskin, şunları söyledi: "Yer çok uzak olduğu için oraya kitap götürmek ve ulaşım zordu. Burası kent merkezinde ve parkın içinde olduğu için insanlar bir çay içmeye bile geldiğinde kitaplara bakabiliyorlar. Çok kısa bir sürede hazırlandı, ilk olmasına rağmen iyiydi. Kendi adıma bu kadarını beklemiyordum." Nubihar Yayınları'ndan Süleyman Çevik, belediyeyi çok önemli ve başarılı bir çalışmaya imza attığı için tebrik ederken, Aram Yayınları'ndan Kerem Çetin de belediyenin bu fuarı düzenleme potansiyelinin açığa çıktığını söyledi.

Doğal Ritim Orkestrası bin çocukla konser verdi

Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Turizm Daire Başkanlığı Aram Tigran Kent Konservatuvarı bir ilke imza attı. Konservatuvar, Büyükşehir Belediyesi'nin Fidanlık Alanı'nda ikamet eden Şengalli 300 çocuğun yanı sıra Cegerxwin Kültür ve Sanat Merkezi, Sosyal Hizmetler Çocuk Destek Merkezi, Ferzan Kemanger İlkokulu, Cemilpaşa Konağı'nın bulunduğu mahalledeki çocuklardan Doğal Ritim Orkestrası oluşturdu. Konservatuvar eğitmeni Şërko Kaniwar'ın bin çocukla çalışarak oluşturduğu Doğal Ritim Orkestrası, Seyrantepe Kapalı Spor Salonu'nda konser verdi.

Konsere çocuklar, aileleri, Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı ve HDP Diyarbakır milletvekilleri katıldı. Pet şişe, eski monitör, çay kaşığı, bidon, eski kutular, klavye, cam şişe, el arabası, cezve, tencere, boya ve yoğurt kovaları gibi malzemeleri enstrüman olarak kullanan bin çocuk, Kürtçe şarkılar söyledi.

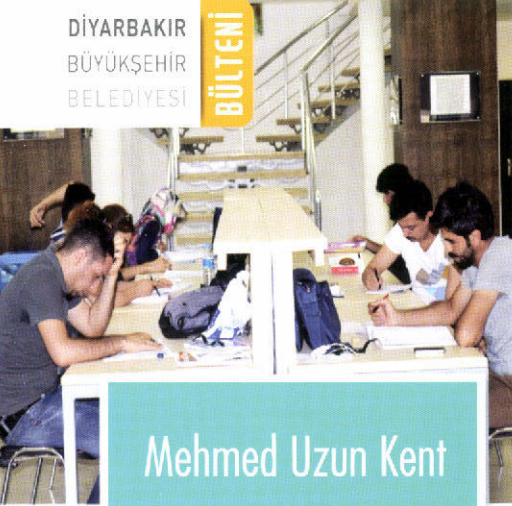
Sokaklarda çocuk kahkahaları eksilmemeli

Konserin ardından çocukları kutlayan Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı, "Çocukların ellerinde oyuncak olmalı, müzik aletleri olmalı, eğlenecekleri, zevk alacakları şeyler olmalı. Bütün çabamız bunun için." dedi. Anlı, bu coğrafyanın çocuklarının çok acılı günler yaşadığını söyleyerek, sözlerini şöyle sürdürdü: "Artık bunlar geride kaldı diyoruz. Bundan sonra yaşamı güzelleştirmek ve yaşamı inşa etmek, daha iyi bir coğrafya, daha güzel bir toplumu ve daha iyi bir gelecek inşa etmek çocuklarla mümkün. Onun için çocuklarımıza değer veriyoruz."

Şehrin sokaklarında müzik sesi, eğlence ve çocuk kahkahaları olması gerektiğini ifade eden Anlı, "8 bin yıldır bu kentte, bu kentin yarattığı değerlerin bütün coğrafyasında çocuk sesi hiç eksik olmadı. Bugün de çocuk sesleri ve kahkahaları bizlere eşlik ediyor. İnşallah sürekli çocuk kahkahalarının kulaklarımıza çinlendiği bir şehri, bir geleceği inşa ederiz." diye konuştu.

Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Turizm Daire Başkanlığı Aram Tigran Kent Konservatuvarı bin çocukla Doğal Ritim Orkestrası kurarak konser verdi. Konsere kahlan Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı, "Çocukların ellerinde oyuncak olmalı, müzik aleti olmalı. Bu kentin sokaklarından çocuk sesleri ve kahkahalarının eksik olmaması için çabamızı sürdüreceğiz" dedi.

Mehmed Uzun Kent Kütüphanesi, 3 bin 500 üyesiyle her ay binlerce kişinin kitap ihtiyacını karşılıyor binlerce öğrencinin ise kütüphaneden etüt olarak yararlanmasını sağlıyor. Okulların açık olduğu dönemlerde ayda 10 bini aşkın kişiye hizmet veren kütüphaneye ilgi büyük.

Sümerpark Ortak Yaşam Alanı içerisinde bulunan Mehmed Uzun Kent Kütüphanesi, her gün yüzlerce kişiyi ağırlıyor. 3 bin 500 kayıtlı üyesi olan kütüphanede, 20 bin kitap mevcut. Kütüphaneyi her ay ortalama 3 bin ile 4 bin 500 kişi ziyaret ederek kitaplardan faydalanıyor. Ayrıca üniversiteye ve KPSS'ye hazırlanan, evlerinde çalışma imkanı olmayan öğrenciler için etüt işlevi görüyor. Bağışladıkları kitaplar nedeniyle Vedat Türkali, Kaya Müştekhan, Mehmed Uzun ve Diyarbakır Sanat Merkezi'nin kütüphanede bölümleri var.

Mehmed Uzun Kütüphanesi Müdürü Halil Taşkiran, kütüphaneye ilginin her geçen gün arttığını söylüyor. Taşkiran, "Kütüphanemizdeki mevcut kaynaklar, Diyarbakır'daki İl Halk Kütüphanesi'nin kaynaklarından belirli oranda daha fazla. Bundan dolayı da tercih ediliyor. Tercih edilmemizin temel nedenlerinden bir diğeri de kütüphanemizde hemen hemen her türlü kitabın bulunmasıdır. Bilhassa Kürt dili ve tarihi üzerinde kaynak sayımız da giderek yükselmektedir." diyor.

Okulların açık olduğu dönem ayda 10 bini aşkın kişi faydalanıyor

Kütüphaneden kitap almak için öncelikle üye olmak gerektiğini kaydeden Taşkiran, her üyenin kitaplardan faydalanabildiğini, kitapların 15 günlüğüne ödünç alınabildiğini söyledi. Günde ortalama 100 ile 150 kişinin kütüphaneyi ziyaret ettiğini ifade eden Taşkiran, "Günde 20 civarında okuyucumuz mevcuttur. Kitap ödünç vermeyi de sayarsak bu günde 40 kişiye teka-bül ediyor. Tahmini günlük ziyaretçi sayımız 100 ile 150 kişi arasında değişiyor. Mevsimsel boyutta baktığımız zaman temmuz ve ağustos ayları biraz daha seyrek bir vaziyette geçiyor. Onun dışında okulların olduğu dönemde kütüphanemiz tamamen doludur. Gelen insanların geri gitmemesi için yedekleme işlemi yapıyoruz. Bazen günde 100 kişiyi yedeğe yazdığımız günler oluyor. Ayda 6 ile 8 bin arasında kişi kütüphaneye geliyor. Okulların açık olduğu günlerde bu sayı 10 bini aşıyor. Bu rakamlar çok ciddi oranlardır" diye konuşuyor.

Mevcut kütüphane anlayışını geliştirmek istediklerini vurgulayan Taşkiran, "Ek kütüphanecilik üzerinde durmak istiyoruz. Bunun üzerine yoğunlaşıyoruz, umarım önümüzdeki dönemde bunu gerçekleştirebiliriz" diyor.

DÖRT KÜLTÜR SANAT OKULU HİZMETİNİZDE

Büyükşehir Belediyemiz, Dicle Kaygısız, Kulp Ağaçlı, Ergani Şölen ve Hani Kuyular Mahallesi'nde olmak üzere dört Kültür Sanat Okulu'nu törenle hizmete açtı.

Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Turizm Daire Başkanlığı, Dicle Kaygısız, Kulp Ağaçlı, Ergani Şölen ve Hani Kuyular Mahallesi'nde olmak üzere dört Kültür Sanat Okulu'nu hizmete açtı.

Anadil çalışma odaları, müzik sınıfları, resim ve tasarım atölyesi, çok amaçlı sinema salonu, yaşlılar için dengbeç odası ve misafirhanenin bulunduğu okullarda çalışmalar eylül ayından itibaren başlayacak. Okullardaki tüm etkinliklerin Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Turizm Daire Başkanlığı Aram Tigran Kent Konservatuvarı tarafından organize edileceğini bildiren Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak, açılışlar sırasında yaptığı konuşmada, kültür sanat okullarının hayati önem taşıdığını söyledi.

"Bizi tarihimizden, kökenlerimizden, kültürümüzden koparmak istediler. Çok şükür ki halkımızın geleneklerimize, dilimize, kültürümüze sahip çıkması sayesinde fazlaca bir yara almadan bugüne kadar geldik." diyen Kışanak, kültür sanat okullarıyla asimilasyonun tersine çevrileceğini ifade etti.

Kadınlarda faydalanacak

Açtıkları merkezle çocukların dillerini ve kültürlerini öğreneceklerini vurgulayan Kışanak, ayrıca kadınların da bu merkezde danışmanlık hizmeti, takı tasarım ve çeşitli mesleki kurslardan faydalanacağını sözlerine ekledi.

Büyükşehir Belediyemiz tarafından restore edilen tarihi Cemil Paşa Konağı, Kent Müzesi olarak düzenlenerek hizmete açıldı.

Diyarbakır Kent Müzesi HİZMETE GİRDİ

Büyükşehir Belediyemiz tarafından aslına uygun olarak röleve, restitüsyon ve restorasyon çalışması yapılan, ardından Kent Müzesi olarak düzenlenen Cemil Paşa Konağı Kent Müzesi, törenle halkın hizmetine sunuldu.

Müzenin açılışına Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanları Gültan Kışanak ile Fırat Anlı, Cemil Paşa ailesinin fertleri, HDP İl Eş Başkanı Ömer Önen, sivil toplum kuruluşu temsilcileri ve çok sayıda kişi katıldı. Açılıшта konuşan Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı, "Mekan tarihtir, tarih kimliktir, kimliğimiz de sizin varlığınız ve ruhunuzdur. Bu konağın kendisi bu ruhun en somut timsali durumundadır." dedi. Konağın her bir taşının aslında bir müze olduğunu söyleyen Anlı, konağın bugün daha anlamlı bir hale geldiğini ve Cemil Paşa Konağı'nın artık bir milat olduğunu vurguladı. Silvan'da Azizoğlu ailesinin bu çalış-

madan duyduğu memnuniyeti dile getirerek Büyükşehir Belediyesi'nden kendi konaklarının da restore edilmesini ve şehir müzesi yapılmasını istediğini aktaran Anlı, "Bu çok anlamlı ve tarihi gelişmedir." diye konuştu.

Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak ise söz konusu çalışmayla tarihi bugüne taşıdıklarını ifade ederek, "Amed'de bu güzel kentte her bir insana, kültüre, inanca dair ne varsa bu müzede sunmak istiyoruz. Biz geçmişle geleceğimiz arasında hep beraber bir köprü kurduk." dedi.

Pazartesi hariç her gün ziyaretçilere açık olacak

Konuşmaların ardından katılımcılar hep birlikte kurdelesini kestikleri müzeyi dolaşarak, bilgi aldı. Kent Müzesi, pazartesi günleri hariç haftanın her günü 09.00-19.00 saatleri arasında ziyaretçilere açık olacak.

CEMİL PAŞA KONAĞI

17. yüzyılda Diyarbakır'da konut olarak yapılmış mimari yapılarından biri olan Cemil Paşa Konağı 1880-1887 yılları arasında son şeklini aldı. Cemil Paşa Konağı, Diyarbakır konut mimarisinin özelliklerini en iyi şekilde temsil eden bir yapı olarak, 2 bin metrekare üzerine kurulu. Haremlik, selamlık ile müstemilatın olduğu 3 bölüm ve 60 odadan oluşan bu konakta Cemil Paşa ailesi 1927 sürgününe kadar yaşadı. Konak daha sonra ilköğretim okulu, ipek böcekçiliği ve dokumacılığın yapıldığı bir alana dönüştürüldü. 1970'lerden sonra

birkaç ailenin yaşadığı bir alan olarak terk edilmiş durumdaydı. 1998 yılında Cemil Paşa ailesinin talebi üzerine Çekül Vakfı tarafından ilk röleve çalışması başlatıldı; ancak sonuçlanmadan kesintiye uğradı. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi 2011 yılında konak varisleriyle anlaşarak açtığı kamulaştırma davası sonucunda konağın kent müzesi olarak hazırlanmaya başladı. 2013 yılında konağın röleve, restitüsyon ve restorasyon süreci tamamlanarak mekan ziyaretçilere açıldı. 2015 yılında da Kent Müzesi olarak düzenlendi.

Eş Başkanımız Anlı, DİYARBAKIR HALKI'nın desteğini dile getirdi

Brüksel'de yapılan Kobanê Yeniden İnşa Konferansı'na katılan Eş Başkanımız Fırat Anlı, inşa süreci başladığından bu yana belediyenin ve Diyarbakir halkının Kobanê için ortaya koyduğu desteği dile getirerek, ilerleyen günlerde izlenmesi gereken yol haritasına dair önerilerde bulundu.

Kobanê'nin yeniden inşasına dönük olarak, Kobanê ve Diyarbakir'da düzenlenen konferans dizisinin üçüncüsü, Avrupa Parlamentosu'nun ev sahipliğinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de yapıldı. Avrupa Parlamentosu Başkanı Martin Schulz'un ev sahipliğinde yapılan konferansa, Eş Başkanımız Fırat Anlı'da katıldı.

Konferansa katılarak açık desteklerini sunan Avrupa Parlamentosu'ndaki tüm siyasi grupların yanı sıra Uluslararası Acil Mimarlar Grubu, Katalonyalı sivil toplum örgütü CIEMEN, mayın alanında Handicap International, sağlık alanında Medico International gibi örgütler de Kobanê'nin yeniden inşası için konferansta bulundu.

"Kobanê'nin Yeniden İnşası İçin Uluslararası Seferberlik" başlığı altında yapılan konferans, Avrupa Parlamentosu Başkanı Martin Schulz'un görüntülü mesajı ile başladı. Parlamento içindeki Yeşillerden Birleşik Sol'a, Hıristiyan Demokratlar'dan Sosyalist ve Liberal gruplara kadar tüm farklı bileşenleri verimli tartışma etrafında bir araya getirdiği konferansta konuşan Diyarbakir Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı, inşa süreci başladığından bu yana belediyenin ve Diyarbakir halkının Kobanê için ortaya koyduğu desteği dile getirdi. Anlı, ilerleyen günlerde izlenmesi gereken yol haritasına dair önerilerde bulundu.

Anlı, kentin yeniden inşa sürecinin en önemli ayağı olan altyapı ve kanalizasyon sisteminin kurulması konusunda her türlü inisiyatifin alınacağını dile getirdi.

AB kaynaklarını belirgin bir biçimde harekete geçirdi

Konferansa Avrupa Birliği (AB) adına katılan Avrupa Dış Eylem Servisi Ortadoğu bölümünden Suriye Elçisi Vassilis Bontosoglou da Kobanê'ye yardım için Avrupa Komisyonu İnsani İşler Genel Müdürlüğü'nün belirgin bir şekilde kaynaklarını harekete geçirdiği söyledi. Bontosoglou, konuşmasının sonunda bu kararın, temel hizmetlerin restorasyonu, Kobanê ve şiddet olaylarının yaşandığı Suriye'nin diğer bölgelerinde yaşamın normale dönmesi için Avrupa Birliği'nin açık mesajı olduğunu da altını çizdi.

OKUL KAMPANYASI BAŞLATILDI

Almanya'nın Köln kentinde faaliyetlerini sürdüren Könlüler Destekliyor (Kölner Helfen) İnisiyatifi, Kobanê'ye okul inşa edilmesi için kampanya başlattı. Türkiye-Almanya İnsan Hakları Örgütü (TÜDAY) ve Mezopotamya Çocuklara Destek Derneği (KİME) tarafından da desteklenen kampanyanın startı, Diyarbakir Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gülten Kıvanak ve Köln Belediye Başkanı Jürgen Roters'ın ortak basın toplantısıyla verildi.

Kobanê inşası için UCLG

Diyarbakır'da toplanacak

Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler (UCLG) Yönetim Kurulu toplantısı, Brezilya'nın Porto Alegre kentine yapıldı.

Türkiye'den İstanbul, Adana, İzmir, Beylikdüzü, Konya, Yunanistan, Uruguay, Brezilya, Rusya, Çin, Japonya, Güney Afrika, Fransa gibi ülkelerden belli başlı metropol kentlerin belediye başkanları ve temsilcilerinin katıldığı toplantıya, UCLG Yönetim Kurulu Üyesi ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak da katıldı.

"Katılımcı Planlama" modelinin en iyi örneği olarak bilinen ve birçok kente ilham kaynağı olan Porto Alegre'de katılımcı yerel yönetimler için teknik saha gezileri yapıldı. Yenilenebilir enerji, çevreye duyarlı katı atık dönüşüm uygulamaları ve katılımcı planlama gibi konularda yerel yönetimlere örnekler sunuldu. Farklı ülkelerden belediyeler arası işbirliği ve ortaklıklar geniş bir şekilde ele alındı. Yerel yönetimlerin doğal afetlere karşı gücü, işbirliği, kent diplomasisi, bilgi ve teknoloji tabanlı kentler, sosyal içerme, katılımcı demokrasi ve insan hakları, stratejik şehir planlaması komitelerinin toplantıları yapıldı.

Yerel yönetimler düzeyinde en büyük birlik olan UCLG'nin Brezilya'nın Porto Alegre kentinde yapılan toplantısında, UCLG'nin Kobanê'nin inşası için Diyarbakır'da toplantı düzenlemesi kararlaştırıldı.

Toplantılarda, komitelerin kendi alanlarındaki mevcut çalışmaları ve küresel ölçekte yapılacaklar ele alındı.

Eş Başkan Gültan Kışanak, komite toplantılarında ve yönetim kurulunda yaptığı konuşmalarda, Diyarbakır'daki belediye hizmetlerinden ve yerel yönetim anlayışından örnekler vererek önümüzdeki dönemde yapılacak çalışmaların yönüne dair görüşlerini paylaştı. Sosyal konut üretimi hakkında düşüncelerini dile getiren Kışanak, yerel yönetimlerin tecrübelerinin paylaşılması ve iyi örneklerin çoğaltılması gerektiğini vurguladı.

Kobanê için toplanma önerisi

Kışanak'ın, Yönetim Kurulu toplantısında, Kobanê'nin inşası için UCLG'nin rolünü oynaması çağrısında bulunması üzerine, Görev Gücü Komitesi, yönetim kurulu üyelerine, UCLG üyelerine resmi olarak Kobanê'nin yeniden inşasına katkıda bulunmak için Diyarbakır'da toplantı düzenlenmesine karar verdi. Ayrıca toplantı dışında delegasyon Kobanê'yi ziyaret ederek yapılabilecekleri katkıları raporlaştıracak.

KULP'TA DEZENFEKSİYON ODASI KURULDU

DİSKİ Genel Müdürlüğü, Büyükşehir Yasası'nın ardından hizmet alanına giren ilçelerde yoğun bir çalışma yürütüyor. Bu çalışmalardan biri de hayati değerdeki içme suyu dezenfeksiyon işlemleri. DİSKİ Genel Müdürlüğü, son olarak Kulp'un Hevedan (Akdoruk) olarak adlandırılan bölgesinde grup içme suyu dezenfeksiyon işlemlerini tamamladı. Konuyla ilgili bilgi veren İçme Suyu Tesisleri Daire Başkanı Murat Taban, yapılan çalışmanın halk sağlığı açısından büyük önem taşıdığına dikkat çekti. Taban, Hevedan grup içme suyunun dezenfeksiyonunu sağlayacak dezenfeksiyon odasının 43 kırsal mahalleye ve 6 bin 830 kişiye hitap edeceğini söyledi. Taban, bu nüfusun Kulp'un kırsal nüfusunun yaklaşık yüzde 30'una denk geldiğini ifade etti.

AB RAPORTÖRÜNDEN ABD BASKONSOLOSUNDAN

ANLI'YA ZİYARET

Avrupa Birliği Parlamentosu'nun her yılın ilk yarısında Türkiye'nin AB'ye katılım süreciyle ilgili hazırladığı rapor kapsamında Türkiye'ye gelen Avrupa Birliği Raportörleri ve İtalyan Hâkim Luca Perilli, Eş Başkan Fırat Anlı'yı makamında ziyaret etti. Raportörler ve Perilli, temel haklar, özgürlükler, Kürt Sorunu, yargı, dış politika ve ekonomi hakkında görüş alışverişinde bulundular. Öte yandan ABD'nin Adana Başkonsolosu John L. Espinoza da Büyükşehir Belediye-mizi ziyaret ederek, Eş Başkan Fırat Anlı'yla görüştü. Sohbet havasında geçen görüşmede Espinoza, ABD Adana Konsolosluğu'nun Diyarbakır'da Gençlik Konferansına ev sahipliği yaptığını, bu nedenle Diyarbakır'da olduğunu belirtti. Görev süresinin temmuz ayında son bulacağına işaret eden Espinoza, "Buraya Konferans nedeniyle geldim." dedi.

KÜRT İŞVERENLERDEN KIŞANAK'A ZİYARET

Bölgede ve Diyarbakır'da yatırım yapmayı planlayan Avrupa Kürt İşverenler Birliği Başkanı Hasan Yirik ile 45 işveren, Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak'ı ziyaret etti. Kışanak, işverenlere kente yatırım yapma çağrısında bulundu. Diyarbakır'ın başka ülkeler ve Ortadoğu'yla kıyaslandığında en güvenli şehir olduğunu belirten Kışanak, kentin ekonomik anlamda da önünün açık olduğunu vurguladı. Kışanak, "Amed hem model hem de öncü olması beklenen ve potansiyeli olan bir kent. Sizlerde buraya gelip yatırım yapmayı düşündüğünüz için teşekkür ediyorum." diye konuştu. Avrupa Kürt İşverenler Birliği (AKEE) Başkanı Hasan Ferhat Yirik ise "En önemli hedeflerimizden birisi Avrupa'da biriken Kürt sermayesini buraya yönlendirmek. Buralarda yatırım yapması için gerekli teşvik etme araçlarını kullanmamız gerekiyor. İşte bugün bunun için buradayız." dedi.

BİSMİL'DE ALTYAPI ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

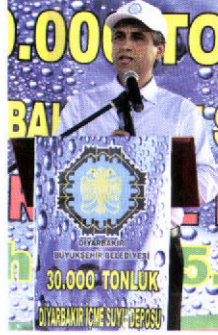
İlçe merkezi, köy ve mezralarla birlikte 110 bin nüfusa sahip Bismil'de, şimdiye kadar Terfi Merkezi ve depolarda gerekli bakım ve onarımları tamamlayan DİSKİ, içme suyu sistemi, kanalizasyon şebekesi ve atık su arıtma tesisi master planını hazırladı, ardından hızlı bir şekilde kanalizasyon, içme suyu şebekesi, su deposu inşa çalışmalarına başladı. Bismil kent merkezinde bulunan Kooperatifler Mahallesi'nde 60 hanenin kanal sorununu ortadan kaldıracak kanalizasyon altyapı çalışmalarını başlatan DİSKİ, çalışma kapsamında 2 bin 800 metre uzunluğunda şebeke döşeyecek. 11 yıl önce Beritan Aşireti için kurulan Çeltikli Mahallesi'nde de altyapı çalışmalarını hızlandıran DİSKİ, mahallede şimdiye kadar 870 metre uzunluğunda kanalizasyon hattı, 3 bin 150 metre uzunluğunda içme suyu şebekesi ve su deposunun yapım çalışmalarına başladı.

LİCE'DE SU TESİSLERİNİN TEMELİ ATILDI

Lice'de 5 bin nüfuslu Karahasan, Çarşı, Körtik ve Kali mahallelerinin içme suyu sorununu önemli ölçüde çözecek 500 tonluk su deposu, sondaj kuyusu, terfi hattı ve enerji nakil hattı tesislerinin temel atma töreni gerçekleştirildi.

Törende konuşan DİSKİ Genel Müdürü Zülküf Karatekin, Lice'deki yapım işinin 2 milyon 743 bin lira maliyetli Kırsal Mahallelerde İçme Suyu Tesisi Yapım İşinin bir parçası olduğunu söyledi. Büyükşehir Yasası ile 13 ilçe, binlerce köy ve mezranın altyapı tesislerini yapma görevinin DİSKİ'ye geçtiğini hatırlatan Karatekin, tesisin toplam maliyetinin 490 bin lira olduğunu ifade etti Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı da, "Büyükşehir Belediyemiz 15 yıldır halkı için, toprağı için hizmet üretmeye devam etmektedir" diyerek, söz verdikleri gibi kent merkezinde ürettikleri hizmet kalitesinin aynısını ilçelerde de yaptıklarını söyledi.

30 bin metreküplük SU DEPOSU hizmete açıldı

Diyarbakır'ın acil durumlarda uzun süre susuz kalmasını önleyecek 30 bin metreküplük su deposu törenle hizmete açıldı. 6 milyon 130 bin liraya mal olan su deposunun açılışında konuşan Eş Başkan Fırat Anlı, "Bugün suyumuz kesilse dahi, bu kentte yaşayan 1 milyon 200 bin insan bu su deposu sayesinde 24 saat su alabilecektir." dedi.

Diyarbakır kent merkezinin, yaşanması muhtemel elektrik kesintisi veya arızada uzun süre su almasını sağlayacak 30 bin metreküplük su deposunun açılışı İçme Suyu Arıtma Tesisi alanında yapılan törenle gerçekleştirildi.

Törende konuşan DİSKİ Genel Müdürü Zülküf Karatekin, depo ile ilgili teknik bilgiler verdi. Karatekin, DİSKİ'nin kentin içme suyu ihtiyacını karşılamak, atık suyu toplayarak arıtmak ve alıcı ortama vermek gibi iki temel görevi olduğunu söyledi. Kentin içme suyu ihtiyacının Gözeli ve Dicle Barajı havzasından karşılandığını ifade eden Karatekin, "Kışın kente verdiğimiz su miktarı aylık 5.5 milyon metreküp, yazın ise 8 milyon metreküptür. Kentimize güvenli, kaliteli ve temiz suyu 1 milyon 460 bin metre uzunluğuna ulaşan borularla ulaştırmaktayız" dedi. Acil durumlarda kentin içme suyu sıkıntısı yaşamaması için suyun belli bir kısmının depolanmasının gerektiğini kaydeden Karatekin, mevcut 135 bin metreküp olan depo kapasitesini yeni 30 bin metreküplük depoyla birlikte 165 bin metreküpe çıkardıklarını söyledi. Depo maliyetinin yaklaşık 6 milyon 130 bin TL olduğunu ifade eden Karatekin, bundan böyle olası bir olumsuzlukta ya da acil durumlarda kente 24 saat kesintisiz su verme olanağına sahip olduklarına dikkat çekti. Karatekin ayrıca artan depo kapasitesiyle birlikte 1 milyon 200 bin insanın içme suyu ihtiyacını çok rahatlıkla karşılayacak durumda olduklarını ifade etti.

Anlı: Yerin altında alınterimiz, kaynaklarımız var

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı ise, her ay onlarca milyon liranın şehrin geleceği için yerin altına gömüldüğünü ifade ederek, "Yerin altında çok ciddi bir alınterimiz var, bu kentin kaynakları var." diye konuştu. Anlı, DİSKİ Genel Müdürlüğü'nün içme suyu ile ilgili geleceğe dair çok ciddi bir planlaması olduğuna dikkat çekerek, "Yapılan çalışmayla, bugün suyumuz kesilse dahi, kentte yaşayan 1 milyon 200 bin insan 24 saat boyunca çeşmesini her açtığı anda suyunu alabilecektir." dedi.

Silvan'ın **su sorununu** çözdük

DİSKİ Genel Müdürlüğü, Silvan ilçesinde beş aydır yaşanan su sorununu iki terfi hattıyla çözümlenerek ilçeye su verilmesi ve Silvan İçme Suyu Temini Projesi'ni tanıtmak amacıyla Silvan Belediyesi Konferans Salonu'nda toplantı düzenledi.

Toplantıda, iki terfi hattı aracılığıyla 100 bin kişiye yetecek miktarda suyun ilçeye verildiği açıklanarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Büyükşehir Belediyesi tarafından finanse edilen "Silvan İçme Suyu Temini Projesi" hakkında da sunum yapıldı. Sunumda, toplam 12 milyon Euro'ya mal olacak proje kapsamında, 130 km şebeke, 70 km ev bağlantı hatları ve 7 bin eve de su şebekesi bağlantısı yapılacağı kaydedildi.

Sunumun ardından konuşan Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı, Silvan'ın en büyük sorununun altyapı sorunu olduğuna dikkat çekerek, DİSKİ Genel Müdürlüğü'nün bu sorunlarla yakından ilgilendiğini ve yapılan çalışmalarla aşılabileceğini söyledi. Silvan Barajı Projesi kapsamında yürütülen tünel inşaatı sırasında yeraltı su damarında meydana gelen hasar nedeniyle yeraltı sularının boşaldığını, Kanîya Mezin olarak bilinen Silvan'ın içme suyu ihtiyacını karşılayan su kaynağının kurduğunu ve ilçede bir süredir susuzluk yaşandığını hatırlatan Anlı, "Biz beş aydır yaşanan su sorununu çözüme kadar tankerlerle su taşıyarak halkımızı mağdur etmemeye çalıştık." dedi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı, DSİ'nin tünel inşaatının yol açtığı su sorununu, yapılan iki terfi hattıyla çözümlenerek Silvan'a su vermeye başladıklarını açıkladı.

Saniyede 283 litre su veriliyor

İki terfi hattını kurarak 100 bin kişiye yetecek miktarda suyun ilçeye verildiğini açıklayan Anlı, "Halkımızı yazın sıcaklığında susuz bırakmayacağız, sözümüzü hayata geçirmeye çalıştık. Ve sözümüzü gerçekleştirdik." diye konuştu. Anlı, belediyenin imkanlarının kısıtlı olmasına rağmen, devletin yapamadığı projeyi gerçekleştirdiklerini, saniyede 283 litre suyun ilçeye verildiğini ifade etti. Yapılan sunum ve konuşmaların ardından toplantıya katılanlar, Silvan İçme Suyu Temini Projesi ve ilçenin sorunlarına ilişkin görüşlerini Eş Başkan Anlı'ya paylaştı. Katılımcıları tek tek dinleyen Anlı, sorunların çözüleceğini kaydetti.

Eğitimlerden **981** **çocuk** faydalandı

Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı'na bağlı Çocuk ve Kreş Hizmetleri Şube Müdürlüğü'nün, 2014-2015 eğitim öğretim yılı nedeniyle Sümerpark Ortak Yaşam Alanı'nda açtığı ders destek eğitim programlarından ve 13 zarokistandan (oyun odaları) toplam 981 çocuk faydalandı.

Eğitim dönemine eylül ayında başlayan çocuklar, bu ayın ilk haftasında eğitimlerini tamamladı. Çocukların eğitiminde 25 öğretmen görev aldı. Klasik eğitim müfredatından farklı olarak çocukları eğlendirerek öğretmeyi esas alan Çocuk ve Kreş Hizmetleri Şube Müdürlüğü, eğitim dönemi boyunca çocuklara, matematik, fen, okuma-yazma, İngilizce, Kürtçe, akıl oyunları, drama, bağlama, koro, satranç, akran, sosyal bilgiler ve ritim atölyesi eğitimi verdi. Eğitimler hafta içi ve hafta sonu olmak üzere 7 gün devam etti. Hafta sonları öğle saatlerine kadar süren eğitimler, hafta içinde ise sabah ve öğle olmak üzere 2 grup halinde yürütüldü. Ders destek programından faydalanan 616 çocuk tüm eğitim ve atölyelerden faydalandı.

Matematik fobi olmaktan çıkıyor

Büyükşehir Belediyemiz açtığı Matematik Yaşam ve Akıl Oyunları Atölyesi ile matematik dersini çocuklara sevdiren fobi olmaktan çıkardı. 700 öğrencinin faydalandığı atölyede, çocukların zihinleri geliştirilmeye, matematik görselleştirilerek anlaşılabilir hale getirilmeye çalışılıyor.

Hafta içi iki saat akıl oyunları, iki saat de matematik dersi verilen atölyede 4 öğretmen görev yapıyor. Atölye, çocukların zihinlerini geliştirmeyi, birçok soyut kavramı barındıran matematiği görselleştirerek çocuklar için anlaşılabilir olmasını sağlıyor. Atölyenin akıl oyunları ve matematik eğitimlerinden ilkökul ve ortaokula giden öğrenciler, akıl oyunlarından ise oyun odalarında kaydı bulunan 3-5 yaş grubu çocuklar faydalanıyor. Sümerpark Ortak Yaşam Alanı'nda Matematik Yaşam ve Akıl Oyunları Atölyesi'nden faydalanan 700 öğrenciden Beyza Nur Karataş, atölyenin faydalı geçtiğini söylüyor. Berivan Kocakaya ise, "Okulda ders işleyen hocalardan hiçbir şey anlamıyorum. Ben ilk kez böyle güzel ders işleyen hocaları Sümerpark'ta gördüm. Bundan dolayı iyi ki bu parktayım ve iyi ki buraya geldim." diyor. Daha önce fen ve matematik dersini hiç sevmediğini söyleyen Merve Aslan da, Matematik Yaşam ve Akıl Oyunları Atölyesi öğretmenini sayesinde şimdi en sevdiği derslerin matematik ve fen bilimleri olduğunu belirtiyor. Pelşin Kaya ise atölyenin hayal gücünü geliştirdiğini ifade ediyor.

Büyükşehir Belediyemiz, çocukların zihinsel ve fiziksel gelişiminde büyük önem taşıyan Zarokistanları (oyun odaları) ilçelerde de yaygınlaştırma kararı aldı.

Zarokistanlar ilçelerde de yaygınlaştırılacak

Büyükşehir Belediyemiz, 13 Zarokistanda ve 1 kreşte verdiği anadilde eğitim hizmetini ilçelerde de yürütmek için çalışma başlattı. 15 ilçe belediyesini Zarokistanlar konusunda bilgilendiren Belediyemiz, yer temin edilmesi halinde her türlü teknik desteğin verileceğini bildirdi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Çocuk ve Kreş Hizmetleri Şube Müdürlüğü, Zarokistanların yaygınlaştırılmasıyla ilgili çalışma başlatarak, ilçe belediyelerini ziyaret etti. Ziyarete 15 ilçe belediyesini Zarokistanların önemi konusunda bilgilendiren Çocuk ve Kreş Hizmetleri Şube Müdürlüğü, yer temin edecek ilçe belediyelerine, oyun grupları, kırtasiye malzemeleri, mobilyaları ve gerekli olan tüm malzemeleri, ücretsiz bir şekilde gönderme kararı alındığını bildirdi.

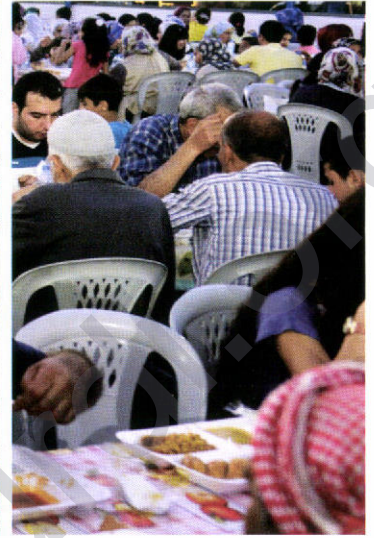
Ziyaret hakkında bilgi veren Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Çocuk ve Kreş Hizmetleri Şube Müdürü Veysel Yıldırım, eski adıyla oyun odaları yeni adıyla Zarokistanların 13, kreşin ise 1 adet olduğunu belirtti. Belediyenin sınırlarının genişlemesi nedeniyle Diyarbakır'da her mahallede ve ilçelerde Zarokistanlar açmayı hedeflediklerini vurgulayan Yıldırım, bu amaçla 15 ilçenin tamamını ziyaret ettiklerini, özellikle Ergani, Silvan ve Bismil'de açılacak olan Zarokistanlara öncülük ettiklerini aktardı. İlçe belediyelerinin yerlerini kendilerinin belirlemeleri durumunda Zarokistanlara gerekli eğitim ve teknik altyapı desteğini verdiklerini bildiren Yıldırım, şimdiye kadar 3 büyük ilçenin Zarokistan açma kararı aldığını, diğer ilçelerinde açma kararı aldıklarında gerekli olan tüm malzemelerin o ilçelere de aktarılacağını kaydetti.

HER MAHALLEDE BİR ZAROKİSTAN

Yılsonuna kadar okul sayısını 20'ye çıkarmayı hedeflediklerini söyleyen Yıldırım, niteliği düşürmeden hizmeti büyüteceklerini kaydetti.

Yıldırım, bu işin devamı olan Bağcılar ve 450 Evler'deki kreşlerin ise sadece il ve bölgede değil Türkiye'nin en büyük kreşi olduğunu söyledi.

www.diyarbakir.bel.tr

Vatandaşlar belediyeye teşekkür etti

Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı'nın Dicle Üniversitesi'nde dağıttığı sahur ve iftar yemeğinden yararlanan hasta yakını Mehmet Yıldız, bir aydır hastanede yakınının yanında refakatçi olduğunu söyledi. Diyarbakır'a 50 kilometre uzaklıkta ikamet ettiğini, Ramazan ayı boyunca sahur ve iftar yemeğini belediyenin dağıttığı yemeklerden sağladığını dile getiren Yıldız, hizmetten dolayı belediyeye teşekkür etti.

Hasta yakını Kıymet Gürbüz ise, Diyarbakır dışında Şırnak, Mardin, Batman, Cizre ve diğer ilçelerden birçok kişinin hastaneye geldiğini, hasta yakınlarının genelde uygun bir yere yataklarını sererek hastane çevresinde kaldığını ifade etti. Hastanede kalma koşullarının oldukça zor olduğunu, bunun Ramazan ayı ile birlikte iyice zorlaştığını vurgulayan Yıldız, "Belediyemizin tüm bu koşullarımızı göz önünde tutması oldukça önemlidir. Bu hayatta en büyük iyiliklerden biridir." diye konuştu. Beyin kanaması geçiren kardeşine refakat eden Mehmet Filiz (64) de, belediyenin hastanede, hasta yakınlarını düşünerek iftar ve sahur yemeğini dağıtmasının çok değerli bir hizmet olduğunu vurguladı.

Ramazan ayında işyerlerine sıkı denetim

Belediyemiz Sağlık İşleri Daire Başkanlığı Gıda Kontrol Birimi, Ramazan ayında gıda denetimlerini sıklaştırdı. Gıda Kontrol Birimi, Ramazan ayında yurttaşların daha sağlıklı ve güvenilir gıda ürünlerine ulaşmaları için denetimlerini market, kasap, fırın ve tatlıcılar üzerinde yoğunlaştırdı. Her gün gıda üreten, dağıtan ve satan işyerlerini hijyen, fiziki ve teknik koşullar bakımından denetime tabi tutan Gıda Kontrol Birimi, sadece bir günlük denetimde toplam 96 kilogram son kullanma tarihi geçmiş ya da bozulmuş ürün ele geçirdi. Yakalanan ürünler tutanak karşılığında alınarak, Büyükşehir Belediyesi'nin Katı Atık Tesisleri'nde kontrollü bir şekilde bertaraf edildi. Gıda Kontrol Birimi Sorumlusu Ahmet Çılgin, market, unlu mamul satan ve şekerleme üreten işyerlerini denetlediklerine işaret ederek, belediyenin yıldızlı beyaz bayrak astırdığı işyerlerinin güvenli olduğunu vurguladı.

Ramazan'da

65 bin kişiye sıcak yemek dağıtıldı

Belediyemiz, Ramazan ayı boyunca kentin dört farklı noktasında kurduğu iftar çadırlarında 65 bin 250 kişiye sıcak yemek dağıttı, 58 adet camii önünde 14 bin 500 kişiye Ava Susê (Meyan Kökü) şerbeti ikram etti. Vatandaşlar hizmetten memnun.

Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı, Ramazan ayında toplumda paylaşma ve dayanışma kültürünü yaygınlaştırmak, yoksul ve dezavantajlı vatandaşların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kentin en işlek noktalarında iftar çadırı açtı. Ramazan ayı boyunca Şeyh Sait Meydanı (Dağkapı Meydanı), Batıkent Meydanı, Ulu Camii ve Dicle Üniversitesi Hastanesi önü olmak üzere kentin dört farklı noktasına kurulan iftar çadırlarında, 65 bin 250 kişiye her gün üç çeşit sıcak yemek dağıtıldı. Dicle Üniversitesi Hastanesi'nin bekleme salonunda ise, hastanede yatan hasta ve hasta yakınlarına iftarla birlikte sahur yemeği verildi. Bir ay süre ile 5 bin 800 kişi sahur yemeğinden faydalandı. Yurttaşlara sağlıklı yiyeceklerin ulaşması için Sağlık İşleri Daire Başkanlığı Gıda Kontrol Birimi ekipleri de, bir ay boyunca her gün iftar çadırları için hazırlanan yemekleri yerinde denetledi.

Eş Başkanlarımız yurttaşlarla iftarını açtı

Halkın büyük ilgi gösterdiği iftar çadırındaki buluşmalara Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanları Gültan Kışanak ile Fırat Anlı da zaman zaman katılarak, vatandaşlara yemek dağıttı, sıraya girerek yemeğini aldı ve halkla birlikte oruçlarını açtı.

14 bin 500 kişiye Meyan Kökü şerbeti dağıtıldı

Diyarbakır'da yaz aylarında sıkça tüketilen ve halk arasında Ava Susê (Meyan Kökü) olarak bilinen şerbet, Ramazan ayı boyunca her gün iki camii önünde teravih namazı öncesinde yurttaşlara ikram edildi. Dört ayrı merkez ilçede her gün 500 kişiye, Ramazan ayı boyunca da 58 adet camii önünde 14 bin 500 kişiye Meyan Kökü şerbeti dağıtıldı.

Çocuklar, boş zamanlarını da langırt, masa tenisi, masa hokeyi, badminton, voleybol, basketbol gibi oyunlarla keyifli vakit geçiriyor. Günde dört öğünlük menülerin hazırlandığı kampta çocuklar, 14.00-16.00 saatleri arasında iki ayrı havuzda zamanlarını yüzerek geçiriyor. Bu sırada eğitmenler çocuklara yüzme dersi de veriyor. Kampta, voleybol, futbol, basketbol gibi birçok dalda turnuvalar düzenleniyor, dereceye giren takımlara ödülleri veriliyor. Akşam yemeğinden sonra çocuklar, gece etkinliklerine katılıyor. Genelde belirlenen filmleri izleyen çocuklar, saat 23.00 sıralarında odalarına geçerek yatıyor. Çocuklar, 6 gün tatil yaptıktan sonra yine getirildikleri gibi otobüslere binerek Diyarbakır'a dönüyor.

1200 çocuk faydalanacak

Çocuk Yaz Kampı Sorumlusu İsmail Atız, bu yıl hedeflerinin 1200 çocuğun yaz tatili yapmasını sağlamak ve oluşturulan 8 atölyeyle kişisel, fiziksel ve zihinsel gelişmelerine katkı sunmak olduğunu söyledi. Kampta görev yapan Sosyal Hizmetler Çocuk Şubesi Eğitmeni Yaprak Filiz, maddi imkansızlıklar nedeniyle tatil yapamayan çocukların, kampta, okulun, ailenin ve çevrenin üzerlerinde yarattığı yoğun baskıdan, stresten uzaklaştığını belirtti. Filiz, sözlerini şöyle sürdürdü: "Akran atölyesinde, çocuklar hemcinslerine ve karşı cinslerine olan değişimi, ergenlik çağına girmiş çocukların kendi bedenlerini tanımalarını, bunun yanında karşı cinsten olabilecek değişimleri de öğrenebilmelerini sağlıyoruz. Kürtçe atölyede, çocukların kendi dillerinde en azından kendilerini ifade etmelerini; Drama eğitimiyle, çocukların yaratıcılıklarını geliştirebilmelerini, Sanat atölyesinde, çocukların hayal dünyalarını, nasıl bir dünyada yaşamak istediklerini, anlatmak istediklerini resme, doğadaki yansımaları, kağıda ve kaleme aktarmasını; Toplumsal Cinsiyet atölyesinde, çocuklara cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasındaki farkı göstermeye; Çıtır Felsefe atölyesinde, çocukların yaşamlarında yaşadıkları her şeyi sorgulayabilme yetisini kazandırabilmeyi; Akıl Oyunları Atölyesi'nde ise çocukların zeka gelişimini, üç boyutlu düşünmeyi, göz egzersizi yapmalarını sağlamaya çalışıyoruz."

Belediyemizin geleneksel olarak düzenlediği Çocuk Yaz Kampı devam ediyor. 9-14 yaş arası kız ve erkek çocuklar kampta hem tatillerini yapıyor hem de kişisel, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine katkı sunacak atölyelerde dolu ve keyifli zaman geçiriyor.

ÇOCUKLAR MEMNUN

Kampta görüştüğümüz çocuklardan Dilan Dondar (11), kampa ilk geldiğinde çok heyecanlı olduğunu kaydederek, duygularını şöyle anlatıyor: "Buraya geldiğimde çok heyecanlıydım, ilk başta annemden ayrıldığım için üzülürdüm; ama buraya geldiğim için de çok sevindim. Burada düzeni, bilmediğim oyunları öğrendim, voleybol turnuvası yapacağız ve eğer kazanırsak bize forma verecekler. Burada bütün öğretmenlerimiz bize eşit davranıyor, oda temizliğimiz var, en güzel olan odaya ödül veriyorlar. Her şey güzel. Spor aletlerimiz de var ve her şey saatlerle oluyor. Ben buraya bir daha gelmek isterdim."

Esra Taruk (12) ise ailesinden ayrılıp Çocuk Yaz Kampı'na geldiğinde üzgün olduğunu, daha sonra güzel vakit geçirip eğlenmeye başladığını söylüyor. Taruk, "Birçok aktiviteler yaptık. Geldiğimiz gibi kahvaltıyla başladık, sonra yüzme havuzumuza geldik. Burası çok eğlenceli, ev ortamı biraz sıcak olsa da, buraya geldiğimizde biraz rahatladık. Yine de ailemden uzak olduğum için biraz üzülüyorum; ama burada onu da aratmıyorlar. Çünkü ailemiz gibi bize sıcak davranıyorlar, burayı çok seviyorum, hep buraya gelmek istiyorum." diyor.

Çocuklar, Yaz Kampı'ndan **MEMNUN** Ayrılıyor

Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Çocuk ve Kreş Hizmetleri Şube Müdürlüğü'nün, 15 Haziran'da başlattığı Çocuk Yaz Kampı, Elazığ'ın Gezin beldesinde devam ediyor.

Büyükşehir Belediyesi, geleneksel olarak sürdürdüğü Çocuk Yaz Kampı uygulaması kapsamında dezavantajlı ve risk altında bulunan çocuklara birer hafta tatil yaptırıyor. Diş fırçasından ayakkabı, şort, tişört, şapka, terlik ve havluya kadar kullanılabilecek her malzemenin içinde bulunduğu bir çantayı kamp girişinde çocuklara veren Büyükşehir Belediyesi, hastalıklara karşı da bir hemşire ve sağlık aracını 24 saat çocukların hizmetine sunuyor. Haziran ayında başlayan ve her hafta değişen grupları ağırlayan kampın misafirleri, tatil yapma gücü olmayan, ihtiyaç sahibi ailelerin çocukları.

Hem tatil hem kişisel, fiziksel ve zihinsel gelişim

Kampta kurulan konteynirlara yerleştirilen çocuklar, güne saat 07.30'de başlıyor. Kişisel temizliklerini yapan çocuklar, önce kahvaltı yapıyor sonra da çevreyi ve odalarını temizliyor, böylece tertipli ve düzenli olmaları sağlanıyor. Saat 10.00'da kendileri için kurulan Kürtçe, Akran, Sanat, Halk Oyunları, Akıl Oyunları, Toplumsal Cinsiyet, Çıtır Felsefe ve Drama atölyelerine gruplar halinde giren çocuklara eğitimciler eşliğinde her gün bir saat 45 dakika eğitim veriliyor. Atölyelerde, çocukların kendi dillerinde kendilerini ifade etmelerine; yaratıcılıklarını geliştirmeye; hayal dünyalarını resme, doğadaki yansımaları, kağıda ve kaleme aktarmalarına; cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasındaki farkı göstermeye; yaşamlarında her şeyi sorgulama yetisini kazandırmaya yönelik eğitimler veren Belediyemiz, bunun yanı sıra temizlik ve itfaiye konularında da çocukların eğlenerek öğrenmelerini sağlıyor

Uyuşturucu tacirlerine

➤ Amed Madde Bağımlılığıyla Mücadele Platformu, geçen bir yılı değerlendirmek ve Eylem Planı'nı oluşturmak amacıyla Sümerpark Resepsiyon Salonu'nda basın toplantısı düzenledi. Toplantıya, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak, Yenişehir, Kocaköy, Lice ve Silvan Belediyesi Eş Başkanları, Amed Madde Bağımlılığıyla Mücadele Platformu bileşenleri ve Barış Anneleri katıldı.

Amed Madde Bağımlılığıyla Mücadele Platformu adına konuşan Mustafa Arıkanoğlu, bir yıl içinde yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi verirken, Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak, başarılı bir yıl geçirdiklerini, kentte duyarlılık oluştuğunu, eğitimler aracılığıyla farkındalığın arttığını, yapılan saha çalışmasının Türkiye'de yapılmış en kapsamlı araştırmalardan olduğunu kaydetti.

Uyuşturucu tacirlerinin bir yıllık çalışma sayesinde artık kapı önlerinde, sokaklarda, parklarda, mahallelerde eskisi kadar rahat hareket edemediğini söyleyen Kışanak, şöyle konuştu: "Biz bu kentin her yerindeyiz. Tüm mahallelerde, tüm sokaklarda, tüm parklarda, tüm okul önlerinde, bütün kamelyalarda, bütün mekanlarda madde bağımlılığıyla mücadele platformu vardır. Ayağınızı denk alın. Bu kentin iradesine karşı kimse, kimlerle, nasıl işbirliği yapıyorlar, bizi ilgilendirmiyor, ama bunu sürdürüremezler. Gençlerimizi zehirleyemezler, toplumun geleceğini karartamazlar, biz buna izin vermeyeceğiz."

UYARI!

Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak, gençlerin zehirlenmesine ve toplumun geleceğinin karartılmasına izin vermeyeceklerini belirterek, "Biz platform olarak her yerdeyiz, her yerde varız ve bunu durduracağız. Ayağınızı denk alın." dedi.

Ailelere seslendi

Maddeye ulaşımın kolay olmasının çocukların ve gençlerin madde kullanımı eğilimi içerisine girmesine neden olduğuna dikkat çeken Kışanak, "Siz bu şehirde yapamayacaksınız, yaptırmayacağız." dedi. Ailelere de seslenen Kışanak, bu tür sorunların çözümünün bağışlamak, kızmak veya cezalandırmak olmadığını ifade etti. Kışanak, şöyle konuştu: "Bu sonuç alıcı bir yöntem değil. Biz Hevra Destek ve Danışma Merkezi açtık. Bütün ailelerimizi, bütün halkımızı, bu sorunla karşılaşan herkesi, birlikte bu sorunu çözmeye davet ediyoruz." Yerel yönetimler olarak kapasitelerini genişleterek çalışmalarını sürdüreceklerini ifade eden Kışanak, söz konusu konuda ilçe belediyelerinin üzerlerine düşen görevi yapmasını istedi.

Kız öğrenci yurdunun temelini attık

Büyükşehir Belediyemiz, üniversiteli kız öğrencilerin yaşadığı barınma sorununu gidermek amacıyla Diyarbakır Çocuk Hastanesi yanında 272 kişilik kız öğrenci yurdunun temelini attı. Yaklaşık 5.5 milyon liraya mal olacak yurdun temel atma töreninde konuşan Eş Başkan Kışanak, kamusal yurt imkanlarının gitkçe azaldığını, öğrenci gençliğin bazı grupların himayesindeki özel yurtlara mahkum edildiğini belirterek, bunun ortadan kaldırılması gerektiğini söyledi. Kışanak, seneye de erkek yurdunun temelini atılacağını bildirdi.

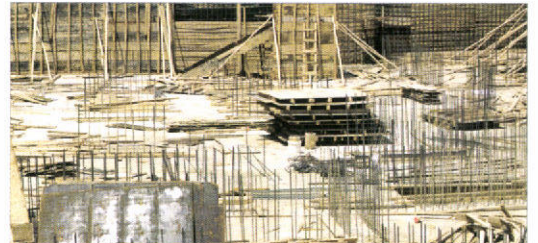
Kışanak, üniversite öğrencilerinin çektiği sıkıntıların başında barınma sorununun geldiğini, kamusal hizmet olarak sunulması gereken bu hizmetin yetersiz, ihtiyacı karşılamaktan uzak ve erişiminin zor olduğunu bildirdi. Kışanak, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Geçmişte üniversite öğrencilerinin neredeyse tamamı kamusal yurt imkânlarından yararlanabiliyorken bunu giderek azalttılar. Öğrencileri özel yurtlara ya da bazı grupların himayesi altındaki alanlara mahkûm ettiler. Bunu ortadan kaldırmak gerekiyor. Çok açık söylüyoruz, aslında eğitim ilkokuldan hatta okul öncesinden üniversiteye kadar ücretsiz, erişilebilir, demokratik ve anadilde olmalı. Yurtlar da, bu ihtiyacın karşılanması konusundaki en temel hizmet alanıdır."

Büyükşehir Belediyemiz, üniversite öğrencilerine sunulan kamusal yurt imkanlarının yetersiz olması nedeniyle 272 kişilik Kız Öğrenci Yurdu'nun temelini attı. Yerel yönetimler eliyle bölgede yapılan ilk öğrenci yurdu olma özelliğini taşıyan Kız Öğrenci Yurdu'nun inşaatı devam ederken, yurt yaklaşık 5.5 milyon liraya mal olacak ve 2016-2017 eğitim öğretim yılında hizmet vermeye başlayacak.

'Seneye erkek öğrenci yurdunun temelini atacağız'

İkinci yurdun temelini, Kız Öğrenci Yurdu'nun tamamlanmasının ardından atacaklarını ve bu yurdun erkek öğrencilere yönelik olacağını söyleyen Kışanak, kamusal hizmetlerin artacağını kaydetti. Konuşmaların ardından yurdun temeli atıldı.

8157 metrekarelik inşaat alanına kurulacak yurtda, 2 kişilik 136 oda, yemekhane, kütüphane, bilgisayar odası, kantin, etüt odası, ütö odaları, çamaşırhane, ziyaretçi odası, mutfak, revir, müşahede odası, idari bürolar, personel büroları, terzi, mutfak deposu, tuvalet, temizlik odası, sığınak, asansör dairesi ve teras bulunacak.

Belediyemizin 450 Evler ve Bağcılar Mahallesi'nde Mayıs ayında temelini atarak inşaatını sürdürdüğü kreşler, Ekim ayında hizmete açılacak. 480 öğrenci kapasiteli iki kreş için ön kayıtlar başladı.

480 öğrenci kapasiteli kreşlerimiz yeni öğretim döneminde hizmetinizde

Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığı tarafından 450 Evler ve Bağcılar Mahallesi'nde inşa edilen 480 öğrenci kapasiteli iki kreşin inşaatı devam ederken, ön kayıtlar da alınmaya başlandı. Kreş hizmetlerinde ilk kez anadili esas olarak hizmet vermeye başlayan ve bu uygulamasıyla kentte faaliyet yürüten birçok özel kreş model olan Belediyemiz, Mayıs ayında temelini attığı 450 Evler ve Bağcılar Mahallesi'ndeki kreşleri Ekim ayında tamamlayacak.

Bağcılar Mahallesi'nde 14 sınıf, her sınıfta 20 öğrenci olmak üzere 280 öğrenci, 450 Evler'de 10 sınıf, her sınıfta 20 kişi olmak üzere 200 öğrenci kapasiteli kreşlerde, 3-6 yaş arası çocuklar eğitim görecek. 2015-2016 Yılı Eğitim Dönemi'nde hizmet vermeye başlayacak olan kreşlere ön kayıtlar, Sümerpark Ortak Yaşam Alanı'nda bulunan Çocuk ve Kreş Hizmetleri Şube Müdürlüğü'nde başladı.

'Hizmetlerimiz daha çok dezavantajlı vatandaşlara yönelik olacak'

Kreşlerin inşaatı devam ederken bir açıklama yapan Eş Başkan Fırat Anlı, belediyenin hizmetlerinin daha çok dezavantajlı vatandaşlara, çocuk, yaşlı, kadın ve engellilere yönelik olacağını kaydetti. Ofis'te hangi hizmet varsa Ben u Sen'de ve Kulp'ta da aynı hizmetin olacağını vurgulayan Anlı, Diyarbakır'da tüm hizmetlerin eşit olacağını, yapılan hizmetlerin barış ve demokrasinin sesi olacağını ifade etti.

'Verdiğimiz söz yolunda atılan bir adımdır'

Eş Başkan Gültan Kışanak ise kamusal bir hizmet olarak anadilde eğitimi savduklarını belirterek, yerel yönetimler olarak halka bu hizmeti sunma gayreti içinde olduklarını dile getirdi. Kreşlerin önemli bir başka faydasının kadınların sosyal, ekonomik ve siyasal faaliyetlere daha aktif olarak katılabilmesi olduğuna işaret eden Kışanak, bütün sosyal hukuk devletlerinde çocuk, hasta ve yaşlı bakımının kamusal bir hizmet olarak devlet tarafından karşılandığını, ancak ülkemizde böyle olmadığını söyledi. Kışanak, sözlerine şöyle sürdürdü: "Kreşleri yaygınlaştırarak aynı zamanda kadınların daha özgür bir gelecek için kendilerine bakmaları imkân sunacağız. Çocuklara, Diyarbakır'ı Zarakistan yapma sözü verdik. Verdiğimiz söz yolunda attığımız bir adımdır. Tüm çocuklara ve halkımıza hayırlı olsun."

Kapalı spor salonunun temeli atıldı

Amedspor Kompleksi'nin içinde yer alan kapalı spor salonunun temel atma törenine, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak ile Fırat Anlı, DİSKİ Genel Müdürü Zülkür Karatekin, HDP milletvekilleri, HDP İl Eş Başkanları, DBP parti yöneticileri, ilçe belediye eş başkanları, sivil toplum kuruluş temsilcileri, Amedspor sporcuları, Barış Anneleri ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Temel atma töreninde teknik bilgileri paylaşan Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Abdullah Sevinç, Fen İşleri Daire Başkanlığı tarafından 30 dönümlük alan üzerine inşa edilen kapalı spor salonunun, spor kompleksinin son aşaması olacağını açıkladı. Sevinç, 1000 izleyici kapasiteli spor salonunun 4 milyon 468 bin liraya mal olacağını Kasım 2015'te tamamlanacağını bildirdi. Ardından konuşan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak, sporculara ve spora gönül verenlere daha iyi imkânlar sunmak için çalıştıklarını belirtti.

Anlı: Diyarbakır spor tesisleri konusunda öncü olacak

Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı ise Diyarbakır'ın spor tesislerinin öncüsü olacağını ifade ederek, "Daha önce antrenman yapmak için, müsabaka yapmak için hep bizim takımlarımız başka tesislere gitmek zorundaydı. Ama artık bizim tesisimiz var ve takımlarımız çalışmalarını, antrenmanlarını burada yapacaklar." diye konuştu. Konuşmaların ardından davetliler hep birlikte butona basarak kapalı spor salonunun temelini attı. Daha sonra katılımcılar ile Amedspor oyuncularını hep beraber halay çektii.

Büyükşehir Belediyemiz, kentin ikinci büyük kapalı spor salonunun temelini attı. 4 milyon 468 bin liraya mal olacak, 1000 izleyici kapasiteli kapalı spor salonu, 5 bin 480 metrekarelik alana kurulacak.

Kırsal ilçelerde program tamamlanmak üzere

Kırsal tüm ilçelerde 1110 kilometre yol, asfalt ve kilittli parke taşı çalışmasına nisan ayında başlayan, eylül ayı sonu itibariyle çalışmalarını tamamlamayı hedefleyen Kırsal Mahalle Hizmetleri Şube Müdürlüğü'ne bağlı ekipler de aralıksız çalışmasını sürdürüyor.

Kulp, Silvan ve Hani'de 2015 yılı yol ve asfalt programını tamamlayan ekipler, diğer ilçelerde ise yol çalışmalarının yüzde 70'ini tamamlama aşamasına getirdi.

ANLI: YOLLARLA İLGİLİ SIKINTI KALMAYACAK

Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı, asfalt sezonunun açılmasından bugüne kadar kent merkezinde 190 bin ton asfalt serildiğini açıkladı. Anlı, "Altyapısı tamamlanan yollara ekim ayı sonuna kadar 70 bin ton asfalt serip, yolları güvenli ve konforlu hale getireceğiz. Yollarla ilgili hiçbir sıkıntı kalmayacak, bundan kimsenin şüphesi olmasın." dedi. Kırsal ilçelerde yol yapım çalışmalarının program dahilinde sürdürüldüğünü belirten Anlı, kırsal ilçelerde de ekim sonuna kadar yol çalışmalarının tamamlanacağını bildirdi.

ASFALT ÇALIŞMASI

HIZLA DEVAM EDİYOR

DİSKİ'nin altyapı çalışmaları doğrultusunda asfalt programını oluşturan ve 30 Nisan'dan bu yana 190 bin ton asfalt seren Belediyemiz, Kayapınar'da Diclekent Bulvarı dışındaki ana arterlerde asfaltlamayı tamamlayarak, çalışmalarını Bağlar ilçesinde sürdürmeye başladı. Belediyemiz kırsal ilçelerde ise 1110 kilometre yol, asfalt ve kilimli parke taşı çalışmasına devam ediyor.

2015 yılı asfalt sezonunu 260 bin ton asfalt üretilip, 190 kilometre asfalt serme hedefiyle açan, kent merkezinde iki ekiyle asfalt seren, üç ekiyle yama yapan, kırsalda her ilçede üçer ekiyle çalışmalarını sürdüren Büyükşehir Belediyesi Yol Yapım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığı, 30 Nisan'dan bu yana kentin ana arterlerine 190 bin ton asfalt serdi.

Kent merkezindeki çalışmalarını kademeli bir şekilde gerçekleştiren Yol Yapım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığı'na bağlı ekipler, Kayapınar ilçesindeki asfaltlama çalışmalarını Diclekent Bulvarı dışında tamamladı. Bağlar'da çalışmalarını Medine Bulvarı, Öğretmenler, Cengizler, Emek Caddesi ve Sezai Karakoç Bulvarı'nda tamamlayan ekipler, Yeni Hal'de, Mahabad Bulvarı'ndaki servis yollarında, Elazığ Caddesi'nde asfaltlamayı sürdürdü.

Büyükşehir Belediyemizin, "Doğa ile Bütünleş Sporla Özgürleş" sloganıyla ücretsiz olarak düzenlediği doğa yürüyüşünün ikincisi Lice'nin Licok Köyü'ne, üçüncüsü Hani'nin Serde (Serên) Köyü, Ayn-Kebir ve Birkleyn Mağaraları'na yapıldı. Diyarbakır Bisiklet ve Doğa Sporları Derneği'yle (DİBİDOSK) ortaklaşa düzenlenen yürüyüşe çok sayıda doğasever katıldı.

DOĞAYA

yürüyüş devam

EDİYOR

Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Spor Şube Müdürlüğü tarafından düzenlenen doğa yürüyüşleri (trekking) devam ediyor.

Sabahın erken saatlerinde Sümerpark Ortak Yaşam Alanı'nda bir araya gelen doğaseverler, Belediyemizin temin ettiği araçlarla yürüyüşün yapılacağı alana ulaşıyor. Yürüyüş öncesi DİBİDOSK aktivistleri, yürüyüşlerin neden yapıldığı üzerine bilgilendirme yapıyor. Büyük binalarda adeta mahkum bir şekilde yaşamak zorunda bırakıldıklarını ve buralardan en azından bir günlüğüne uzaklaşıp doğalarını tanıma noktasında tecrübe ve deneyimler kazandıklarını söyleyen DİBİDOSK aktivistleri, doğaseverleri neye dikkat edilmesi gerektiği konusunda bilgilendirilmeyi de ihmal etmiyor.

"Doğa ile Bütünleş Sporla Özgürleş" tişörtleri giyen doğaseverler, yürüyüş sırasında çöpleri topluyor, karşılaştıkları köylülerle sohbet ediyor, doğayla bütünleşmenin tadını çıkarıyor.

Yürüyüşler her ayın son haftası yapılıyor

Ekim 2015 tarihine kadar sürdürülecek doğa yürüyüşleri, her ayın son haftasında yapılacak. 12 yaşın üstünde herkesin yararlanabileceği doğa yürüyüşüne katılmak isteyenler başvurularını Sümerpark'ta bulunan Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Spor Şube Müdürlüğü'ne yapabilir.

Altı ayda 600 bin mevsimlik çiçek ekildi

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Park ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı'na bağlı ekipler, Belediye Serası'nda üretilen çiçekleri kentteki parklara, bulvarların orta refüjlerine ve kavşaklara ekerek kenti renklendiriyor.

Kentin estetiğini gözle görülür bir hal alması için çalışmalarını sürdüren ekipler, 6 ay içinde 120 bin lale ve soğanlı bitkinin yanı sıra 480 bin mevsimlik çiçek ekimini daha çok Elazığ Caddesi, Qamişlo Caddesi, havaalanı girişleri, Gazi Caddesi, Newroz Parkı, Selahattin Eyyubi ve Mahabat Bulvarı'ndaki orta refüj ve kavşaklarda gerçekleştirdi.

Park ve Yeşil Alanlar Daire Başkanı Samet Uçaman, mevsimlik çiçeklerin Belediye Serası'nda üretildiğini ve kentin değişik yerlerine 6 ay içinde 600 bin çiçeğin ekildiğini kaydetti. Vatandaşların sık kullandığı, kentin konforunu ve estetiğini etkileyebilecek alanlara mevsimlik çiçek ekimi yaptıklarına dikkat çeken Uçaman, "Stratejik olarak Suriçi ve tarihi alanların peyzaj düzenlemelerine önem gösteriyoruz. Bu alanlarda özellikle bu yıl daha fazla yoğunlaşmamız oldu." dedi. Kentin konforu ve estetiğinin daha önemli olduğunu hatırlatan Uçaman, peyzaj çalışmalarında bundan sonraki dönemlerde daha farklı teknikler kullanacaklarını söyledi. Uçaman, sezonun son mevsimlik çiçeklerini ektikten sonra, çalışmalarının bundan sonraki büyük kısmının besleme ve sulama sistemiyle ilgili olacağını sözlerine ekledi.

Belediyemiz Park ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı'na bağlı ekipler, 120 bini lale olmak üzere 600 bin mevsimlik çiçeği, parklara, bulvarların orta refüjlerine ve kavşaklara ekerek kenti renklendiriyor.

DIŐTİ GES PROJESİ İÇİN PROTOKOL İMZALANDI

Yenilenebilir enerji kullanımının kent genelinde yaygınlaştırılması amacıyla örnek projelere imza atan Büyükşehir Belediyemiz, mayıs ayında devreye aldığı Sümerpark Güneş Enerji Santrali'nin bir benzerini Şehirlerarası Otopark'ta uygulamak için ilk adımı attı. DIŐTİ GES Projesi'ne Karacadağ Kalkınma Ajansı'ndan 635.849 TL hibe desteği alan Belediyemiz, protokol imzalayarak çalışmalarına start verdi. İmza töreninde konuşan Eş Başkan Kışanak, yenilenebilir enerjinin kent genelinde yaygınlaştırılması amacıyla örnek projeler geliştirmeye devam edeceklerini söyledi. Herkesin yenilenebilir enerjiyi kullanma hedefini önüne koyması gerektiğini vurgulayan Kışanak, "Bu projeyi kış gelmeden bitirmek istiyoruz. Geçmişte gündelik yaşamda enerjiye fazla ihtiyaç yoktu. Ancak bugün elektrıklar yarım saat olmazsa kıyamet kopuyor." dedi.

KIŞANAK: AJANSLAR MERKEZİ POLİTİKAYA YÖN VERMELİ

Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın yılda iki kez gerçekleştirdiği Kalkınma Kurul Toplantısı'na katılan Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı ve Karacadağ Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Üyesi Gülstan Kışanak, Kalkınma Ajanslarını yerel işbirliğini hedeflemesi nedeniyle önemli bir mekanizma olarak gördüklerini ifade etti. Ajansların yeniden ele alınması ve performansının artırılması için tekrardan gözden geçirilmesi gerektiğini söyleyen Kışanak, "Ajansların işlevselliğinin artırılması, merkezi politikaya yön verecek seviyeye getirilmesi önemlidir. Bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması için yereldeki büyük potansiyeli harekete geçirecek önlemlerin alınması zaruridir. AB fonlarının yönetilmesi hususunda ajanslar inisiyatif alabilirler." diye konuştu.

ENGELLİ YURTTAŞLAR PİKNİKTE BULUŐTU

Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı'na bağılı Engelliler Şube Müdürlüğü, her yıl geleneksel olarak düzenlediği ve engelli yurttaşların katıldığı pikniğı, bu yıl Dicle Üniversitesi Piknik Alanı'nda gerçekleştirdi. Engelli yurttaşların birbirleri ile kaynaşması, doğa ile buluşmaları için düzenlenen pikniğe, çok sayıda engelli yurttaşın yanı sıra Sosyal Hizmetler Daire Başkanı Semra Kıratlı, HDP Diyarbakır İl Eş Başkanı Gülşen Özel, HDP Diyarbakır milletvekili Edip Berk ile Federal Kürdistan Bölgesi'nden gelen YNK heyeti üyelerinden Xebat Zebarî katıldı. Engelli yurttaşlar ve aileleri, piknik alanında şarkılar seslendirip eğlenirken, burada konuşan Sosyal Hizmetler Daire Başkanı Semra Kıratlı, bu tür etkinliklerin devam edeceğini söyledi.

YEŞİL ENERJİ BÖLGELERİNİ OLUŞTURUYORUZ

Büyükşehir Belediyemiz, Sümerpark ve Gözeli Güneş Enerji Santrali'nin ardından, tüm belediye hizmet binalarında yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak elektrik giderini sıfıra indirmeyi, kentteki tüm işletmelere, kurumlara emsal oluşturmayı ve ekolojik kenti yaratmayı hedefliyor. Bu kapsamda Diyarbakır Şehirlerarası Otobüs Terminali (DİŞTİ) GES Projesi'ni hazırlayarak kamusal kullanıma açık olan otogar binasının elektrik giderlerini sıfıra indirmeyi hedefleyen Belediyemiz, geçtiğimiz hafta Karacadağ Kalkınma Ajansı'yla protokol imzalayarak çalışmanın startını verdi. Projenin 635 bin 849 liralık kısmını ajans hibesiyle karşılayacak olan Belediyemiz, dördüncü GES Projesi'ni de DİSKİ Binası ve İçme Suyu Deposu'nda hayata geçirecek. DİSKİ Hizmet Binası ve İçme Suyu Deposu'nun enerji ihtiyacının karşılanması amacıyla hazırlanan proje, 1 milyon 245 bin 900 liraya mal olacak. DİSKİ hizmet binası içinde bulunan 5 bin 700 metrekairelik alandaki su deposu üzerine kurulacak proje maliyetinin 638 bin 268 lirası (yüzde 51) Karacadağ Kalkınma Ajansı hibesi, geriye kalan 607 bin 631 lirası ise (yüzde 49) belediye bütçesinden karşılanacak.

Yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak ve teşvik ederek, ekolojik kenti yaratmayı hedefleyen Belediyemiz, Sümerpark ve Gözeli Havzası'nın ardından üçüncü Güneş Enerji Santrali'ni (GES) DİŞTİ'de, dördüncüsünü ise DİSKİ Hizmet Binası ve İçme Suyu Deposu'nda kuracak.

Enerji ihtiyacı kesintisiz kaynaklardan sağlanacak

GES Projesi'yle günlük 400, yıllık ise 640.000 KW'lık enerji üretilecek ve DİSKİ'nin yıllık 256 bin liralık elektrik faturası karşılanacak. 9 ayda tamamlanacak projeye, DİSKİ Hizmet Binası ve İçme Suyu Deposu'nun yüksek enerji ihtiyacının sürekli ve kesintisiz kaynaklardan sağlanması, enerji maliyetlerinin düşürülmesi sağlanacak. Maliyetlerin düşürülmesiyle uzun vadede kent halkına düşük maliyetli su hizmeti sunulacak. GES Projesi'nin hayata geçmesiyle, bölgede yenilenebilir enerji potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik farkındalık artacak. Yeni projelerin hayata geçmesi diğer kurumlar ve işletmeler için cesaret verici bir örnek olacak. Çevre dostu teknolojilerin yaygınlaşmasıyla bölgede Yeşil Enerji Bölgesi imajının oluşmasına, işletmelerin ve kuruluşların enerji maliyetlerini azaltmaya katkı sunacak. GES'lerin yaygınlık kazanmasıyla, bölgede bu teknolojilerin daha sağlıklı ve verimli olması için Yenilenebilir Enerji Test ve Uygulama Merkezleri'nin kurulması da bekleniyor.

Tarımsal altyapı için ÜÇ GÖLET hizmete sunuldu

Tarım ve hayvancılığı destekleyen çalışmaları hayata geçirerek üretimi ve istihdamı artırmayı, dayanışmacı ekonomiyi örmeyi hedefleyen Büyükşehir Belediyemiz, Ergani'nin Akçoban, Demirli ve Coşkun mahallelerindeki göletleri de onararak, hizmete sundu.

Yerel Ekonomiyi Güçlendirme Daire Başkanlığı yetkilileri, geçmişte İl Özel İdaresi ile Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından yaptırılan, daha sonra kullanılmaz hale gelen göletlerle toplam 850 bin metrekare tarım arazisinin sulandığını bildirdi. Coşkun Mahallesi'ndeki göletten bin büyükbaş (inek, öküz ve sığır), 4 bin küçükbaş (koyun ve keçi) olmak üzere toplam 5 bin hayvanın faydalandığı bilgisini veren yetkililer, bu nedenle hem hayvan su içme göletinin hem de diğer iki köydeki sulama amaçlı göletin tamiratının yapılarak yeniden devreye alındığını belirttiler. Tarım ve hayvancılık anlamında kırsal alanda yaşayan yurttaşlardan belediyeye çok ciddi taleplerin geldiği bilgisini paylaşan yetkililer, mahallelinin talebi doğrultusunda Yerel Ekonomiyi Güçlendirme Daire Başkanlığı'nın teknik raporlar düzenlediği, ekonomik analizler yaptığı ve uygun bulunması durumunda göletlerin inşa edildiğini söylediler.

Lice ve Çermik'te de gölet taleplerinin olduğunu, tarımsal altyapı tamamlanmadan, kırsal alanda ekonominin güçlenemeyeceğine dikkat çeken yetkililer, yapılan sulama ve gölet çalışmalarının tamamının tarımsal altyapı çalışması olduğunu vurguladılar..

700 kişiye mehir dağıtıldı

Büyükşehir Belediyemiz, 21 Mayıs Dünya Süt Günü nedeniyle Gazi Caddesi girişinde 700 kişiye ücretsiz mehir dağıttı.

Büyükşehir Belediyesi Sağlık İşleri Daire Başkanlığı Gıda Denetim Birimi tarafından etkinlikte alana, "Ji bo tu nébi pîr dive tu vexwi şîr" pankartı asıldı. Halkın büyük ilgi gösterdiği etkinlikte dağıtılan mehirler kısa süre içerisinde tükendi. Ardından Sağlık İşleri Daire Başkanlığı'nın hazırladığı ve süt ürünlerinin insan sağlığına faydalarının anlatıldığı el kitapçıkları vatandaşlara dağıtıldı. Sütün insan sağlığında hayati öneme sahip bir besin maddesi olduğunu söyleyen Sağlık İşleri Daire Başkanlığı Gıda Denetim Birimi Sorumlusu Ahmet Çılgın, gelişmiş ülkelerde kişi başına süt tüketiminin yıllık 250-300 litre arasında değiştiğini, Türkiye'de ise bu oranın 13-140 litre ile sınırlı kaldığını ifade etti. Türkiye'de üretilen sütün yaklaşık yüzde 40'ının sanayide geriye kalanına kayıtdışı olarak üretildiğine dikkat çeken Çılgın, bu durumun sağlık açısından da sorun teşkil ettiğini dile getirdi. Bölgede yaşanan zorunlu göç dalgasından süt ve süt ürünlerinin de etkilendiğine dikkat çeken Çılgın, bölgenin tarım ve hayvancılık alanında Türkiye'nin en elverişli coğrafyası olmasına rağmen yanlış politikalar nedeniyle süt fakiri bir konuma geldiğini belirtti.

SULAMA GÖLETİ tamamlandı

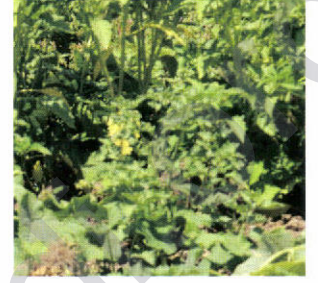
Kırsal bölgelerde tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi için çalışma yürüten Belediyemiz, çeltik üretiminin yapıldığı Çınar'ın Ovabağ Mahallesi'nde 170 bin metrekairelik alanı sulayacak göletin yapımını tamamladı. Mahallede çeltik kooperatifi kurulması için çalışma başlatan Belediyemiz, erozyona karşı da göletin iki tarafını ağaçlandıracak.

Büyükşehir Belediyesi Yerel Ekonomiyi Güçlendirme Daire Başkanlığı'nın mayıs ayında temelini attığı tarımsal amaçlı sulama göletinin yapımı tamamlandı. Gövde yüksekliği 10 metre, uzunluğu 124 metre, aktif hacmi 96 bin metreküp olan ve 170 bin metrekairelik alanı sulayacak gölette su tutulmaya başlandı.

Yapımı tamamlanan göletin yağışların başlamasıyla tam dolacağını, ardından kullanımının başlayacağını bildiren Yerel Ekonomiyi Güçlendirme Daire Başkanlığı yetkilileri, göletin çeltik üretiminin yapıldığı alanda tarımsal amaçlı sulama, hayvanlar için de içme suyu olarak kullanılacağını ifade ettiler. Ovabağ Mahallesi'nin eskiden beri çeltik ekimiyle uğraşan bir mahalle olduğunu, ancak son yıllarda yaşanan su sıkıntısından dolayı mevsimlik göçlerin yaşanmaya başladığını hatırlatan yetkililer, yaşanan göçler nedeniyle mahalle sakinlerinin Büyükşehir Belediyesi'ne başvurarak sondaj kuyusu açılmasını talep ettiğini söylediler.

Mahallede pirinç kooperatifi kuruldu

Mahallede pirinç üretimi yapıldığı için kooperatif kurup başvurularını yaptıklarını bildiren yetkililer, kabul edilmesi durumunda Çeltik Ekim Kooperatifi'nden tüm mahalle sakinlerinin faydalanacağını kaydettiler. Erozyona karşı ağaçlandırma çalışması da yapacaklarını söyleyen yetkililer, göletin her iki tarafına ağaçlar dikeceklerini bildirdiler.

BELEDİYEMİZ
topraksız köylüyle
toprağını paylaşıyor

Büyükşehir Belediyemizin, dayanışmacı ekonomi modeli kapsamında, Bismil'de yoksul köylülere tarım yapmaları amacıyla tahsis ettiği 35 dönümlük arazide bostan oluşturuldu. 4 aile tarafından işlenen bostan ilk ürününü verdi.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Bismil ilçesine bağlı Ambar Mahallesi'nde 6360 sayılı Yasa'yla belediyeye devredilen 229 dönümlük tarım arazisinin 35 dönümüne, yoksul ve dar gelirli ailelerin geçimlerini sağlamaları amacıyla sebze fideleri ekti. 35 dönümlük arazide yapılan fide ekiminde konuşan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Gültan Kışanak, Büyükşehir Belediyesi'nin kendi arazisini topraksız köylüyle paylaşarak, mevsimlik tarım işçiliği göçünü önlemeyi, insanların doğdukları topraklarda doymasını sağlamayı amaçladığını söyledi. "Doğru çalışırsak, doğru örgütlenirsek birlikte bunu başarabiliriz. Birlikte ekiyoruz, birlikte hasadını toplayacağız. Halkımızla birlikte başaracağız." diyen Kışanak, ardından sebze fidelerini tarım işçileriyle birlikte ekti.

İlk ürünler alındı

Tahsis edilen arazide 4 ailenin imece usulü oluşturduğu bostanda, domates, patlıcan, biber, salatalık, kavun ve karpuz yetiştirildi. İlk ürünler ağustos ayında alınmaya başlandı. Ürünlerin pazarlamasını ilk etapta Yerel Ekonomiye Güçlendirme Daire Başkanlığı üstlendi. Ürünler kadınların üretimlerinin değerlendirildiği pazar olarak bilinen Jıyan Semt Pazarı ve Êzidîler için oluşturulan Fidanlık Yaşam Alanı'nda günlük yemek çıkaran firmalara satışa sunuldu. Bostandan elde edilen gelir ise tarlada çalışan aileler arasında bölüştürüldü.

Konuyla ilgili bilgi veren Büyükşehir Belediyesi Yerel Ekonomiye Güçlendirme Daire Başkanı Necati Pirinççiođlu, tarım arazilerinin işlenmesi işine 10 aileyle başladıklarını, daha sonra sayının 4'e düştüğünü belirterek, sözlerine şöyle devam etti: "İşin kötü yanı birçokumuz tüketime alışmışız. Bu işte başarılı olduğumuzu gören o aileler, tekrardan bu oluşumda yer almak için bizlere başvuruda bulunuyor. Bu oluşturduğumuz komüne onlar gelecek yıl ortak olmak istiyor." Ambar'da yapılan çalışmanın bir başlangıç olduğunun altını çizen Pirinççiođlu, bu tarz çalışmaların yaygınlaştırılacağını sözlerine ekledi.

KATI ATIK sorunu çözüyor

Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı'nın uzun süredir üzerinde çalıştığı, Diyarbakır için hayati önem taşıyan Entegre Katı Atık Yönetim Projesi'nde son aşamaya gelindi. Yapım ve müşavirlik işi başlama toplantısıyla start alan proje, 34 milyon 46 bin Euro'ya (yaklaşık 100 milyon lira) mal olacak. Projenin yüzde 77,22'si (26.291.985 Euro) AB hibelerinden, yüzde 9,11'i (3.101.701 Euro) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı fonlarından ve yüzde 13,67'lik (4.652.552 Euro) kısmı Büyükşehir Belediyesi ve proje ortakları belediyelerin eş finansmanıyla sağlanacak.

İki yılda tamamlanacak

Yapım ve müşavirlik ihaleleri tamamlanarak Çınar'ın Sevindik Mahallesi'nde inşaatına başlanan projede, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Bağlar, Yenişehir, Kayapınar, Sur, Dicle, Eğil, Ergani, Bismil, Hani ve Çınar Belediyesi yer alıyor.

İki yılda tamamlanacak proje, belediyelerin sınırları içindeki katı atık sorununu, geri kazanım, işleme ve bertaraf aşamalarına kadar bütün aşamaların yönetilmesi ve işletilmesini içeriyor. Proje kapsamında, bir adet düzenli depolama sahası, bir adet 15000 ton kapasiteli kompost tesisi, bir adet sızıntı su arıtma tesisi, bir adet tıbbi atık sterilizasyon tesisi, bir adet ambalaj atığı ayırma tesisi, 4 adet aktarma istasyonu, 4 adet çöp depolama alanı ve 4 adet mevcut çöplüklerin kapatılıp yeşillendirme çalışmaları yürütülecek.

17 milyon lira değerinde elektrik enerjisi elde edilecek

Buna göre tesiste günde 1000 ton katı atık AB standartlarına göre bertaraf edilecek, atıklardan 17 milyon lira değerinde elektrik enerjisi sağlanacak. Bunun yanı sıra proje kapsamında çevre duyarlılığını artırmak için Halkla İlişkiler Merkezi kurulacak, temiz ve yenilenebilir enerji kullanımının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecek.

Büyükşehir Belediyemizin üzerinde uzun süredir çalıştığı, Büyükşehir ve 10 ilçe belediyesinin katı atık sorununu çözecek, Entegre Katı Atık Yönetim Projesi'nde son aşamaya gelindi. Proje ve ihale süreci tamamlanan tesisin inşaatı start aldı.

Böyle bakacağız ve gereken her türlü koruma tedbirini alacağız. Bu karar sadece Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri'ni korumak için değil yani başımızda tehdit altındaki bütün kültürleri, bütün tarihi mirasları korumak için bize güç ve cesaret verdi. Biz bilgimizi, tecrübemizi bütün kültürel miras alanlarıyla paylaşacağız." Ortadoğu'da korkunç bir savaşın yaşandığını, tüm insanlık değerlerinin tehdit altında olduğu bir dönemde Diyarbakır'ın barış kenti olmaya devam edeceğini söyleyen Kışanak, "Bu savaşların sona ermesi, tüm kültürel değerlerin yan yana ve birlikte barış içerisinde yaşaması için gayret edip çalışacağız." diye konuştu. Kışanak, elbirliğiyle çalışan tüm kurumlara teşekkür etti.

Anlı: Büyük bir moral oldu

Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Fırat Anlı ise alınan kararın çok büyük bir moral ve destek kaynağı olduğunu kaydetti. Anlı, şöyle konuştu: "Bizden sonrakilere de çok kimlikli, çok kültürlü, çok inançlı ve herkesin kendi kimliği ile barış içinde yaşadığı bir şehri bırakmak istiyoruz. Diyarbakır'ın dört kapısının açık olduğu gibi yüreğimizin kapıları da sizlere açıktır. Bütün herkesi Diyarbakır'daki kültürel mirası yerinde görmek için davet ediyoruz. Aldığınız bu karar yüz binlerce insanı bu gece büyük bir mutlulukla kendi kendine sahip çıkmasına vesile olacaktır. Ben emeği geçen herkese teşekkür ediyorum."

DİYARBAKIR'IN UNESCO YOLCULUĞU

Diyarbakır'da tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunmasına yönelik çalışmalar 1999 yerel seçimlerini HA-DEP'in kazanmasıyla başladı. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, 54 belediyenin içinde olduğu tarihi kente sahip belediyelerle birlikte 22 Temmuz 2000 yılında Tarihi Kentler Birliği'ni kurdu.

2001-2002 yıllarında tarihi kültürel mirası korumaya yönelik Diyarbakır Surları'nın etrafı kaçak yapılardan temizlenip düzenlenerek halkla buluşması sağlandı. Çalışma Cumhurbaşkanlığına da ödüle layık görüldü.

Surların açığa çıkarılmasıyla tarihi kültürel miras görünür kılındı. Diyarbakır Surları Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alındı, UNESCO'yla diyaloglara başlandı. Süreç, 2011 yılında Alan Sınırlarının tespit edilip Bakanlık tarafından onaylanmasıyla devam etti.

Ağustos 2014'te resmi adaylık süreci başlatıldı

2012 yılında UNESCO sürecini başlatmak ve bununla bağlantılı Alan Yönetim Planı'nın hazırlanmasını sağlamak üzere Alan Yönetim Birimi kuruldu. Adaylık dosyası Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri adıyla Şubat 2014 tarihinde, Alan Yönetim Planı ise Ağustos 2014'te Kültür Bakanlığı aracılığı ile Dünya Miras Merkezi'ne iletilerek resmi adaylık süreci başlatıldı. 4 Temmuz 2015 de Almanya'da yapılan toplantıda Diyarbakır, UNESCO Dünya Miras Listesi'ne dahil edildi.

Diyarbakır Surları DÜNYA KÜLTÜR MİRASI Listesi'nde

Tarihi mirasımız Surlar ve Hevsel Bahçeleri, UNESCO'nun 39. Dünya Miras Komitesi Toplantısı'nda dünya mirası olarak tescillenerek, koruma şemsiyesi altına alındı. Oybirliğiyle ve alkışlarla alınan kararın ardından konuşan Eş Başkanlarımız, "Eşsiz mirası gözümüz gibi koruyacağımıza hiç şüphemiz olmasın; gereken her türlü koruma tedbirini alacağız." dediler.

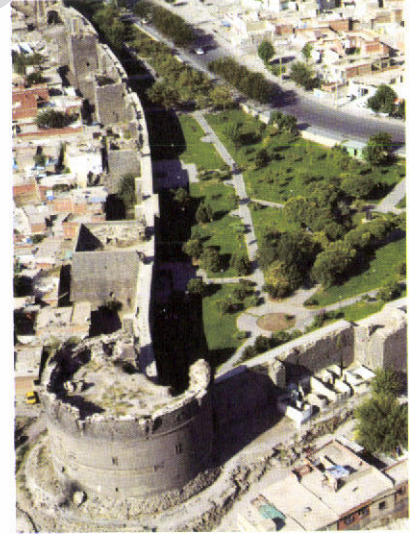
Kentin simgesi olan, üzerindeki yazıtlar, kitabeler ve kabartma figürlerle bir açık hava müzesini andıran 5 bin 700 metre uzunluğunda 12 metre yüksekliğindeki tarihi surlar ile özgün işlevini binlerce yıldır koruyan 700 hektarlık alanı kapsayan Hevsel Bahçeleri, "Dünya Mirası" olarak tescillendi.

UNESCO 39. Dünya Miras Komitesi Toplantısı'nda, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzaj Alanı dosyası karara bağlandı. 26 ülkenin büyükelçisinin tek tek söz alarak olumlu görüş belirttiği toplantıda yapılan oylama sonucu Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri, "Dünya Kültür Mirası Listesi"ne kabul edildi.

Karar, toplantının yapıldığı salonda ayakta alkışlanırken, ülkelerin üyeleri, Eş Başkanlarımız Gültañ Kışanak ile Fırat Anlı'yı tek tek tebrik etti. Kararın ardından teşekkür konuşması yapan Eş Başkan Gültañ Kışanak, konuşmasında "Büyük sular, büyük kültürler doğurur" sözüne atıfta bulunarak, bu sözün tarihte haklılığı kanıtlanmış en güçlü söz olduğunu kaydetti. Yukarı Mezopotamya kültürlerinin ev sahibinin Dicle Nehri olduğunu, Diyarbakır'ın da Dicle'nin hayat verdiği çok kültürlü, çok inançlı, çok katmanlı, binlerce yıldan beri kesintisiz yaşamın devam ettiği bir kent olduğunu ifade eden Kışanak, "Alınan bu kararla, tüm insanlığın mirası olan Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri sizlerin huzurunda ve şahitliğinde bizlere emanet edilmiştir." dedi.

Kışanak: Gözümüz gibi koruyacağız

"Surlara, tarihe, insanlık değerlerine layık olmak için çalışacağız." diyen Kışanak, sözlerine şöyle devam etti: "Bundan sonra da bu eşsiz mirası gözümüz gibi koruyacağımıza hiç şüphemiz olmasın; çünkü tüm insanlığın bize emanetidir.

zulan yollarımız geliyordu. Bu yıl belediye tarihinin en büyük bütçesi yol çalışmalarına ayrıldı. Mayıs ayı başından bu yana altyapı çalışmaları tamamlanan tüm caddelerde asfaltlama çalışmaları yürütülerek, 160 bin ton asfalt döküldü. Ekim sonuna kadar 100 bin ton daha asfalt döküp kentin bulvar ve caddelerini program doğrultusunda asfaltlamaya devam edeceğiz.

Sosyal dengeyi gözetken bir anlayışla hizmet yürütüyoruz

Bir başka önemsedığımız çalışma kentin kaynaklarını dayanışmacı ekonomi modeliyle ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızın hizmetine sunmak, kente hizmetleri eşit bir şekilde dağıtarak, adaletli şehirleri oluşmasını sağlamaktır. Bu düşünceyle Belediyemize ait 35 dönüm ve 12 dönümlük tarım arazisinde bostanlar oluşturulmaya başlandı. Bu bostanlar, mevsimlik tarım işçiliği yapan yoksullara tarım amaçlı tahsis edilerek geçimlerini sağlamaları amaçlandı. Yayınlıştıracağımız bu ve benzeri çalışmalarla yoksulluğu, işçi göçünü emekle, alınteriyle ve dayanışmayla önleyeceğiz.

Yine tarım ve hayvancılığı geliştirmeye yönelik sulama amaçlı göletler yapıldı, organik tarım ürünü pazarlarının ilçelerde kurulması için projeler hazırlandı. Doğal tarımı ve hayvancılığı teşvik ederek, bunun ekonomisi oluşturulmaya başlandı.

Kentin 30 yıllık hayali olan Katı Atık Entegre Tesisi Projesi'nin inşaatına start verildi. 100 milyon liraya mal

olacak ve iki yılda tamamlanacak projeye, şehirleşme yolunda önemli bir adım atılmış olacaktır.

Kreşler, Zarokistanlar, yurtlar inşa ediyoruz

Bu dönem dikkat çeken çalışmalarımızdan biri de anadilde kamusal hizmetlerin sunulmasına yönelik çabamızdır. Daha önceden var olan bir kreşe bu dönem 10 yeni Zarokistan eklendi. Türkiye'de ve bölgede yerel yönetimler eliyle yapılan en büyük kapasiteli iki kreşinin inşaatı tamamlama aşamasına getirildi. Kamusal yurt hizmetinin yetersiz olması nedeniyle üniversiteli kız öğrenciler için 8 katlı yurt binası inşa edilmeye başlandı.

Birlikte üretip birlikte yönetiyoruz

Bugün kentin dört bir yanında, kırsal ilçelerde, en uçra mezralarda, çalışmalarımızı, halkın tek bir kuruşunu heba etmeden sürdürüyoruz.

Bunları gerçekleştirmek için halkımızla, mahallemeclislerimizle, muhtarlarımızla, meslek örgütlerimizle birlikte çalışmaya, bütçemizi beraberce hazırlamaya ve uygulamaya devam edeceğiz.

Umutla, heyecanla üretirken, dayanışarak, birbirimizi destekleyerek, yanlışlarımızı göstererek, doğrularımızı sahiplenerek birlikte yöneteceğiz.

Saygılarımızla.

EŞ BAŞKANLARDAN

Gülşan Kışanak - Fırat Anlı

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı

Şiyanımız; Amed'e hizmet, geleceğe yatırım

Yerel yönetim yolculuğuna çıkarken beş temel ilkemiz vardı: Demokratiklik, katılımcılık, açıklık, toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı hizmet ve ekoloji doğrultusunda icraat.

Bu nedenle etkin meclis, güçlü katılım, toplum odaklı idari yapı esasları üzerinden ekolojik kenti, çevre dostu ulaşımı, dayanışmacı ekonomiyi, ilçelerde devletin 90 yıllık ihmeline son veren altyapı çalışmalarını, yol ve asfalt gibi temel projeler ve hizmetleri hayata geçirmeye yönelik yoğun bir çalışma yürütüldü.

Kentimizi şehircilik anlamında gelişmiş, yaşam standartları yükselmiş bir kent haline getirme yolunda yürüttüğümüz hizmetler, uyguladığımız projeler; aynı zamanda sosyal dengeyi gözeten, doğaya saygılı başka bir şehir anlayışının mümkün olduğunu gösteren hizmetlerdi.

Bu hizmetlerin en önemlilerini sıralayacak olursak, hiç şüphesiz büyük emek, maddi kaynak, özveri ve sabir gerektiren yağmur suyu şebekesini örme çalışması bunların başında gelir. Bu devasa altyapı projesini yılsonunda tamamlayarak, yoğun yağışlarda yollarımızın göle dönüşmesini, evlerin ve işyerlerinin sular altında kalmasını, yolların bu nedenle bozulmasını önlemiş olacağız. Aynı zamanda temiz yağmur suyunun Dicle Nehri'ne ulaşmasını sağlayarak, Dicle Nehri'nin de beslenmesine katkı sunacağız. Böylece kentimizin modern ve ekolojik bir kent olma iddiasına büyük katkı sağlayacağız.

Yine tüm ilçelere atık su arıtma tesisi, içme suyu ve kanalizasyon hattı döşenmesi için gerekli ihaleler yapılarak, çalışmalara start verildi. Tüm bu altyapı çalışmalarının tamamlanmasıyla kentin 100 yıllık geleceğini güvence altına almış olacağız ve şehirleşme yolunda 15 yıldır süren serüvenimizde dev bir adım atmış olacağız.

Çevre dostu projeler uyguluyoruz

Kentimiz için önemli bir diğer çalışmamız da çevre dostu ulaşım sistemlerini hayata geçirmeye yönelik çalışmalardı. Daha güvenli, daha konforlu, daha erişilebilir toplu taşıma hizmeti sunmak temel önceliklerimiz arasında yer alıyor. Bu sene doğalgazla çalışan 48 otobüs alıp, halkımızın hizmetine sunarak bu önceliklerimizi hayata geçirme yolunda önemli bir adım atıldı. Tüm ilçelere toplu taşıma hizmeti verilmeye başlandı. Çevre dostu ulaşım sistemlerini yaygınlaştırmaya yönelik çalışmalarımıza devam edip, doğalgazla çalışan otobüslerimizin sayısını daha da arttıracacağız.

Bir başka öne çıkan çalışmamız yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak çevre dostu projeleri yaygınlaştırmaya yönelik hizmetlerimizdi. İlk Güneş Enerji Santrali'ni Sümerpark'ta kurarak, parkın enerji ihtiyacının yüzde 85'i bu santralden karşılanmaya başlandı. İkinci Güneş Enerji Santrali, DİSKİ'nin Gözeli Havzası'ndaki Tesisleri'nde kuruldu. DİŞTİ ve DİSKİ Hizmet Binası'nın enerji ihtiyacını karşılayacak iki yeni Güneş Enerji Santrali kurma çalışmalarına da ağustos ayında başlandı. En kısa zamanda bu projelerimizi de tamamlayıp, kentimizin hizmetine sunacağız. Projelerimizle bir taraftan temiz enerji üretimi sağlarken, bir taraftan da belediyemizin elektrik harcamalarının azalmasını ve tüm kentte "temiz/yenilenebilir enerji" konusunda farkındalık yaratılmasını sağlayacağız.

Belediye tarihinin en büyük bütçesi asfalt çalışmalarına ayrıldı

Kentimizin önemli sorunlarının başında son üç yıldır çeşitli kurumların ve DİSKİ'nin altyapı çalışmaları nedeniyle bo-

İÇİNDEKİLER

Katı atık sorunu
çözülüyor **06**

Belediyemiz topraksız köylüyle
toprağın paylaşımını **07**

Yeşil enerji bölgeleri
oluşturuyoruz **10**

Diyarbakır Surları Dünya Kültür Mirası Listesi'nde **4**

Asfaltlama hızla devam ediyor **14**

480 öğrenci kapasiteli kreşlerimiz
yeni öğretim döneminde hizmetinizde **17**

DİYARBAKIR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ADINA SAHİBİ

Gülten KIŞANAK

YAYIN YÖNETMENİ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Serpil KAPAN

İLETİŞİM

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi

T: 0412 228 09 86

0412 228 48 80

GÖRSEL YÖNETMEN

Naturel Basın

T: (0412) 251 61 98

BASIMEVİ

Gün Matbaası

Beşyol Mah. Akasya Sok. N: 23

Küçükçekmece-İSTANBUL

T: 0212 580 63 81

KAPAK FOTOĞRAFI

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi

İki ayda bir ücretsiz olarak yayınlanır

Göçle büyüyen bir mahalle: Fiskaya **42**

Kız öğrenci yurdunun temelini attık **18**

DIYARBAKIR

bülteni

Diyarbakır Surları
DÜNYA KÜLTÜR MİRASI
Listesi'nde

4

YEŞİL ENERJİ
BÖLGELERİ
OLUŞTURUYORUZ

» s10

Belediyemiz
TOPRAKSIZ KÖYLÜLE
toprağını paylaşıyor

» s7

KIZ ÖĞRENCİ
YURDUNUN
TEMELİNİ ATTIK

» s18